

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและ
วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

STUDY AND DEVELOPMENT OF JEWELRY SET FROM THE TAI SONG-DAM
TRADITIONAL CULTURE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคายหัตถ์สูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2557

KMITL-2014-ED-M-222-070

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและ
วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

STUDY AND DEVELOPMENT OF JEWELRY SET FROM THE TAI SONG-DAM
TRADITIONAL CULTURE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2557

KMITL-2014-ED-M-222-070

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STUDY AND DEVELOPMENT OF JEWELRY SET FROM THE TRADITIONAL
AND CULTURAL OF THISONG-DOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2014

KMITL-2014-ED-M-222-070

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรม
ของชาวไทยทรงดำ

Study and Development of Jewelry Set from Tai
Song-Dam Traditional Culture

นักศึกษา

นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

รหัสประจำตัว

52630711

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.ธเนศ	ภริมย์การ	
รศ.อุดมศักดิ์	สาริบุตร	
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	
ผศ.ดร.อภิสิทธิ์	สินธุ์ภาค	
ผศ.ดร.รัฐไท	พรเจริญ	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ
สถานที่สอบ

19 พฤษภาคม 2557 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป
ณ ห้อง ค. 417 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่...30...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและ
วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

นักศึกษา

มณฑนา สุวรรณพงษ์

รหัสประจำตัว

52630711

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2557

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เป็น การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อนำมาออกแบบและ พัฒนารูปแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ และศึกษาระดับความ พึงพอใจของชาวไทยทรงดำต่อชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำชุด เครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้น ได้แก่ จี้ ต่างหู และแหวน โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับสรุปว่าชุดที่ 4 ได้ผลประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย สูงสุดอันดับที่ 1 เพื่อนำมาขึ้นต้นแบบ 3. การประเมินความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและ นักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ พบว่ามีความพึง พอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อมองภาพของแต่ละรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย (3.58-4.60) ในทั้งด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านเอกลักษณ์เฉพาะ ของชาวไทยทรงดำ

คำสำคัญ : ประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ,ชุดเครื่องประดับ,ความพึงพอใจ,เอกลักษณ์ เฉพาะของชาวไทยทรงดำ

Thesis Title	Study and Development of Jewelry Set from Tai Song-Dam
Student	Miss Montana Suwannapong
Student ID.	52630740
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Industrial Design Technology
Year	2014
Thesis Advisor	Associate Professor Udomsak Saributr
Thesis Co-Advisor	Dr.Phadugchai Pupat

ABSTRACT

Study and Development of Jewelry Set from Tai Song-Dam is to study tradition and culture of Thai-Sing-Dum to design and develop jewelry set from tradition and culture of Thai-Song-Dum as well as study the level of satisfactory of Thai-Song-Dum on jewelry set from tradition and culture of Thai-Song-Dum. Jewelry set from tradition and culture of Thai-Song-Dum has 3 pieces which are a pendant, ear rings and a ring. The evaluation by Thai-Song-Dum tradition and culture experts and jewelry design experts conclude that the set #4 has the highest average score. The set #4 is used for prototype. In general, the evaluation of satisfactory of Thai-Song-Dum and tourists on jewelry set from tradition and culture of Thai-Song-Dum is in a high level. Also, when look in to each group of satisfactory, they are all in high level too, with the average of 3.58 – 4.6, in both beauty and uniqueness of Tai-Song-Dam.

Keywords : Jewelry Set from Tai Song-Dam, Jewelry Set, Satisfactory, Identity of Tai Song-Dam

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และ ดร.ผดุงชัย ภูพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ คำปรึกษาแนะแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆในการวิจัย ตรวจสอบข้อบกพร่อง และปรับปรุงจนทำให้ วิทยานิพนธ์สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ศักดิ์, ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็งแสง, ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การและ ผศ.ดร.รัฐไทย พรเจริญ คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่สละเวลาเพื่อตรวจสอบ และให้ คำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนข้อคิด ต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ต่างๆในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสุรพล สุวรรณพงษ์ ที่ได้สนับสนุนให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้านจนถึงนาที สุดท้าย คุณแม่จรรยา สุวรรณพงษ์ ที่คอยให้กำลังใจ และผลักดัน เกื้อกูลสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดมา

มัทนา สุวรรณพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเนื้อหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ความเป็นมาของไทยทรงดำ.....	6
2.2 ประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ.....	8
2.3 การออกแบบเครื่องประดับ.....	26
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย.....	36
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	40
3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ.....	40
3.2 ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย ทรงดำ.....	41
3.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุด เครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ.....	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4.1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ.....	46
4.2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของ ชาวไทยทรงดำ.....	46
4.3 ผลการวิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับของประชากรชาวไทย ทรงดำ.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	63
5.2 อภิปรายผล.....	67
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	72
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
ภาคผนวก ค ภาพขนาดของงานต้นแบบ.....	102
ประวัติผู้เขียน.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลของจากการประเมินแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 5 รูปแบบ.....	51
4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว.....	55
4.3 แสดงความพึงพอใจของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำจำนวน 100 คน.....	57
4.4 แสดงความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 50 คน	59
4.5 แสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 50 คน.....	60
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลความพึงพอใจของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวรวมที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 100 คน	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงประเพณีซั้มด.....	9
2.2 แสดงประเพณีกินตองใหญ่	11
2.3 แสดงประเพณีศพ.....	13
2.4 แสดงผ้าซิ่นลายแดงโม.....	15
2.5 แสดงการแต่งกายของผู้หญิงชาวไทยทรงดำ.....	15
2.6 แสดงเสื้อฮีของผู้หญิงด้านนอกและด้านใน.....	16
2.7 แสดงเสื้อฮีของผู้ชาย.....	17
2.8 แสดงการแต่งกายของผู้ชายชาวไทยทรงดำ.....	17
2.9 แสดงกระเป๋าทรงดำ.....	18
2.10 แสดงเครื่องประดับชาวไทยทรงดำ.....	19
2.11 แสดงลายटकแต่งผ้าของชาวไทยทรงดำ.....	21
2.12 แสดงผมทรงไทยทรงดำ.....	21
2.13 แสดงขอกูดของชาวไทยทรงดำ.....	24
3.1 แสดงขั้นตอนในการการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรม ของชาวไทยทรงดำ.....	45
4.1 แสดงภาพขั้นตอนการพัฒนาแบบร่าง	48
4.2 แสดงภาพแบบร่างที่ 1 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	48
4.3 แสดงภาพแบบร่างที่ 2 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ	49
4.4 แสดงภาพแบบร่างที่ 3 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	49
4.5 แสดงภาพแบบร่างที่ 4 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	50
4.6 แสดงภาพแบบร่างที่ 5 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	50
4.7 แสดงภาพแบบร่างที่ 4 แบบที่ได้นำมาขึ้นต้นแบบ.....	57
4.8 แสดงการใช้งานและการประกอบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของ ชาวไทยทรง ดำ.....	52

เอกสาร 4.9 นี้ แสดงภาพที่มาของลวดลายของแบบร่างที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่นำมาผลิตหมวกไปให้ประโยชน์ดำ 52 อาร์ค
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.10 แสดงกระบวนการผลิต	53
4.11 แสดงแม่พิมพ์ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	53
4.12 แสดงต้นแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ.....	54
4.13 แสดงชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ.....	54
4.14 แสดงแบบที่สามารถเลือกสวมใส่ได้.....	55
5.1 แสดงภาพต้นแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	66
ค.1 แสดงขนาดของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ดำ.....	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ไทยทรงดำ หรือ ลาวโซ่ง เป็นกลุ่มไทยกลุ่มหนึ่ง มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในเขตสิบสองจุไทยบริเวณลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง ที่เรียกว่าลาวโซ่ง สันนิษฐานว่าน่าจะเรียกตามเนื้อผ้าที่นุ่งห่ม เพราะชอบแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ คำว่า โซ่ง แผลงมาจากคำว่า ส้วง ซึ่งแปลว่ากางเกง ดังนั้น โซ่งดำ จึงหมายถึง ชายผู้ไทยที่นุ่งกางเกงสีดำ เสถียร โกเศศ (2509 : 48) ต่อมาคำว่า ดำ หายไปจึงเหลือแต่คำว่า โซ่ง ในหนังสือสารานุกรมไทย (หน้า 6787) กล่าวถึงลาวโซ่ง โดยเติมคำว่า ลาว ไปข้างหน้านั้น สันนิษฐานได้สองทางคือ 1) คงเป็นเพราะคนไทยเหล่านี้ ได้อพยพมาจากดินแดนส่วนหนึ่งติดต่อกับอาณาเขตประเทศลาวและมีขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับคนในอาณาจักรลาว จึงเรียกว่า ลาวโซ่ง 2) คงเกิดจากความนิยมเรียกชื่อคนในสมัยนั้น มักจะเรียกผู้ที่มาจากถิ่นอื่น อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ว่า ลาว ดังเช่น ลาวเวียง ลาวพวน เป็นต้น ไทยโซ่งเมื่อได้อพยพมาอยู่ที่เพชรบุรี จึงพลอยได้รับการเรียกชื่อว่า ลาว เมื่อฝรั่งเศสปกครองเวียดนาม ได้เรียกชนเผ่าที่อาศัยอยู่ลุ่มแม่น้ำดำว่า ไทยดำ ที่เรียกว่า ไทยทรงดำ อีกประการหนึ่ง ที่เรียกชื่อ ไทยดำ นั้นเพราะคนไทยเหล่านี้ชอบแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ หรือสีน้ำตาลแก่ แต่โดยแท้จริงแล้วคนไทยเหล่านี้มีผิวขาว คล้ายคนจีน ภาษาพูดก็ไม่แปร่งจากภาษาลาวเท่าใด หลวงวิจิตรวาทการ ได้ให้ความเห็นไว้ในหนังสือ ชนชาติไทย ว่าไทยทรงดำมีลักษณะเป็นเผ่าไทยแท้มากที่สุด เพราะส่วนใหญ่แล้วคนไทยเหล่านี้ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองไว้ได้มากที่สุด และอารยธรรมภายนอกแทรกซึมไปผสมได้ยาก เพราะคนไทยเหล่านี้ไม่ค่อยได้ติดต่อกับผู้คนภายนอกและได้แต่งงานกับวงศ์วานของพวกตนเป็นส่วนใหญ่ สิ่งของต่างๆ ที่จำเป็นต้องกินต้องใช้ก็ผลิตขึ้นเอง นับแต่การทำนา ทอผ้า สีข้าว ทำเครื่องจักรสาน ไทยทรงดำมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน อาชีพ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ การดำรงชีวิตยังคงผูกพันกับประเพณี พิธีกรรมความเชื่อดั้งเดิมอยู่มาก ลักษณะทางสังคมของไทยทรงดำยังคงรักษาขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีพิธีกรรมไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในความเป็นปึกแผ่นและการดำรงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา บรรพบุรุษ ความเชื่อเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษนั้นเป็นสาระสำคัญที่นำไปสู่ประเพณีและพิธีกรรมอื่นๆ ในวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ เช่น ประเพณีนับถือผี เป็นเรื่องสำคัญตามประเพณีไทยทรงดำ ความผูกพันกับบรรพบุรุษนั้นเป็นแก่นของวัฒนธรรมไทยทรงดำ กระนั้นก็ตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนไปก็ทำให้วัฒนธรรมบางอย่างค่อยๆ จางหายไป

ในปัจจุบันนี้ไทยทรงดำได้กระจาย แยกย้ายกันไปทำมาหากินตามใจชอบ ในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศไทย ในจังหวัดเพชรบุรี ที่อำเภอเขาย้อย หนองปราง ทับคาง ห้วยท่าช้าง หนองชุมพล ที่อำเภอเมือง ตำบลวังตะโก เวียงคอย สะพานยี่หน ที่อำเภอชะอำ อำเภอบ้านแหลม ทุ่งเพื่อ บางครก อำเภอท่ายาง บ้านแม่ประจันต์ บ้านเขากระฉิว อำเภอบ้านลาด ห้วยซ้อง บ้านกวย ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่อำเภออู่ทอง ตำบลบ้านดอน สระยายโสม หนองโอง ดอนมะเกลือ ที่อำเภอสองพี่น้อง มีหมู่บ้านหนองงาน หมู่บ้านดอนมะนาว หมู่บ้านลาดมะขาม ตำบลบ้านโฆ่ง ที่อำเภอเมือง ตำบลบางกุ้ง หมู่บ้านบางหมื่น และอำเภอบางปลาม้า ในจังหวัดราชบุรี ที่อำเภอจอมบึง ตำบลจอมบึง หมู่บ้าน

ตลาดควาย ที่อำเภอดำเนินสะดวก ตำบลดอนคลัง หมู่บ้านบัวงาม ที่อำเภอบางแพ ตำบลดอนคา หมู่บ้านตากแดด และที่อำเภอปากท่อ ในจังหวัดนครปฐม ที่อำเภอสามพราน ตำบลตลาดจินดา ที่อำเภอบางเลน หมู่บ้านเกาะแรด บ้านดอนขมิ้น บ้านหัวทราย ไร่หูช้าง บ้านไผ่ คอกเนื้อ ที่อำเภอกำแพงแสน บ้านดอนเตาอิฐ บ้านสระ บ้านยาง บ้านดอนทอง ไร่ค้อย ไร่โทน ไร่เกาะ ที่อำเภอดอนตูม บ้านแหลมกระเจา บ้านหัวถนน และที่อำเภอเมือง บ้านดอนชนาก นอกจากนี้ยังอยู่ในอีกหลายจังหวัด เช่น กาญจนบุรี สระบุรี ลพบุรี นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย ชุมพรและสุราษฎร์ธานี แต่ไม่ว่าชาวไทยทรงดำจะมาจากถิ่นใด มีความเป็นมาอย่างไร จะเป็นคนลาวหรือคนไทยก็ตาม ก็ยังมีภาษาพูด อักษรหนังสือ วัฒนธรรม ประเพณี เครื่องแต่งกาย ซึ่งชาวไทยทรงดำยังคงรักษาไว้อยู่กับดินแดนสยาม สืบสายภาพลักษณ์นับจากบรรพบุรุษมาจนถึงทุกวันนี้เพราะชาวไทยทรงดำไม่เคยเป็นข้าใคร

ปัจจุบันนี้เครื่องประดับล้วนมีมากมายหลายแบบให้เลือกมาสวมใส่ตามวาระและโอกาส แต่โดยส่วนมากแล้วจะเป็นเครื่องประดับที่มีรูปแบบตามแฟชั่น สวมใส่ประดับเพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เครื่องประดับที่จะสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตน มีคุณค่าทางจิตใจต่อผู้สวมใส่ และทำให้ผู้ใส่เกิดความผูกพันเชื่อมโยงหรือระลึกถึงความเป็นตัวตนกับเครื่องประดับนั้นหาได้ยาก สุภาวี ศิรินคราภรณ์ กล่าวไว้ว่า เครื่องประดับเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยทางด้านร่างกายควบคู่กับประโยชน์ใช้สอยทางด้านจิตใจ เหมือนตัวกลางระหว่างกายและจิต รู้สึกและสัมผัสคุณค่ามันไปพร้อมๆกัน หากมีเครื่องประดับเป็นเหมือนจากที่กล่าวมานี้ เครื่องประดับนั้นจะไม่ใช่เพียงสิ่งประดับเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่แทนความเป็นตัวตนและจิตใจของผู้สวมใส่ รวมถึงยังทำให้เครื่องประดับมีคุณค่ามากขึ้นโดยไม่ใช่แค่คุณค่าทางค่าเงิน แต่เป็นคุณค่าทางจิตใจของผู้ที่สวมใส่

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาของเครื่องประดับที่ไม่แสดงถึงประโยชน์ทางด้านจิตและแสดงความเป็นตัวตนของผู้สวมใส่ยังมีน้อย ผู้วิจัยมีความประทับใจและสนใจในประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามและการดำรงชาติพันธุ์ของชาวไทยทรงดำซึ่งผู้วิจัยเองนั้นก็เป็นผู้ไทยทรงดำผู้หนึ่งด้วยเช่นกัน จึงทำให้เกิดความสนใจศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อเป็นระลึกและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำให้คงอยู่ต่อไป โดยผ่านชุดเครื่องประดับที่สามารถสื่อถึงความเป็นตัวตนของชาวไทยทรงดำ เพื่อให้ชาวไทยทรงดำผู้สวมใส่รู้สึกถึงความภาคภูมิใจ ตระหนักและระลึกถึงความเป็นไทยทรงดำ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการใช้งานและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ
- 1.2.2 เพื่อออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาและการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ได้กรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

1.3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของถวิล เกษมราช (2548 : 141) ที่กล่าวถึงชาวไทยทรงดำในแต่ละด้านที่จะทำการศึกษาดังนี้

1. ความเชื่อ
2. ที่อยู่อาศัย
3. ภาษา
4. วัฒนธรรม
5. ประเพณี

1.3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษาออกแบบชุดเครื่องประดับ

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ วรณรัตน์ อินทร์อำ (2536 : 89) ทั้งหมด 7 ข้อ คือ

1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบและวัสดุ
2. มีความสวยงามและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง แต่คุณประโยชน์ที่ใช้ไม่จำเจเพียงด้านเดียวสามารถดัดแปลงไปใช้กรณีอื่นๆ ได้บ้างตามความเหมาะสม
3. แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ ไม่เกาะเกี่ยวเสื้อผ้า ใช้สบายไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้
4. ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้
5. สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้ เสริมบุคลิกของผู้ใช้ให้ดีขึ้น
6. ทำความสะอาดง่าย วัสดุที่ใช้ทำมีความทนทาน ทนต่อดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนสภาพได้ง่ายเมื่อเปลี่ยนอุณหภูมิ
7. มีความสมดุลกันในรูปร่าง สี สันกลมกลืน มีจุดเร้าความสนใจที่ดี

ผู้วิจัยได้เลือกนำมาใช้ 5 ข้อที่มีความสอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำในด้านความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สมถะ และมีความภาคภูมิใจในชนชาติของตนเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบและวัสดุ
2. มีความสวยงามและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง แต่คุณประโยชน์ที่ใช้ไม่จำเจเพียงด้านเดียวสามารถดัดแปลงไปใช้กรณีอื่นๆ ได้บ้างตามความเหมาะสม
3. แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ ไม่เกาะเกี่ยวเสื้อผ้า ใช้สบายไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้
4. ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้
5. สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้ เสริมบุคลิกของผู้ใช้ให้ดีขึ้น

1.3.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาศึกษาความพึงพอใจ

กรอบแนวคิดในการศึกษาศึกษาความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ Shell (1975 : 252-268) อ้างถึงโดย เอกส กฤตนัน อาริวัฒน์ โดยผู้วิจัยเลือก ความรู้สึกทางบวกมาใช้ ในด้านต่างๆดังนี้ นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.4.1 ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.1.1 แหล่งข้อมูล

1.4.1.1.1 เอกสาร ด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 2 คน

1.4.1.2 ตัวแปร

1.4.1.2.1 ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.2 ออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.2.1 แหล่งข้อมูล

1.4.2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 คน

1.4.2.2 ตัวแปร

1.4.2.2.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.3 ศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.4.3.1 แหล่งข้อมูล

1.4.3.1.1 ประชากรชาวไทยทรงดำ 50 คนและนักท่องเที่ยว 50 คน

1.4.3.2 ตัวแปร

1.4.3.2.1 ความพึงพอใจของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หมายถึง แบบความคิด ค่านิยม การกระทำ ทัศนคติการดำเนินชีวิตของชาวไทยทรงดำ สิ่งที่มีปฏิบัติสืบต่อกันมา แสดงออกถึงวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ

1.5.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3 ความพึงพอใจ หมายถึง การยอมรับและความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ในด้านบวก

1.5.4 ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หมายถึง เครื่องประดับสำหรับเพศหญิง สำหรับสวมใส่เพื่อความสวยงามตามวาระและโอกาสต่างๆ ประกอบด้วย จี้ ต่างหู และแหวน ที่ออกแบบมาจากแนวคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.5 ชาวไทยทรงดำ หมายถึง กลุ่มไทยกลุ่มหนึ่ง ที่มีพื้นถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในเขตสิบสองจุไทย บริเวณลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง หรือเรียกว่า โซ่ง สันนิษฐานว่าน่าจะเรียกตามเสื้อผ้าที่นุ่งห่ม เพราะนิยมแต่งกายด้วยสีดำ

1.5.6 ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ หมายถึง รูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ที่มีความสอดคล้องของการใช้วัสดุกับรูปแบบ

1.5.7 แบบเรียบง่าย หมายถึง รูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ที่มีแบบเรียบง่าย เหมาะสำหรับสวมใส่ ไม่เกี้ยวเสื้อผ้า หรือทำให้เกิดความรำคาญ

1.5.8 ราคา หมายถึง ราคาของรูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมีราคาที่วัสดุที่ไม่แพงจนก่อความเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ภาพประกอบ หมายถึง ภาพถ่ายสี ภาพถ่ายขาว-ดำ ภาพวาดจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิก ที่ช่วยส่งเสริมอธิบายส่วนที่เป็นข้อความ หรือเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้เข้าใจ ถูกต้องและชัดเจน

1.5.9 ความภาคภูมิใจ หมายถึง เมื่อผู้ใช้สวมใส่แล้วรู้สึก ภาคภูมิใจในรูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.10 ความสวยงาม หมายถึง รูปแบบของรูของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ที่ถูกใจกับผู้ใช้

1.5.11 ประโยชน์ใช้สอย หมายถึง ประโยชน์จากการสวมใส่ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.12 เอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.13 ราคา หมายถึง ราคาของรูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ มีราคาที่วัสดุที่ไม่แพงจนก่อความเป็นอันตรายต่อผู้ใช้

1.5.14 ความภาคภูมิใจ หมายถึง เมื่อผู้ใช้สวมใส่แล้วรู้สึกภาคภูมิใจในรูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.15 ความสวยงาม หมายถึง รูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำที่ถูกใจกับผู้ใช้

1.5.16 ประโยชน์ใช้สอย หมายถึง ประโยชน์จากการสวมใส่ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

1.5.17 เอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อเป็นระลึกและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำให้คงอยู่ต่อไป โดยผ่านชุดเครื่องประดับที่สามารถสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์และตัวตนของชาวไทยทรงดำ รู้สึกถึงความภาคภูมิใจเมื่อสวมใส่ ตระหนักและระลึกถึงความเป็นไทยทรงเพื่อบ่งชี้ให้เห็นความสำคัญของปัญหา ความชัดเจนของปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวทางการดำเนินแก้ไขปัญหาในการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ สำหรับใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลต่างๆเหล่านี้จะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวิจัยต่อไป มีรายละเอียดตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ความเป็นมาของชาวไทยทรงดำ
- 2.2 ประเพณีและวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ
- 2.3 การออกแบบเครื่องประดับ
- 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาของชาวไทยทรงดำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ตกทอดให้ลูกหลานนับมาตั้งแต่สมัยจารีต โดยความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Group) ได้สื่อถึงลักษณะเด่นคือ เป็นกลุ่มคนที่รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษทางสายเลือดและทางวัฒนธรรมเดียวกัน ดังนั้นผู้ที่อยู่ร่วมชาติพันธุ์เดียวกันจะมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน เป็นความรู้สึกผูกพันที่ช่วยเหลืออัตลักษณ์ของและชนชาติพันธุ์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถ้าหากอยู่ในศาสนาเดียวกันก็จะมีคามผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นมากขึ้น ไทยทรงดำ (Tai Song Dam Ethnic) เป็นชนชาติไทยกลุ่มหนึ่งซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปหลายชื่อ อาทิ ลาวโซ่ง ไทดำ ไตดำ ผู้ไทยดำ ไทยทรงดำ ไทยโซ่ง ลาวซ่ง ลาวซวงดำ และลาวทรงดำ ซึ่งคำว่าโซ่ง นั้นมีการสันนิษฐานกันว่าเรียกตามสี่เสื่อที่นุ่งห่มเพราะมีสีดำ คำว่า โซ่ง แผลงมาจาก ล้วง ที่มีความหมายว่า เสื่อผ้า ดังนั้นโซ่งดำจึงหมายถึง ชาวผู้ไทยที่นุ่งกางเกงดำ ส่วนคำว่า ลาวโซ่ง เป็นชื่อที่คนไทยในภาคกลางใช้เรียกชาติพันธุ์ลุ่มน้อย ซึ่งได้อพยพมาจากเขตสิบสองจุไทย ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามทางตอนเหนือ ถิ่นอาศัยดั้งเดิมของไทยโซ่งอยู่ที่ดินแดนสิบสองจุไทย คือ ดินแดนทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมืองเดียนเบียนฟู หรือชาวไทยสยามรู้จักในชื่อเมืองแกง โดยดินแดนสิบสองจุไทยนั้นมีทุ่งราบกว้างอยู่ท่ามกลางหุบเขาโอบล้อมด้วยภูเขาติดต่อกันซึ่งนับเป็นด่านปราการสำคัญในการโอบอุ้มให้ชนเผ่าไทยทรงดำได้มีการพัฒนา

วัฒนธรรมของชาวไทยอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยถิ่นอาศัยอยู่ใกล้ชายแดนจีน เวียดนามและลาว ซึ่งเป็นผลให้ต้องตกไปอยู่ใต้อำนาจของรัฐต่างๆบ้างบางช่วงตกอยู่ภายใต้การปกครองของกรุงศรีสัตนาคนหุตตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าสมัยพระเจ้าบุเรงนอง จนกระทั่งเมืองศรีสัตนาคนหุตถูกแยกเป็นสองอาณาจักรคือ หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ หัวเมืองผู้ไทก็ถูกแยกไปด้วยซึ่งแคว้นสิบสองจุไทได้รับสิทธิในการปกครองตนเองแบบประเทศราช ภายหลังได้อพยพหนีภัยสงครามเข้ามาตั้งหลักแหล่งกระจาย กันอยู่ในที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (พินิตา เียนสมุท. 2524 : 25-27)

จดหมายเหตุของไทย กล่าวว่าแต่เดิมในเขตสิบสองจุไท แบ่งการปกครองเป็นสิบสองหัวเมืองหลัก ต่างเป็นอิสระต่อกัน ประกอบด้วยหัวเมืองของผู้ไทชาว 4 เมือง ได้แก่ เมืองไล เมืองเจียน เมืองมุนและเมืองบาง หัวเมืองของผู้ไทดำ 8 หัวเมือง อาทิ เมืองแกง เมืองควาย เมืองดุง เมืองม่วย เมืองลา เมืองโม่ เมืองหวัด และเมืองซาง ด้วยภูมิศาสตร์ของดินแดนกันชนของจีน เวียดนาม และลาวหลวงพระบาง ดังนั้นการยินยอมส่งส่วยให้กับรัฐเหล่านี้ในบางโอกาสก็มีในประวัติศาสตร์ของชาวไทยดำชาวไทยดำอพยพเข้ามาสยามครั้งแรกด้วยการถูกกวาดต้อนเป็นเชลยศึก ในสมัยกรุงธนบุรี โดยกองทัพสยามภายใต้การนำของพระยามหากษัตริย์ศึกและเจ้าพระยาสุรสีห์ ได้ยกขึ้นไปตีอาณาจักรล้านช้าง โดยประมาณ พ.ศ.2322 กองทัพได้กวาดต้อนครอบครัวผู้ไทยทรงดำเข้ามาสยามเป็นอันมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินทรงให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองเพชรบุรี เพื่อเป็นกำลังผลิตเสบียง ส่งส่วย และใช้แรงงานชานฉกรรจ์ในกิจการของราชการครั้น พ.ศ.2325 ในแผ่นดินรัชกาลที่ 1 ซึ่งขณะนั้นเวียงจันทน์ยังขึ้นอยู่กับกรุงเทพฯ เจ้าเมืองพวนเกิดแข็งข้อต่อเวียงจันทน์ โดยเปลี่ยนใจไปอยู่ข้างญวน เจ้านันทเสนแห่งเวียงจันทน์จึงยกกองทัพไปปราบลงและได้กวาดต้อนครัวไทยทรงดำและลาวพวนลงมาถวายเป็นรัชกาลที่ 1 โดยครัวไทยทรงดำเหล่านี้ถูกเกณฑ์ไปอยู่เมืองเพชรบุรี รวมกับพวกเก่า ครั้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ภายหลังมีชัยจากศึกเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์แล้ว กองทัพสยามได้กวาดต้อนครัวไทยทรงดำเข้ามากรุงเทพฯอีกหลายคราวโดยส่งไปอยู่ที่เมืองเพชรบุรีทั้งสิ้นผลจากการที่ทางราชการให้ชาวไทยทรงดำเข้ามาตั้งหลักแหล่ง สร้างบ้านแปลงเมืองนั้น ชาวไทยทรงดำก็ได้นำเอาภูมิปัญญาครั้งเก่าก่อนเข้ามาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต วัฒนธรรม และเติบโตเป็นโครงสร้างใหม่ของชาวไทยทรงดำ ที่มีบทบาทในการครอบงำวิถีชีวิตชาวไทยทรง ซึ่งปัจจุบันชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี มีศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำที่ทำหน้าที่ผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมของชาวไทยทรงในบริเวณจังหวัดเพชรบุรีและใกล้เคียงได้เรียนรู้และสืบทอดวิถีชีวิตไทยทรงดำต่อไป โดยการนี้นักวิชาการไทยก็เข้ามาศึกษาด้วยการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือนักวิชาการอิสระ ที่เข้ามาผลิตซ้ำผลงานทางวิชาการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลให้สังคมไทยมีมุมมองว่า ถ้าหากจะศึกษาชาติพันธุ์ต้องไปศึกษาที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นการแย้งทางความคิด ดังนั้นชาวไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรีจึงถูกค่านิยม ประวัติศาสตร์เข้ามาครอบงำทางความคิดด้วย แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ดังกล่าวนี้มีความแตกต่างกันไปกับชาวไทยทรงดำชายขอบจังหวัดสุราษฎร์ธานีในสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ.2484-2488) ชาวไทยทรงดำจากจังหวัดเพชรบุรีได้เทครัวลงปักขี้ไต้ ซึ่งการเทครัวครั้งนี้ปรากฏถิ่นฐานใหม่ของชาวไทยทรงดำตามจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีปรากฏหลักฐานการตั้งถิ่นของชาวไทยทรงดำในสามอำเภอ คือ อำเภอพุนพิน อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเคียนซา เพราะในสมัยนั้นจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ว่างเปล่ามาก แต่ประชากรมีน้อย ประกอบกับชาวไทยทรงดำแสวงหาพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการค้าขายซึ่งตอบรับกับตลาดโลก ดังนั้นส่งผลให้ชาวไทยทรงดำได้ตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรใน สุราษฎร์ธานี นอกจากชาวไทยทรงดำแล้วชาวมอญก็ได้เทครัวลงไป ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วยเช่น อาทิ บางหมู่บ้านของตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน นั้นมีเฉพาะชาวไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงดำและชาวมอญเท่านั้น ปัจจุบันวิถีชีวิตชาวไทยทรงดำนี้ยังคงปรากฏพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ วัฒนธรรม ภาษา และประเพณี ชาวไทยทรงดำจะมีเทศกาลประจำทุกๆ ปี และชาวไทยทรงดำก็มีการติดต่อกันเองในพื้นที่ต่างอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ

2.2.1 ประเพณีการของชาวไทยทรงดำ

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ มีการศึกษาประเพณีของชาวไทยทรงดำมีดังต่อไปนี้

2.2.1.1 ประเพณีการเกิด

โดยเชื่อว่าการออกใช้แรงงานนั้นจะทำให้คลอดลูกง่าย เมื่อมีอาการเจ็บท้องก่อนคลอดจะทำพิธีเช่นผีเรือนเรียกว่า "วานขวัญผีเรือน" การประกอบพิธีกรรมให้หมอขวัญเป็นผู้ทำพิธีฆ่าไก่ 1 ตัว เช่นให้ผีญาติพี่น้องที่ตายทั้งกลมหรือตายในขณะคลอดลูกกินก่อน เพื่อไม่ให้มารังควาญรบกวนในขณะคลอด เมื่อเด็กคลอดพ้นจากครรภ์มารดาแล้ว ก็จะตัดสายรกซึ่งเรียกว่าสายแห่ยาวประมาณ 2 ซ้อมือ อาบน้ำเด็กน้อยด้วยน้ำอุ่น แล้วนำไปวางไว้ในกระตัง รอจนกระทั่งสายรกลหลุดออกมา เมื่อสายรกลหลุดพ้นออกจากครรภ์แล้วนำไปล้างบรรจุใส่กระบอกไม้ไผ่ที่เตรียมไว้แล้วนำไปแขวนที่คบไม้ใหญ่ในป่าข้างแห่งซึ่งเป็นป่าสำหรับทิ้งรกเด็กแรกเกิด โดยแขวนสูงจากพื้นดินระดับเสมอศีรษะคนเดินผ่าน ส่วนแม่ก็ให้ล้างชำระทำความสะอาดร่างกายเล็กน้อยแล้วนั่งอยู่ไฟเรียกว่า "อยู่กำเดือน" เมื่อถึงเตาไฟให้หันหน้าเข้าหาเตาไฟ เอามือควักเขม่าควันไฟมากิน หลังจากนั้นต้มน้ำร้อนอยู่ไฟและอาบน้ำร้อนที่ต้มผสมใบไม้ซึ่งเป็นสมุนไพรพื้นบ้านจนครบเดือน การอยู่กำหรืออยู่ไฟ ภายหลังจากคลอดเริ่มอยู่ไฟตั้งแต่วันแรกเป็นเวลา 30 วัน ในระยะแรก การอยู่ไฟจะนั่งอยู่ที่เตาไฟตลอดเวลา 3 วัน เรียกว่า "อยู่กำไฟ" แม่กำเดือนหรือหญิงที่อยู่ไฟจะต้องระมัดระวังเรื่องอาหาร รับประทานได้แต่ข้าวเหนียวนี้กับเกลือคั่วหรือเกลือเผาจนครบ 3 วัน จึงจะ"ออกกำไฟ" ในระยะนี้จะมีญาติพี่น้องและผู้ใกล้ชิดมาเยี่ยมเยียนและอยู่เป็นเพื่อนตลอดเวลา เมื่อออกกำไฟแล้ว ให้ไปสระผมที่ตาน้ำแต่จะไม่อาบน้ำ ใช้ผ้ารัดเอวไว้ผืนหนึ่งพร้อมผ้าคาด"ผ้าฮ้ายผืนใต้ไฟ"(ชุดติดไฟ) ทับไว้อยู่ข้างนอกเพื่อให้เกิดความอบอุ่นแก่ร่างกาย เมื่อกลับมาถึงเรือนแล้วทำพิธีเช่นผีฆ่าไฟโดยใช้ไข่ไก่ 1 ฟอง ไปวางไว้ตรงที่ทารกคลอด ทำพิธีสู่ขวัญให้แก่เด็กน้อย สู่ขวัญนมและสู่ขวัญที่นอนเพื่อขอให้ช่วยดูแลรักษาและเลี้ยงดูเด็กน้อยที่เกิดใหม่ ส่วนแม่ใช้ไก่ต้ม ข้าวต้ม ขนม จัดใส่สำหรับทำพิธีสู่ขวัญ หลังจากนั้นเมื่อถึงเวลากลางคืนก็ให้แม่และเด็กน้อยย้ายไปนอนบริเวณที่นอนตามปกติ แต่ผู้เป็นแม่จะต้องอยู่ไฟ ต่อไปจนกระทั่งครบ 30 วัน จึงออกจาก"อยู่กำเดือน"อาหารการกิน ในเวลาอยู่ไฟจะไม่รับประทานเนื้อสัตว์ทั่วไป มีแต่ผักและปลาบางชนิด เช่น ปลาคิง ปลาแก้ม โดยนำมาปิ้งเมื่อครบ 20 วัน ฆ่าเป็ด 1 ตัว ทำพิธีเช่นผีเต่าทำ จากนั้นจึงเริ่มรับประทานเนื้อสัตว์ได้ โดยเริ่มจากเปิดก่อนต่อมาเป็นไก่ หมู ปลาอย่างปลาไหลอย่าง ห้ามรับประทานเนื้อสัตว์ใหญ่ เช่น เนื้อวัว เนื้อควาย จนกว่าจะออกจากกำเดือน โดยเฉพาะเนื้อควายเผือกห้ามรับประทานเด็ดขาด เพราะจะทำให้มีอาการแสดงอาจถึงตายได้

2.2.1.2 ชับมด เป็นจารีตในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บของไทยดำกล่าวคือ เมื่อมีคนเจ็บป่วยเรื้อรังในครอบครัว รักษาด้วยหมอยาพื้นเมืองแล้วไม่หาย สามภรรยาหรือญาติของผู้ป่วยจะไปหา "หมอเหยย" มาเสกเป่าเหยยยาแก้ไข ถ้ายังไม่หายก็จะไปเชิญหมอมดมาทำพิธีรักษาหมอมดจะรักษาด้วยการชับมดและเสยงทาย เพื่อให้ทราบสาเหตุของการเจ็บป่วย ถ้าหากถูกผีทำก็จะทำพิธีเลี้ยงผีแก้ไข

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง องค์การสวนพฤกษศาสตร์เมืองเชียงใหม่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาการเจ็บป่วย เดิมการรักษาของหมอมดมีค่าค่าย(ขึ้นครุ) 2 ปี แต่ปัจจุบันใช้เงิน 1000 กีบ เทียน 8 คู่ ไข่ 2 ฟอง กระเทียม 2-3 หัว ผ่าย 1 มัด เปลือก 1 ห่อ ข้าวสารใส่กะละมัง หวี และปอขม 1 ปอขม เพื่อถวายเป็นพิธี การรักษาเริ่มด้วยการให้ผู้ช่วยหมอมด 2 คนช่วยกันเป่าปี่ หมอมดจะทำการขบมด เพื่อเชิญผีเรือนให้มาช่วยในการวินิจฉัยสาเหตุของการเจ็บป่วย โดยสุ่มถามผีมดว่าถูกผีอะไรทำ เช่น ถามว่าถูกผีเรือนทำไหม แล้วเสียงทายหาคำตอบด้วยการสาดข้าวสารลงบนพื้น 3 ครั้ง ให้ได้จำนวนคู่-คี่ สลับกัน กล่าวคือ ถ้าครั้งแรกได้จำนวนคู่ ครั้งที่สองจะต้องได้จำนวนคี่ และครั้งที่สามได้จำนวนคู่ แสดงว่าผีเรือนทำไหม ถ้าเสียงทายไม่ได้จำนวนดังกล่าวก็จะเป่าปี่ขบมดต่อไปอีกจนจบคำขบมด แล้วเสียงทายอีกเช่นนี้จนกระทั่งได้จำนวนคู่สลับคี่ตามที่ต้องการ ดังนั้นการขบมดจึงใช้เวลานานอาจใช้เวลา ตั้งแต่ตอนบ่ายจนกระทั่งถึงกลางคืน เมื่อทราบถึงสาเหตุของการเจ็บป่วยว่าถูกผีใดมาทำ หมอมดก็จะให้ญาติผู้ป่วยจัดเตรียมเหล้า อาหาร และสิ่งของสำหรับเซ่นเลี้ยง เพื่อให้เลิกทำแก่ผู้เจ็บป่วยการรักษาของหมอมดไม่มีข้อห้ามในการรักษาร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน แม้ว่าคนป่วยจะนอนอยู่โรงพยาบาล หมอมดทำพิธีรักษาที่บ้านไปด้วยก็ได้ ผู้ร่วมพิธีขบมดได้แก่ ญาติพี่น้องใกล้ชิด เพื่อนบ้านใกล้เคียง รวมทั้งคนในหมู่บ้านจะมาร่วมโดยไม่ต้องบอกกล่าว ขบมด เป็นการรักษาทางจิตใจ การเชิญหมอมดมารักษาแสดงว่าลูกผีรักแพง รวมทั้งมีญาติและเพื่อนบ้านมาเยี่ยมเยียนทำให้ผู้ป่วยมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น ซึ่งอาจทำให้หายจากการเจ็บป่วย

ภาพที่ 2.1 แสดงประเพณีขบมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1.3 ประเพณีวัยหนุ่ม การศึกษาอบรม พ่อจะสอนลูกชายให้รู้จักการทำอะไรไถนา จักสาน เช่น สานกะเหล็บ กระบุง ช้อน ไซ และภาชนะต่าง ๆ ส่วนแม่จะสอนลูกสาวให้รู้จักการเย็บการเรือน ปั่นฝ้าย เลี้ยงไหม สาวไหม ทอผ้า และการประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ บนผืนผ้า เลือกคู่ครอง เมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยหนุ่มวัยสาว ผู้สาวจะชวนเพื่อน ๆ ไปลงช่วงปั่นฝ้ายเป็นกลุ่ม ๆ ในยามค่ำคืนของฤดูหนาว ส่วนผู้บ่าวก็จะชวนกันไปเที่ยวสาวปั่นฝ้าย โดยเป่าปี่แล้วขับโหม่ตามเวียนไปมาตามช่วงโน้่นบ้างช่วงนี้บ้าง มีการขับโต้ตอบกันไปมาระหว่างหนุ่มสาวจนดึกคืนจึงกลับขึ้นเรือนโดยมีผู้บ่าวที่ชอบพอกันติดตามไปส่ง กระทำเช่นนี้เป็นกิจวัตรประจำจนเกิดความรักซึ่งกันและกัน ฝ่ายชายจะเล่าให้พ่อแม่ฟังเกี่ยวกับเรื่องที่ตนไปรักมักผู้สาวแล้วอยากได้เป็นภรรยา หลังจากนั้นพ่อแม่ก็จะไปหารือ บรรดาลุงป้า น้าอาที่นับถือ แล้วแต่ง "พ่อใช้" ไปถามผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง 2-3 ครั้ง โดยปกติการไปถามครั้งแรกหรือครั้งที่สองพ่อแม่ฝ่ายหญิงจะยังไม่ตอบตกลงหรืออาจบอกปัดก็ได้ ดังนั้นจึงไปถามอีกเป็นครั้งที่สามเรียกว่าถามขาด เมื่อพ่อแม่ฝ่ายหญิงตอบรับก็เป็นอันว่าตกลงให้แต่งงานกันได้ หลังจากนั้นจะเตรียมพิธีกินดองน้อย

2.2.1.4 กินดองน้อย เป็นพิธีสู่ขอเรียกว่า "ไปส่อง" ฝ่ายชายจะจัดเตรียมพาข้าวหรือขันหมากสู่ขอ โดยฆ่าไก่ 4 ตัว แยกเป็น 4 ห่อ สิ่งของประกอบพิธีสู่ขอจะทำเป็นห่ออย่างละ 4 ห่อ ได้แก่ ปลาปิ้ง 4 ห่อ หนังกาด 4 ห่อ (เปลือกไม้ใช้เคี้ยวกับหมาก) พลุ 4 ห่อ เหล้า 4 ขวด จัดใส่สำหรับมอบให้เผ่าแก่ญาติฝ่ายเจ้าสาว แล้วมอบตัวเป็นเชยกว้านในวันนั้น เพื่อเตรียมพิธีกินดองใหญ่(แต่งงาน)ต่อไป เชยกว้านจะอาศัยอยู่ที่บ้านเจ้าสาวเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่พิธีกินดอง โดยใช้เวลา 2 เดือน ถึง 1 ปี บางรายอาจใช้เวลา 3-4 ปี และยังไม่มียูธอยู่กินกันฉันสามีภรรยา เพราะผิผิวเรือน จะต้องนอนอยู่ทางคว้าน (ปลายเท้าของพ่อตาแม่ยาย) หลังจากพิธีส่อง ฝ่ายหญิงยังมีสิทธิเสรีในการพูดคุยกับผู้บ่าวคนอื่นที่มาเกี่ยวพาราสี โดยว่าที่สามีจะต้องทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นและไม่โกรธ ทั้งนี้เพื่อทดสอบความอดทน อดกลั้นในอารมณ์

2.2.1.5 กินดองใหญ่ เป็นพิธีแต่งงานของไทดำ มีกำหนด 3 วัน บางครั้งจะจัดพิธีพร้อมกับการ "เสนเรือน" วันแรกฝ่ายชายจะทำพิธีเซ่นผีเรือนที่บ้านเจ้าสาว โดยฆ่าหมู 1 ตัว ไก่ 8 ตัว ปลาปิ้ง 8 ห่อ หาด 4 ห่อ พลุ 8 ห่อ เหล้าไท 2 ไห พร้อมกับเงินสินเลี้ยงหรือค่าน้ำนม 5 หมัน 2 ปี ฆ่าควาย 1 ตัว เลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน วันที่สองสะใภ้ใหม่จะไปหยามเรือนพ่อปู่แม่ย่า คือ ไปเยี่ยมพ่อแม่ของสามี ตั้งแต่ตอนเช้าเพื่อแสดงความเคารพ สะใภ้จะต้องมีของไปฝาก เช่น ผ้าเปียว (ผ้าคลุมศีรษะของสตรีเผ่าไทดำ) ผ้าปู ที่นอน ชันใหม่ เสื้อ กุ้งย้อม ที่ทำจากฝีมือของตนเอง ส่วนพ่อปู่แม่ย่าจะให้เงินรับไหว้จำนวน 5-10 หมัน หรือให้สิ่งของตอบแทนตามสมควรแก่ฐานะ หลังจากนั้นก็จะไปพบไหว้ญาติผู้ใหญ่ของสามี จนกระทั่งถึงตอนบ่ายจึงเดินทางกลับไปรับประทานอาหารเรียกว่า กินงายหัว ส่วนวันที่สามของพิธีแต่งงานเป็นวันสรุปเพื่อเก็บของที่เยี่ยมมาจัดงานส่ง ทำอาหารเลี้ยงผู้ที่อยู่ช่วยงาน ส่วนมากจะเป็นญาติพี่น้องเพื่อนสนิทและเพื่อนบ้านใกล้เคียง ธรรมเนียมดั้งเดิมของไทดำ ผู้เป็นชายจะต้องอยู่ที่บ้านของพ่อตาแม่ยาย มีกำหนดนานถึง 12 ปี จึงจะมีสิทธิ์กลับคืนไปอยู่กับพ่อแม่ฝ่ายสามีหรือปลุกเรือนใหญ่อยู่ใกล้ ๆ กับพ่อแม่และญาติฝ่ายสามี ต่อมาลดลงเหลือ 8 ปี ปัจจุบันลดลงเหลือ 4 ปี "มานทาง" หญิงใดมีท้องนอกสมรสเรียกว่า "มานทาง" จะถูกสังคมลงโทษ โดยถูกอำนาจการปกครองของหมู่บ้านปรับไหมทั้งชายและหญิงเป็นเงิน 1 หมัน 5 ปี เรียกว่า "เงินล้างน้ำล้างท่า" แล้วให้อยู่กินเป็นสามี-ภรรยาอีก ถ้าหากฝ่ายชายไม่ยอมรับเป็นภรรยาจะต้องเสียค่าปรับไหมให้แก่ฝ่ายหญิงเป็นเงิน 30 หมัน ในกรณีที่หญิงนั้นตายจะถูกชาวบ้านปรับไหมเรียกว่า "เสียชวา" โดยให้ฆ่าควาย 1 ตัวเพื่อเลี้ยงผู้มาช่วยงานศพแล้วมอบความรับผิดชอบการจัดงานศพให้ฝ่ายชายรับภาระทั้งหมด การแต่งงานของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ของเอกสารนี้ กรุณา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลาวโซ่ง การแต่งงาน จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับฝ่ายหญิง การเลือกคู่ครองเป็นอิสระ เห็นได้ในประเพณีลง
ช่วงเล่น คอนบนลานกว้าง ซึ่งเป็นลานนวดข้าว ตกกลางคืนหลังจากทำไร่มาแล้ว หญิงสาวจะมานั่ง
ทำงานในลานช่วง เช่น ปั่นฝ้าย กรอไหม เย็บปักถักร้อย ตำข้าว ฯลฯ ลานนี้เปิดโอกาสให้หนุ่มสาว
พบปะกัน หนุ่มสาวจะนัดเจอกันหลังลงช่วงเสร็จแล้ว ระหว่างคุยกันห้ามชายแตะต้องตัวหญิงสาว ถ้า
แตะต้องตัวถือว่าผิดผี ผู้ชายต้องเอาดอกไม้ ธูปเทียน เหล้า หมากพลูและเงิน จำนวนหนึ่งมาขอขมาผี
เรือนและพ่อแม่ฝ่ายหญิง เมื่อชายหญิงตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกันแล้ว ฝ่ายชายต้องไปสู้อหญิง มีการ
หมั้นและเรียกสินสอด หลังแต่งงานหนุ่มสาวต้องแยกครัวเรือนจากพ่อตาแม่ยายทันที การแต่งงาน
ต้องแต่งในเดือน คู่เท่านั้น สมทรง บุรุษพัฒน์ (2524 : 19)

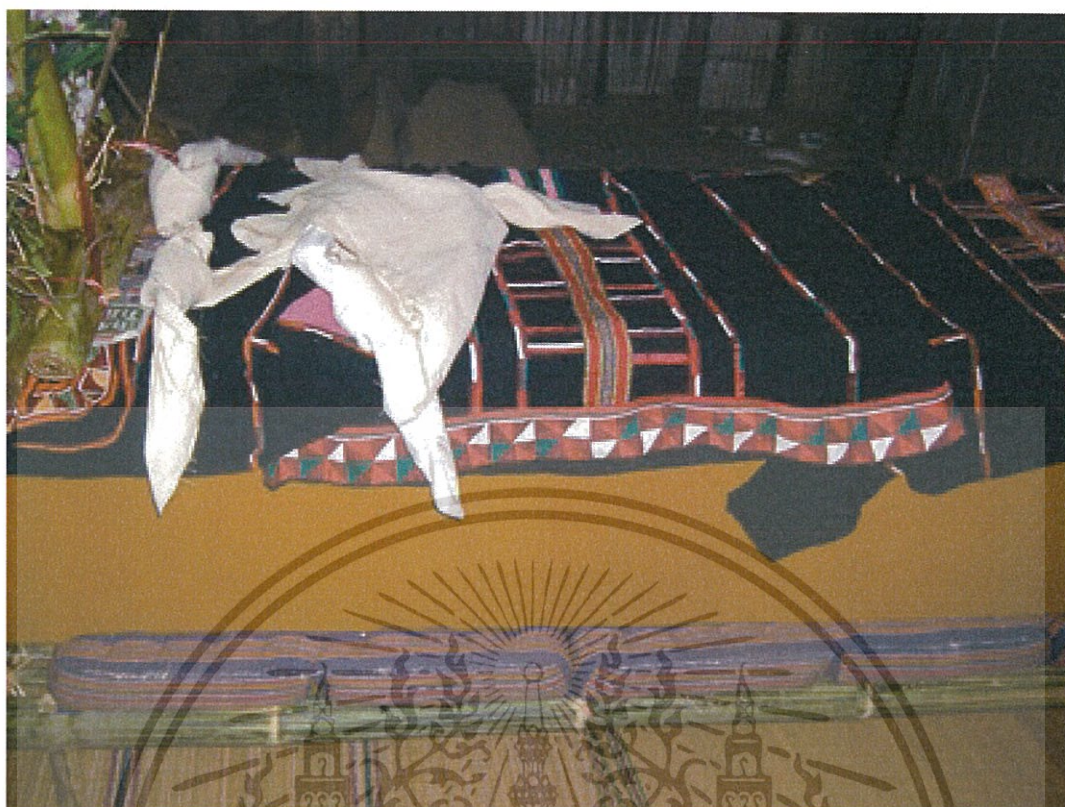

ภาพที่ 2.2 แสดงประเพณีกินดองใหญ่

2.2.1.6 ประเพณีการตาย ประเพณีไทยทรงดำเมื่อมีคนตายในหมู่บ้านจะมีการยิงปืนขึ้นฟ้า 3
นัด เพื่อเป็นสัญญาณบอกกล่าวแก่ชาวบ้าน ซึ่งทุกคนจะหยุดทำงานจนกว่าจะนำศพไปฝัง ภายหลัง
ตายบรรดาญาติพี่น้องจะช่วยกันอาบน้ำศพ จากนั้นก็แต่งตัวด้วยชุดเสื้อผ้าของเผ่าไทดำ นำผ้าแพรสี
ขาวมาเย็บเป็นถุงบรรจุศพแล้วใช้ไหมเย็บติดให้เรียบร้อย บรรจุลงในโลงศพโดยใช้ผ้าคลุมหน้าศพไว้
ผืนหนึ่ง กรณีเด็กน้อยตายจะไม่ประกอบพิธีกรรมตายวันไหนให้นำไปฝังในวันนั้น ส่วนคนหนุ่มสาวถ้า
ตายตอนกลางคืนในเช้าวันรุ่งขึ้นให้ฆ่าหมูหรือวัว ควาย 1 ตัว ทำอาหารจัดสำหรับทำบุญอุทิศให้ผู้ตาย
กินเรียกว่า "เฮ็ดงาย" พอถึงตอนเย็นก็นำไปฝัง ส่วนคนวัยกลางคนหรือผู้สูงอายุตายเก็บศพไว้ 1-2 คืน
แล้วจึงนำไปฝัง และฆ่าหมูหรือวัวควาย 1 ตัว เฮ็ดงายให้ผู้ตายในเช้าของวันที่จะนำไปฝัง การทำพิธีฝัง
ฆ่าหมู 1 ตัว อุทิศให้เรียกว่า หมูเข้าซุม หลังจากนั้นอีก 3 วัน จะทำพิธีเฮ็ดเฮียว ทำบุญอุทิศส่วนกุศล
ให้ โดยนำเครื่องเฮียวไปส่งให้ที่ป่าช้า เมื่อเสร็จพิธีฝังศพ ผู้ไปร่วมพิธีศพทุกคนจะลงไปอาบน้ำชำระ
ร่างกายและสระผมในแม่น้ำ เพื่อชำระสิ่งอัปมงคลทั้งหลายออกจากร่างกาย พอถึงตอนเย็นหมอขวัญ
จะทำพิธีสู่ขวัญให้แก่ครอบครัวของผู้ตายและผู้ที่เป็นศพ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ทุกคน หลังจาก
นั้นครอบครัวของผู้ตายจะจัดสำรับอาหารไปทานอุทิศให้ที่หลุมฝังศพผู้ตายเป็นเวลา 7 วัน พอครบ
วันที่เจ็ด เขยกก จะทำพิธีเชิญขวัญหรือวิญญาณของผู้ตายขึ้นไปเป็นผีเรือน โดยนำไปไว้ด้านในสุดของ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภารกิจงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนเรียกว่า "กะลอหอง" เพื่อปกป้องคุ้มครองลูกหลานและสมาชิกในครอบครัวให้อยู่ดีมีสุขตลอดไป หลังจากนั้นเมื่อครบรอบวันตายทุก ๆ 10 วัน จะจัดพาข้าวเป็นสารับเล็ก ๆ ทำพิธีเช่นผีเรือนเรียกว่า "เสนเหวดตาปาดตง" หรือ "ม้อปาดตง" นำไปวางไว้ที่ห้องผีเรือน โดยใช้อาหารจากที่สมาชิกในครอบครัวรับประทานในชีวิตประจำวัน ส่วนการ "เสนปาดตง" พิเศษจะทำได้ผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวข้าว ทำพิธีเสนปาดตงเพื่อทานข้าวใหม่ให้ผีเรือนกินก่อนสมาชิกของครอบครัว เป็นการแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณเพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ครอบครัวและลูกหลาน

2.2.1.7 พิธีศพ จะเชิญหมอเสนมาประกอบพิธี เริ่มตั้งแต่การเอาผีลงเรือน และการเอาผีขึ้นเรือน การเอาผีลงเรือน ถ้าผู้ตายถึงแก่กรรมในบ้านเรือน และตั้งศพไว้ในบ้านก่อนจะเคลื่อนย้ายไปประกอบพิธีต่อที่วัด เจ้าภาพจะเชิญหมอเสนมาทำพิธีเรียกขวัญ (ช้อนขวัญ) คนในบ้านก่อนไม่ให้ติดตามผู้ตายไปอยู่ที่อื่น การช้อนขวัญ เริ่มด้วยหมอเสนถือสวิงเดินนำหน้าขบวนและทำท่าช้อนไปรอบ ๆ บริเวณที่ตั้งโลงศพของผู้ตาย ตามด้วยเจ้าภาพ ซึ่งเป็นเจ้าของบ้าน เดินถือเสื้อผ้าของคนในบ้านหนึ่งชุด บรรดาญาติพี่น้อง และบุตรหลานทั้งหมดเดินตามหลัง เมื่อวนสามรอบแล้วต้องเข้าไปในห้องผีเรือน เพื่อให้ผีเรือนให้ช่วยคุ้มครองอันตราย หรือเคราะห์ร้ายทั้งปวง และให้ขวัญของแต่ละคนกลับมาอยู่กับตนเอง หลังจากนั้นจึงทำพิธีเคลื่อนย้ายศพจากเรือนไปวัด โดยจัดขบวนแห่ให้สวยงามเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ตายมีการตกแต่งด้วยธง การเอาผีขึ้นเรือน จะทำเมื่อบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ในบ้านตายเท่านั้น เป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้ตาย มิให้วิญญาณของผู้ตายต้องเร่ร่อน เป็นการเชื้อเชิญวิญญาณของผู้ตายให้เข้าไปอยู่ร่วมกับบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อจะได้คุ้มครองบุตรหลาน หมอเสน จะเป็นผู้นำกำหนดวันเอาผีขึ้นเรือนและเตรียมพิธี หลังจากเผาศพผู้ตายเรียบร้อยแล้ว วันรุ่งขึ้น หมอเสนจะเก็บอัฐิของผู้ตายบรรจุโกศส่วนหนึ่ง เพื่อให้บุตรหลานนำไปบูชา ณ ห้องผีเรือน ส่วนอัฐิที่เหลือจะใส่ไหนำไปฝังยังสถานที่ที่เตรียมไว้ในป่าช้า และนำบ้านเล็ก ๆ ทำด้วยตอกไม้ไผ่เรียกว่า หอแก้ว ปลูกคร่อมบนบริเวณที่ฝังให้อัฐิไว้ หากผู้ตายเป็นชายเช่น บิดา ปู่ ตา ฯลฯ จะตกแต่งหอแก้วให้สวยงามด้วยธงไม้ไผ่สูงประมาณ ห้าวา เรียกว่า ลำกาว พร้อมทั้งนำผ้าดิบสีขาวขลิบรอบ ๆ ขอบผ้าด้วยผ้าสีต่าง ๆ สลับกันสามสีคือ แดง เหลือง ดำ ผูกติดกับยอดไม้ไผ่ให้มีความยาวพอเหมาะกับลำกาว ปลายยอดลำกาวติดรูปหงส์ตัวเล็ก ๆ ทำด้วยไม้จิวแกะสลักงดงาม เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนพาหนะพาผู้ตายกลับไปเมืองแถน หลังจากนั้นจะนำอาหารมาเช่น ไหว้ผู้ตาย ทุกเช้าจนครบสามวันแล้วหมอเสนจะรื้อหอแก้ว และลำกาวทั้งหมดด้วยเชื่อว่าจะได้ไม่มีการตายเกิดขึ้นในครอบครัวนี้อีก และนัดกำหนดวันเอาผีขึ้นเรือนตามความพร้อมของเจ้าภาพ เมื่อถึงวันกำหนดเอาผีขึ้นเรือน หมอเสนจะเป็นผู้กล่าวเชิญวิญญาณของผู้ตายและทำพิธีเช่นไหว้ในห้องผีเรือน โดยทำพิธีคล้ายการเสนผีเรือน เริ่มด้วยหมอเสนจะกล่าวเชิญวิญญาณของผู้ตายให้มารับอาหารที่เตรียมไว้ก่อน แล้วจึงเชิญบรรพบุรุษตามลำดับรายชื่อที่จดไว้ในสมุดผีเรือน ให้มารับอาหารจนครบทุกชื่อ เสร็จแล้วจึงทำพิธีกู้ผีเอนคือ การนำอาหารที่เหลือออกจากปานเอน ทั้งหมด หลังจากเสร็จพิธีเอาผีเรือนขึ้นเรือนเรียบร้อยแล้ว หมอเสนต้องทำพิธีสู่ขวัญ หรือเรียกขวัญญาติพี่น้องบุตรหลานในครอบครัวผู้ตาย

ภาพที่ 2.3 แสดงประเพณีศพ

2.2.1.8 ประเพณีบวช การบวชเป็นประเพณีที่เกิดขึ้นภายหลัง(ก่อนหน้านี้นี้ประมาณ 50 ปี) เมื่อคนเชื้อสายไทดำเข้ามาอยู่ร่วมกับคนไทยในประเทศไทย จึงรับเอาประเพณีบวชในพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยโดยผสมผสานกับวัฒนธรรมตนและถือเป็นประเพณีปฏิบัติที่สำคัญ เมื่อเด็กหนุ่มอายุครบ 20 ปี บริบูรณ์จะเข้ารับการบวช ก่อนบวชประมาณ 15 วันจะไปอยู่วัดเพื่อฝึกท่องบทสวดและเรียนรู้การใช้ชีวิตสมณเพศ และช่วยเหลืองานวัด สำหรับพิธีต่างๆในการบวชจะคล้ายๆกับคนไทย นอกจากมีธรรมเนียมปฏิบัติบางอย่างเกี่ยวกับผีที่แตกต่างออกไป เช่น การบอกกล่าวผีเรือน

2.2.1.9 ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ตามธรรมเนียมของชาวไทดำแต่เดิม วันขึ้นปีใหม่นั้นจะเริ่มขึ้นในวันขึ้น 1 ค่ำของเดือน 6 ซึ่งถือว่าเป็นวันแรกของการเริ่มทำงานของคนไทดำหลังจากที่หยุดพักผ่อนตลอดเดือน 5 ตั้งแต่วันเริ่มปีใหม่จะมีการเริ่มพิธีเสนาต่างๆ มีการปฏิบัติตัวใหม่ ละทิ้งสิ่งที่ไม่ดี ส่วนกิจกรรมในวันขึ้นปีใหม่อื่นๆก็คล้ายๆกับคนไทย คือ การไปวัดทำบุญ (ถวิล เกษม. 2550 : 11)

2.2.1.10 ประเพณีอื่นก่อนพ็อนแกน การละเล่นของชาวไทยโห่งที่เล่นกันอยู่เป็นประจำในเทศกาลเดือน 5 คือ การเล่นลูกช่วง หรือเล่นคอน ชาวไทยโห่งเรียกกันว่า อังกอน ปัจจุบันนี้ไม่มีการละเล่นดังกล่าวแล้ว แต่มีการรื้อฟื้นจัดให้เป็นกิจกรรมรื่นเริงในงานสืบสาน อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำ หรือไทยโห่ง เช่นในช่วงงานประเพณีสงกรานต์ประจำปีของชาวไทยโห่งทุกชุมชนจัดให้มีการเล่นลูกช่วงประมาณช่วง 4-5 โมงเย็น สถานที่เล่นเป็นบริเวณหน้าศูนย์วัฒนธรรมของชุมชนไทยโห่ง บริเวณวัด หรือบริเวณหน้าเวทีจัดงานประเพณีสงกรานต์ เยาวชนหนุ่มสาว และผู้ใหญ่ชาวไทยโห่งก็จะแต่งกายแบบดั้งเดิมชาวไทยโห่งมาร่วมเล่นลูกช่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 วัฒนธรรมไทยทรงดำ

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ มีการศึกษาประเพณีของชาวไทยทรงดำมีดังต่อไปนี้

2.2.2.1 วัฒนธรรมการแต่งกาย สมัยก่อนไทยโห่งจะมีลักษณะการแต่งกายเป็นแบบฉบับของตนเอง แต่ในปัจจุบันจะพบการแต่งกายแบบไทยโห่งในหมู่คนสูงอายุเท่านั้น แต่ในโอกาสพิเศษ เช่น เวลาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คนที่อายุต่ำลงมาอาจแต่งกายแบบไทยทรงดำ แบ่งการแต่งกายดังนี้

2.2.2.1.1 การแต่งกายของผู้หญิง

ผ้าซิ่น การใช้ผ้าซิ่นเป็นเอกลักษณ์ของหญิงชาวสยามประเทศเผ่าพันธุ์ส่วนใหญ่ จะนุ่งผ้าที่ทอกันขึ้นมาใช้เองตั้งแต่อดีตถึงยุคปัจจุบัน ชาวลาวโห่งก็เช่นกัน ทุกครัวเรือนผู้หญิงจะเป็นผู้ทอผ้าขึ้นมาใช้เองเป็นผ้าฝ้ายทอมือ ประกอบไปด้วยเชิงบนซิ่นเป็น“หัวซิ่น” “ตัวซิ่น” เชิงล่างซึ่งเป็น “ตีนซิ่น” ย้อมครามจนเป็นสีครามจนเป็นสีครามเข้าเกือบดำ นำมาทอสลับลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของลาวโห่งผู้หญิงในชีวิตประจำวันจะนุ่ง “ซิ่นลายแดงโม” หรือ “ลายชะโด” ลักษณะเฉพาะของผ้าลายแดงโมจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 คือหัวซิ่นจะเป็นสีครามไม่มีลวดลายกว้างประมาณ 12 นิ้ว ส่วนที่ 2 จะเป็นลายโดยใช้เทคนิคการทอขัด แต่พิเศษที่ว่าเป็นฝ้ายแกมไหม คือใช้ไหมสีแดงเป็นเส้นยืน ทอเส้นพุ่งด้วยฝ้ายสีครามสลับลีผ้าอ่อนเป็นทางเล็ก ๆ คล้ายลายบนผลแดงโม เวลาทอเสร็จจะมองไม่เห็นไหมสีแดงเลย ชั้นที่ 3 กว้างประมาณ 1 ฟุต มีลวดลายสีขาวสองสามริ้วเย็บติดเป็นตีนซิ่น ถ้าสามีตายต้องเลาะตีนซิ่นนี้ออก เพื่อไว้ทุกข์

ส่วนเสื้อใช้แขนยาวทรงกระบอก ตัวเสื้อเย็บเข้าตัว คอตั้งผ่าอกตลอด ติดกระดุมเงินถี่ 10 เม็ด เรียกว่า เสื้อก้อม บางทีจะใช้ผ้าคาดอกเรียกว่า ผ้าเปียว บักลวดลายไว้ที่ชายทั้งสองชายหญิงที่แต่งงานแล้ว จะใช้ผ้าเปียวสีดำหรือครามแก่ การนุ่งซิ่นลายแดงโม จะต้องจับขอบบนของผ้านุ่งทั้งชายและขวามาทบเกยกันตรงกลาง และพับขอบผ้าลงมาโดยไม่ต้องคาดเข็มขัดหรือผูกเชือก ผ่าก็ไม่หลุดดำนานผ้าซิ่นลายแดงโม เป็นคำบอกเล่าสืบต่อกันมา การที่ผ้าซิ่นลายแดงโมใช้เส้นยืนสีแดงเป็นหลัก เส้นพุ่งเป็นสีดำหรือครามเข้าเกือบดำนั้นเรื่องราวก็มีอยู่ว่า เป็นธรรมเนียมมาตั้งแต่โบราณกาล ผู้ชายที่เป็นสามีเป็นผู้นำของครอบครัวมีหน้าที่ออกจากบ้านไปเข้าป่าหัดร้างถางพง เป็นแหล่งทำมาหากินทำไร่ไถนาหาเผือกหาหมัน ปล่อยให้ภรรยาอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือน จนกว่าสามีจะกลับบ้านสาวเจ้าจะนั่งทอผ้าไป ใจก็ประหวั่นนึกถึงสามีที่เข้าป่าหลายวัน อันความรักความคิดถึงย่อมจะมีอยู่ในตัวของทุกคน มันวิ่งเล่นอยู่ทุกลมหายใจยิ่งกว่ากระสวยที่พุ่งผ่านเป็นเส้นขัดให้เป็นผืนผ้าในกี่ทอผ้าที่กำลังทออยู่ สาวเจ้าจึงใช้สีแดงย้อมเส้นยืน ซึ่งเป็นสีที่ไ้แทนหัวใจที่โหยหาอาวรณ์ในคนรักที่จากกัน ส่วนเส้นพุ่งใช้สีครามเข้าเกือบดำแทนตัวเอง ใช้ทอทับเป็นเส้นขัดให้เกิดเป็นเนื้อผ้า โดยซ่อนเส้นยืนสีแดงเอาไว้ เมื่อเวลานุ่งผ้าซิ่นลายแดงโมคอยสามี ต้องแสงแดดแฉววับของเหลือบสีแดงสะท้อนออกมา เสมือนหนึ่งเป็นสื่อสัญญาณแห่งความรักที่มีต่อกัน แม้จะเห็นเพียงราง ๆ ก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพื่อปกปิดความอายที่เป็นคุณสมบัติของหญิงสาวชาวลาวโห่งโดยแท้ ผ้าซิ่นลายแดงโม จะต้องนำมาต่อหัวซิ่นสีครามเข้มเกือบดำ ส่วนตีนซิ่นเย็บต่อให้มีความหนาเพื่อป้องกันไม่ให้ชายผ้าซิ่นขาดง่ายเกินไป โดยหลักการของการทอผ้าทั่ว ๆ ไปเส้นยืนจะมีขนาดเล็กกว่าเส้นพุ่งการทอผ้าแบบลาวโห่งจึงสามารถที่จะซ่อนสีแดงของเส้นยืนเอาไว้อย่างมิดชิด แต่ไม่สามารถจะซ่อนอนุของสีที่เหลือบเอาไว้ เมื่อเวลาต้องแสงแดดจะมีสีของเส้นยืนสะท้อนออกมาให้เห็น นี่แหละภูมิปัญญาของพื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 แสดงผ้าซิ่นลายแดงโม

เสื่อก้อม เป็นเสื่อของผู้หญิงชาวลาวโซ่ง สีดำด้วยการย้อมครามตัดเย็บด้วยมือ ฝี เข็มละเอียด จนสามารถสวมได้ทั้งสองด้าน ลักษณะเป็นเสื่อคอกกลมผ่าหน้า แขนกระบอก เข้ารูปติด กระดุมเงินถี่มาก ประมาณ 9 - 11 เม็ดถ้าฐานะดีก็จะติด 2 แถว กระดุมนั้นทำด้วยเงินเก่า ตีด้วยฝี เข็มเป็นยอดแหลมมีลายกลีบบัว ติดห่วง ปัจจุบันหายากมาก

ภาพที่ 2.5 แสดงการแต่งกายของผู้หญิงชาวไททรงดำ

เสื่อก้อมเป็นเสื่อที่ใช้คู่กับผ้าซิ่นเป็นชุดลำลองหรือชุดประจำเผ่าของชาวลาวโซ่ง หญิง ใช้สวมไปทุกแห่ง ถ้าไปวัดก็พาดผ้าเปียว หรือ ผ้าสไบอีก 1 ผืน ถ้าไปตลาดก็สะพายกะหลับ ซึ่งสานด้วยไม้ไผ่ละเอียดยิบ ใช้แทนกระเป๋า หรือถ้าจะเข้าป่าก็สะพายย่าม ใช้ผ้าเปียวก็นำมาโพกศีรษะ แทนหมวก

เสื่อฮีของผู้หญิง ผู้ชายลาวโซ่ง จัดเป็นเสื่อชุดใหญ่ แต่ละคนจะมีเสื่อฮีประจำตัว ซึ่งถ้านับแบบสากลก็คือเสื่อนอกนั่นเอง เสื่อฮีจะประดับตกแต่งด้วยลวดลายหลายหลาก อย่างวิจิตรงดงาม โดยเฉพาะด้านในของตัวเสื่อ จะมีลวดลายตกแต่งมากกว่าด้านนอก ซึ่งมีสีครามมากกว่า ลวดลายมีทั้งจากการปัก ปะ ประดับประดา ลายดาวกระจาย ลายเขี้ยว แลยบานแปด ลายขอกูด ปักสลัปลีด้วยไหม สีขาว สีแดง สีเหลือง สีเขียว สีขาว สวยงามแปลกตา ด้านข้างตัวเสื่อจะผ่าข้างขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาถึงเอว คอเสื้อเป็นคอกลม แขนทรงกระบอกหลวม ๆ ลวดลายที่ประดับจะประดับที่คอเสื้อ แขน สาบคอเสื้อ รัดไว้ ด้านข้าง และชายเสื้อ จะเป็นแบบสวมหัว เป็นเสื้อคอกลม แขนยาวตัวยาว ตรง สาบเหนือสะดือจะเว้าเข้าประมาณนิ้วครึ่ง เพื่อโชว์หน้าท้องของสาวชาวลาโว้ ในขณะสวมเสื้อฮี โดยจะคาดเข็มขัดเงินเส้นงาม คาดทับผ้าชิ้นลายแดงโม ลวดลายของเสื้อฮีจะใช้สีแดงเลือดหมู สีส้ม สี ขาว ที่ชุกซ่อนความงามของด้านในเอาไว้ ลวดลายที่ตกแต่งเรียกว่า “ขอกุด” เสื้อฮีของผู้หญิงจะใช้ได้ ทั้ง 2 ด้าน ลวดลายที่เป็นด้านนอกจะใช้ในงานมงคลตกแต่งไว้ให้เพียงพอกับความสวยงาม ส่วนด้าน ในที่ใช้สำหรับงานอวมงคลของตนเอง ใช้คลุมหลังโลงศพในเวลาเสียชีวิต จะมีลวดลายที่สวยงาม มากมาย

ภาพที่ 2.6 แสดงเสื้อฮีของผู้หญิงด้านนอกและด้านใน

ผ้าเปี้ยวเป็นสัญลักษณ์ของคนแก่ที่มีอายุ ลาโว้ชึ่งนิยมแต่งกายด้วยสีดำหรือสี ครามแก่เกือบดำ ผ้าเปี้ยวใช้ห่มเฉียงบ่าไปวัดหรืองานสำคัญๆ แม้แต่คนตายก็ต้องห่มผ้าเปี้ยวสีคราม เข้าเกือบดำ โดยมีคิดว่าห่มผ้าเปี้ยวไปเก็บมะม่วงในป่าหิมพานต์ ไปเฝ้าถน (เฝ้าเทวดา) จะต่อไปพบ ญาติที่ตายไปก่อนจึงต้องแต่งตัวให้ดี เพื่อให้ญาติที่ตายไปก่อนจำหน้าได้ ผ้าเปี้ยวของชาวลาโว้ชึ่งเป็น แถบผ้าฝ่ายทอมือสีครามเข้มเกือบดำ กว้างประมาณ 15 นิ้ว ยาวประมาณ 56 นิ้ว มีลวดลายปัก ประดับเป็นลวดลายของเส้นด้ายสีต่างๆ สลับสีกัน อย่างงดงามที่ริมชายผ้า มีทั้ง ลายดอกน้ำเต้า ลาย ดอกผักแว่น ปักเดินเส้นสลับสีอย่างสวยงาม ชายขอบผ้าก็จะเดินเส้นขอบผ้าสลับสีกัน ปัจจุบันผ้า เปี้ยวนี้ยังใช้กันอยู่ในกลุ่มชาวลาโว้ชึ่ง แต่เมื่อไปวัดมักเป็นสไปสีขาว ผ้าเปี้ยวใช้เป็นผ้าห่มหน้าอก ใช้ ห่มคอ และใช้เป็นผ้าโพกศีรษะได้

2.2.2.1.2 การการแต่งกายของผู้ชาย

เสื้อฮีของผู้ชาย จะตัดเย็บแบบเสื้อคอกลม ติดกึ้นรอบคอด้วยสีแดง ที่คอติด กระดุม 1 เม็ด ผ้าหน้าตลอด ตัวยาวคลุมสะโพก แขนทรงกระบอกหลวม ๆ เป็นแขนยาว มีการ ตกแต่งที่ได้รัดด้วยด้ายสีต่างๆ ติดกระจกชิ้นเล็กๆเป็นลวดลายที่สวยงาม เสื้อฮีของผู้ชายจะใช้เพียง ด้านเดียว ในปัจจุบันชาวลาโว้ชึ่งก็ยังมีเสื้อฮีประจำตัวทุกคน เช่นในอดีต เสื้อฮีมีความสำคัญมาก

เพราะเป็นเสื้อที่จะต้องใส่ในเวลาที่มีพิธีกรรม เช่น งานแต่งงาน งานเสนาเหื่อน และที่สำคัญที่สุดในวันตาย จะต้องใส่เสื้อฮีของตัวเองไปด้วย ทั้งนี้ เพราะมีความเชื่อกันว่า ถ้าใส่เสื้อฮีไปจะได้ไปพบญาติ พ่อแม่ พี่ น้อง ที่ตายไปแล้ว จะได้จำกันว่าเป็นเผ่าพันธุ์สกุลเดียวกัน ถ้าไม่ใส่ไป เชื่อว่าจะไม่ได้พบกัน โดยเฉพาะในวันตายชาวลาวโซ่ง จะใส่เสื้อฮีเอาด้านในซึ่งมีลวดลายงดงามออกด้านนอก ส่วนหนึ่งก็เป็นความเชื่อที่ว่า พ่อแม่ เห็นลายเสื้อผ้าก็จำได้ และยังมีอีก 2 -3 ตัว ที่กลับด้านของเสื้อเอาด้านในออกด้านนอกคลุมโรงศพไว้ ในขณะที่ตั้งศพตามประเพณีอีกด้วย เสื้อผ้าที่ไทยทรงดำสวมใส่ในสมัยก่อนจะปั่นด้าย นำมาทอ ย้อมครามและตัดเย็บ ทุกอย่างด้วยตัวเอง แต่ในปัจจุบันนี้จะหาเสื้อฮีได้ยากขึ้นไปทุกที มานิตา เชื้ออนันต์ (2542 : 37)

ภาพที่ 2.7 แสดงเสื้อฮีของผู้ชาย

ภาพที่ 2.8 แสดงการแต่งกายของผู้ชายชาวไทยทรงดำ

กระเป๋ เครื่องแต่งกายอีกอย่างหนึ่งของชายชาวไทยทรงดำ คือ ทำด้วยผ้าสีดำ สลับด้วยผ้าสีแดง และเหลืองปลายสายเย็บกลิ้งให้กลมเรียบ ตอนปลายมีพู่ทำด้วยไหม สีต่างๆ ทั้งเอกลาสองปลาย ตรงกลางเย็บผ้าติดทำเป็นกระเป๋าวีใส่ของคล้ายกระเป๋ามีฝาปิดใช้คาดทับเสื้อนอกตรงเอว รั้ว ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไว้สำหรับใส่ข้าวของใน ชีวิตประจำวัน ของผู้ชายชาวลาวโซ่ง ตัดเย็บอย่างประณีตเป็นผ้าฝ้ายสีคราม เข้าเกือบดำซ้อนกันเป็นรูปกระเป่า และอีกชิ้นหนึ่งปิดทับลงมาด้านหน้า ปักลวดลายสวยงามด้วยวิธี ปัก ปะ ด้วยไหมสลักสี ประดับกระจกแต่ละช่องลายบางครั้งจะใช้ลาย ดอกพรม ดอกบัว ลาย ดาวกระจาย

ภาพที่ 2.9 แสดงกระเป่าไทยทรงดำ

ย่าม ซึ่งใช้ผ้าทอข้อมสีต่างๆ เย็บเป็นย่ามสำหรับสะพายเมื่อไปเก็บของในป่า หรือไปเที่ยวงาน ย่ามที่ใช้มีอยู่ 2 ชนิด คือย่ามแดง และย่ามอื่นๆ ย่ามแดง เป็นผ้าฝ้ายทอสลักสี ด้วยสีแดงเป็นส่วนใหญ่ ใช้เมื่อไปต่างบ้าน ต่างเมือง คือใช้แทนกระเป๋านั้นเองย่ามอื่นๆ เป็นผ้าทอธรรมดา ไม่พิถีพิถัน ใช้เมื่อไปไร่ นา ใส่หมากพลู

2.2.2.2 วัฒนธรรมเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ

ชาวไทยทรงดำมีการสวมใส่เครื่องประดับต่างเพื่อความสวยงาม และใส่เพื่อการประกอบพิธีกรรมและงานรื่นเริงตามประเพณี เครื่องประดับของชาวไทยทรงดำยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงช่วงอายุและสถานภาพทางสังคมได้ด้วย ซึ่งมักเป็นเครื่องประดับเงินไม่นิยมใช้อัญมณีมากนัก พบได้น้อยเนื่องจากพื้นฐานวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ มีลักษณะนิสัยที่ เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ

วัสดุ เครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ ส่วนมากมักจะใช้เงินเป็นวัสดุ แต่ก็มีการใช้ทองและนาคด้วยแต่ไม่มากและเป็นที่ยอมรับเท่ากับเงิน

การผลิตเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำนั้นเป็นการผลิตโดยใช้ช่าง และกรรมวิธีการแบบงานฝีมือพื้นบ้าน ซึ่งปัจจุบันนี้ไม่สามารถมีช่างผู้ผลิตตามแบบดั้งเดิมได้ หรือหาได้ยากมาก

ลวดลายของเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำเป็นลวดลายที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น พฤษภาน ก ป่า เขา ดอกไม้ เช่น ดอกผักบุ้ง ดอกพิกุล ดอกบัว เป็นต้น เนื่องจากชาวไทยทรงดำมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและใกล้ชิดธรรมชาติมาก จึงหยิบยก ลวดลายที่พบได้ทั่วไปในธรรมชาติมา แกะสลักไว้บนเครื่องประดับ

สีสันทนของเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำจะเป็นสีของเนื้อวัสดุ ไม่นิยมแต่เดิมสีสันทนลงบนเครื่องประดับ ที่พบมากคือสีดำเนื่องจากเป็นสีของการลงครั่ง เพราะไทยทรงดำนิยมสีดำเป็นสีที่เป็นเอกลักษณ์ เครื่องประดับของชาวไทยทรงดำมีดังนี้

2.2.2.2.1 เครื่องประดับของหญิงไทยทรงดำ

จับปั้ง เด็กหญิงจะผูกจับปั้งจับปั้งเป็นรูปสี่เหลี่ยมปลายแหลม ใช้ปิดอวัยวะเพศ

เอกสารหญิง หรือใช้กะลามะพร้าวเป็นรูปหัวใจานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลอกคอกเงิน เด็กหญิงจะใช้ปลอกคอกเงินกลม มีตะขอเกี่ยวด้านหลัง ใช้จนอายุ 13 ปี จึงถอดเมื่อเริ่มเป็นสาว

ต่างหู หญิงเจาะรูหู ผูกเชือกดำที่รูหู หรือใส่ใส่กระเทียม ใส่ตุ้มหูห่วงเล็กๆ ต่างหูที่นิยมใช้จะเป็นก้านยาว งอลงมา มี 3 แบบ ดังนี้แบบสาว เรียกสาวกะเบือหยดน้ำ (คนไทยเรียกหยดน้ำ) รูปร่างคล้ายไม้ตีพริก ห้อยตุ้มตุ้ม แบบสาวใหญ่ คล้ายดอกพิกุล แต่ก้านยาว แบบผู้สูงอายุ บ่องหู เป็นลักษณะกลม ใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 5 ซม. ตรงใส่รูหูจะใหญ่ 1 ซม. บ่องหูเป็นสัญลักษณ์ประจำตัวผู้สูงอายุ

สร้อยพานหลา เป็นห่วงเข้าตระกูลรดทอง สลักลูกปัดสีดำ ใช้คล้องสะพายไหล่ขวา ใช้กับหญิงสูงอายุ

ปิ่นปักผม เป็นปิ่นผมไทยทรงดำดำหรือขาวโหดดำเรียกว่า "ไม้ขัดเกล้า"

สร้อยคอ หญิงชาวไทยทรงดำจะใส่สร้อยคอที่ทำจากเงิน โดยรูปแบบสร้อยเป็นแบบมีตุ้มเงินและมีการใช้กระดุมเงินมาประดับด้วย

สายสังวาล สายสังวาลหรือสร้อยพานหลา รุ่นใหม่ขึ้นมา ที่ชาวไทยทรงดำนิยมคล้องออกงานรื่นเริง

แหวน แหวนของชาวไทยทรงดำ จะทำด้วยเส้นเงินเนื้อดี ซึ่งจะอ่อนมากๆ ทำให้บิดเบี้ยวและไม่เป็นทรงได้ง่าย ลักษณะคล้ายลวดสปริง

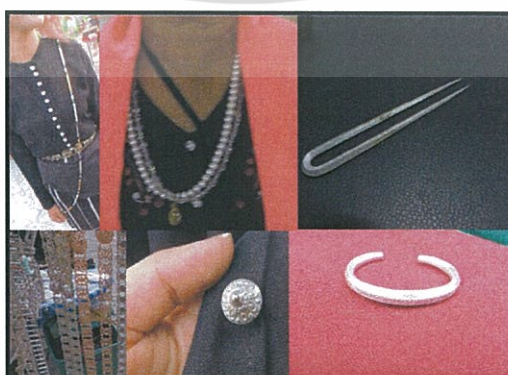
2.2.2.2.1 เครื่องประดับของของชายไทยทรงดำ

สายพวย เด็กชายผูกสายพวย ซึ่งจะมีรูปหอย ปู กุ้ง ปลา ร้อยรอบเอว กำไลข้อมือเกี้ยวนาง หรือเรียกอีกอย่างว่าปอกแขนตวง ซึ่งเป็นการตีแบบโป่ง มีลายที่ปลายแฉะสลักสวยงาม

ปอกแขนหนีบ กำไลข้อมือรูปตัวซี ชาวไทดำเรียกว่า "ปอกแขนหนีบ" มักนิยมใช้สำหรับสวมใส่ในชีวิตประจำวัน

สายสังวาล สายสังวาลไทดำ "สายพันดำ" เก๋ามากๆ บรรพบุรุษไทดำห่อผ้ามาจากเมืองแถน นิยมสะพายแล่งเวลาออกงานรื่นเริง เป็นสายที่ทำด้วยไม้รวกหรือไม้มุงคล เช่น ไม้ขนุน ไม้รัก ตีหุ้มด้วยเงิน หรือทองคำ

กระดุมเสื้อฮีผู้ชาย กระดุม ใช้สำหรับติดที่เสื้อฮีผู้ชายไทดำ มีลักษณะเป็นเงินโปร่งทรงกลมไม่มีลวดลาย

ภาพที่ 2.10 แสดงเครื่องประดับชายไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข็มขัด เข็มขัดของชาวไทยทรงดำ เรียกว่า เข็มขัดทึบไทยดำ หรือ สายฮ้าง ช่างเงินในปัจจุบันไม่มีผู้ใดทำได้แล้ว เพราะเป็นการสานด้วยเส้นเงินแท้เส้นเล็กมากๆ จึงละเอียดเหลือเกิน ชายและหญิงไทดำโบราณนิยมใช้เข็มขัดทึบคาดเอว ความยาวสามารถปรับได้ 5 ถึง 8 ระดับ เข็มขัดอีกแบบหนึ่งคือ แบบชั้นบันได เป็นที่นิยมกันมาก สามารถปรับได้หลายระดับ

สายคาดเอว สายคาดเอวเป็นเข็มขัดประเภทหนึ่งของหญิงชาวไทยทรงดำที่ไม่คาดเข็มขัด เรียกเข็มขัดประเภทนี้ว่า สายดิ่ง หรือ สายทิ้ง ส่วนมากหญิงชาวไทยทรงดำจะสวมติดตัวจนกระทั่งเสียชีวิต

พวงห้อยเข็มขัด ไว้สำหรับห้อยประดับเข็มขัดให้สวยงาม

กระดุมไทยทรงดำใช้สำหรับติดเสื้อก้อม รูปทรงหัวแหลม มีลวดลาย ทำจากเงินแท้หุ้มครึ่ง ปัจจุบันเท่าที่ทราบยังไม่มีช่างคนไหนสามารถทำได้เหมือนเดิมแล้ว มีแต่ทำเลียนแบบ แต่ก็ไม่เหมือนของเดิม

2.2.2.2 เครื่องประดับของของชาวไทยทรงดำ

สายพวย เด็กชายผูกสายพวย ซึ่งจะมีรูปหอย ปู กุ้ง ปลา ร้อยรอบเอว กำไลข้อมือเกียนนาง หรือเรียกอีกอย่างว่าปอกแขนตวง ซึ่งเป็นการตีแบบโป่ง มีสายที่ปลายแกะสลักสวยงาม

ปอกแขนหนีบ กำไลข้อมือรูปตัวซี ชาวไทดำเรียกว่า "ปอกแขนหนีบ" มักนิยมใช้สำหรับสวมใส่ในชีวิตประจำวัน

สายสังวาล สายสังวาลไทดำ "สายพันดำ" เก๋ามากๆ บรรพบุรุษไทดำห่อผ้ามาจากเมืองแถน นิยมสะพายแล่งเวลาออกงานรื่นเริง เป็นสายที่ทำด้วยไม้รวกหรือไม้มงคล เช่น ไม้ขนุน ไม้รัก ตีหุ้มด้วยเงิน หรือทองคำ

กระดุมเสื้อผู้ชาย กระดุม ใช้สำหรับติดที่เสื้อผู้ชายไทดำ มีลักษณะเป็นเงินเงินไปรงทรงกลมไม่มีลวดลาย

2.2.2.3 วัฒนธรรมการทอผ้า

ผู้หญิงชาวไทยทรงดำส่วนมากจะมีความสามารถในการทอผ้า แสดงให้เห็นถึงนิสัย ที่ขยันและประหยัด มักสร้างสิ่งของเครื่องใช้ด้วยตนเองเสมอมา ไม่ว่าจะเป็ น หมอน ที่นอน มุ้ง จะทำเองทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้เองหญิงไทยทรงดำจึงมีความสามารถในการทอผ้า ทุกบ้านจะมีเครื่องทอผ้าพื้นเมืองตั้งอยู่เรียกว่า กี่ทอผ้า แม่บ้านและลูกสาวจะใช้เวลาในตอนกลางคืนตัดเย็บเสื้อผ้า และทอผ้าในเวลากลางวัน ในฤดูที่ว่างจากการทำนา จะทอผ้าฝ้ายผ้าไหมตุ่นไว้เป็นผืนๆ บรรจูลงหมักไว้บนเพดานบ้านเพื่อสำหรับใช้ตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า การทอผ้านี้สาว ชาวไทยทรงดำจะต้องทอเก็บไว้มาก ๆ แต่ละบ้านเพราะเมื่อแต่งงานออกเรือนไปแล้วมีลูกและจะมีในฤดูทอผ้า ตอนกลางคืนของหน้าแล้ง เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว หญิงสาวจะลงจากเรือนมาทอผ้าและชายหนุ่มก็มักจะออกเที่ยวเพื่อหาคู่ในฤดูนี้การมีกิจกรรมเช่นดังกล่าวนี้ เรียกว่า “การลงช่วง” เครื่องทอผ้าของชาวไทยทรงดำเป็นเครื่องทอแบบพุ่งด้ายที่ละเส้นด้วยมือมีใช้กั กะตุกผ้าที่ทอได้แก่ผ้าฝ้ายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งใช้ทำสิ่งต่อไปนี้ ผ้าทอสำหรับทำผ้าซิ่นโดยเฉพาะเรียกว่า ผ้าลายแดงโม ผ้าทอพื้นสีดำสำหรับตัดเสื้อและกางเกง ผ้าทอพื้นย้อมสีต่าง ๆ สำหรับพิธีศพ ย้อมผ้าส่วนมากย้อมสีดำและเหลือง เฉพาะสีดำนั้นเป็นสีสำหรับเครื่องแต่งกายของไทยทรงดำโดยเฉพาะมาตั้งแต่โบราณกาล จนเป็นเหตุให้บางครั้งคนไทยมักเรียกกันว่า “โห่งดำ” หรือ ไทยทรงดำ เพราะว่าไม่ว่าเสื้อทุกชนิด กางเกง ฯลฯ ของทั้งชายและหญิงจะเป็นสีดำแต่มีทางสีขาวยเล็ก ๆ สลับเนื้อผ้าที่ทอเป็นลายขั ดธรรมชาติไม่มีการยักดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ของเอกสารนี้ กรุณาแจ้งให้ทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขเอกสารให้ดียิ่งขึ้น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สลัปลีเลย ถ้าจะทำให้เป็นลายดอกดวงบนเสื้อผ้าเครื่องใช้ จะใช้ผ้าสีอื่น ๆ พับเป็นชั้นเล็ก ๆ จัดทำเป็นดอกแล้วเย็บติดเข้าไปด้วยฝีมืออันประณีต แล้วยังมีการนำกระจกเงาชิ้นเล็ก ๆ มาติดประกอบลงในดอกที่ทำด้วย เช่น ลายตกแต่งหน้าหมอนและลายของเสื้อฮี นกุล ชมพูนิช (2539 : 59)

ภาพที่ 2.11 แสดงลายตกแต่งผ้าของชาวไทยทรงดำ

2.2.2.4 วัฒนธรรมการไว้ทรงผม

การไว้ทรงผมถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวไทยทรงดำ โดยทรงผมจะบอกถึงสถานภาพของหญิงเริ่มจากเด็กหญิงเด็กชายจะโกนศีรษะ พอเริ่มเป็นหนุ่มจะไว้ผม ถอดปกคอหญิงไทยทรงดำมีศิลปะในการแต่งผมแบบต่างกันไปตามวัย อายุ เรียงตามลำดับ ตั้งแต่วัยเด็กจนเป็นผู้ใหญ่ มี 8 แบบ ดังนี้

ภาพที่ 2.12 แสดงผมทรงไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอี่ยมไหล่ หญิงวัยเฟ็งจะเป็นสาว ผมยังไม่ยาวนักไว้ผมประป่า
 สบป็นสำหรับหญิงอายุ 14-15 ปี ไว้ผมยาวแล้วพับปลายผมสับหัวไว้ท้ายทอย
 จุกผม สำหรับหญิงอายุ 14-15 ปี ผมเป็นกระบังไว้ข้างหน้า ข้างหลังเอาไว้เปียชอด
 กะตอก สำหรับหญิง อายุ 16-17 ปี ไว้ผมยาว ผูกผมแบบเชือกเงื่อนตาย เอาชายผมไว้ข้างขวา
 ยอดชอย สำหรับหญิง อายุ 16-17 ปี ไว้ผมยาว ผูกผมแบบเชือกเงื่อนตายแต่เอา
 ชายผมไว้ทางซ้ายทำผมเป็นโบว์ 2 ข้าง

บั้นเกล้าชอย แบบผมของหญิงสาวอายุ 19-20 ปี ไว้ผมยาว ผูกผมเหมือนผูกเนคไท
 หูกระต่าย ชายผมออกมาทางขวาของศีรษะ เสียบผมด้วยไม้ขีดเกล้า

บั้นเกล้าตวง หรือบั้นเกล้าถ้วน แบบผมหญิงสาวอายุ 20 ปีขึ้นไป ไว้ผมทรงนี้
 เรือยไปจนตาย ต้องไว้ผมยาวมาก บางคนยาวเกือบถึงน่อง ขมวดผมม้วนเป็นกลุ่มไว้ข้างหน้าแบบบั้น
 เกล้าชอย แต่ไม่ต้องปล่อยชายผมออกมา ต้องทำให้ผมมีกลุ่มใหญ่จะสวยงาม (ประเพณีไทยทรงดำ ถ้า
 หญิงสาวไต้ยังทำผมบั้นเกล้าไม่ได้ ยังไม่ให้แต่งงาน หรือห้ามเกี่ยวช้องกันในเรื่องชู้สาวกับชายใด)

บั้นเกล้าตอก แบบผมสำหรับหญิงหม้ายไว้ทุกให้กับสามี ขณะศพยังอยู่บนบ้าน จะ
 ปล่อยผมลงหมดไม่บั้นเกล้าเลย และเอาเครื่องประดับออกหมด เมื่อทำการเผาศพเชิงวิญญูณมาเป็น
 ผีเรือน แล้วต้องไว้ทุกข์ 1 ปี ต้องทำผมบั้นเกล้าตอก คือทำให้กลุ่มผมที่เกล้าห้อยอยู่ท้ายทอย ถ้าศพฝัง
 นานโดยไม่เผา (หลายปี) ก็ต้องบั้นเกล้าตามเดิม ในการกลับมาทำผมบั้นเกล้าใหม่นี้ ต้องให้หญิงที่มี
 เรือนแล้วมีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองมาทำผมให้ กำหนดวันตามชอบ ระหว่างทำผมจะมีคนมาอวย
 ชัยให้พร

2.2.2.3 วัฒนธรรมภาษา

ชาวไทยทรงดำมีภาษาของตนเอง ซึ่งมีศัพท์แสงแตกต่างจากภาษาไทยภาคกลาง
 มาก ทั้งยังมีตัวอักษรของตนเอง อันเป็นสมบัติเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้กันแถบลุ่มน้ำแดง-ลุ่มน้ำ
 ดำในเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันภาษาเฉพาะของไทยทรงดำกำลังถดถอย โดยเฉพาะการ
 อ่าน-เขียนที่เริ่มไม่ค่อยมีผู้รู้แล้ว ภาษาไทยโห่งหรือภาษาไทดำที่พูดอยู่ในสาธารณรัฐสังคมนิยม
 เวียดนามและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จัดอยู่ในภาษาตระกูลไท สาขาตะวันตกเฉียงใต้
 (Southwestern Branch) (Li, 1960) และ Hartmenn (1980) ได้แบ่งภาษาไทสาขาตะวันตกเฉียง
 ใต้ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะการแตกตัวของวรรณยุกต์ ภาษาไทยโห่งหรือภาษาไทดำจัดอยู่ในกลุ่ม
 ตะวันตกเฉียงใต้ตอนบน (Upper Southwestern Tai) ซึ่งประกอบด้วยภาษาไทแดง ไทดำ ไทขาว
 ลื้อ เชียงตุง ลื้อเชียงรุ่ง ชาน (เหนือ) (สมทรง บุรุษพัฒน์. 2540)

ระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ภาษาไทยโห่งที่ปรากฏการจัดการเอกสารและข้อมูล
 ภาษาไทยโห่งนี้เป็นภาษาไทยโห่งถิ่นนครปฐม ระบบเสียง ระบบคำบรรยายตามลักษณะโครงสร้างคำ
 และหมวดคำตามผลงานวิจัยของสุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ (อัญชลี สิงห์น้อย และศิริพร มณีชูเกตุ.
 2546) ส่วนระบบไวยากรณ์บรรยายโดยใช้กรอบทฤษฎีเทคมิมิค

ภาษาพูด จะใช้ภาษาพูดของตนเองในการติดต่อในกลุ่มชาวไทยโห่งดำ ด้วยกัน
 อักษรบางคำจะออกเสียงเป็นอีกตัวอักษรหนึ่ง เช่น อักษร ข (ไซ่) ออกเสียงเป็น ส (เสื่อ) เช่น ขับผี
 ว่าสปีผี

ชาวไทยทรงดำ จะใช้ภาษาถิ่นที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันในที่นี้จะขอ
 ยกตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียกญาติพอสังเขป เช่น ภาษาพูด อ้ายปู่ แปลว่า ปู่ (พ่อของพ่อ) ภาษาพูด
 เอี่ยมย่าแปลว่า ย่า (แม่ของพ่อ)

สำเนียงการพูดคล้ายคลึงกับสำเนียงทางอีสานและมีบางส่วนที่ใกล้เคียงกับทางภาคเหนือแต่งสำเนียงออกเสียงจะสั้นกว่าภาษาไทยเล็กน้อย ชาวไทยทรงดำมี คำสุภาชิต เช่น
 ของมะกินฮู้เฒ่า ของมะเล่าฮู้ลิ้ม = ของไม้กินรูจักเฒ่า ของไม้ทองบ่นกรูจักลิ้ม
 หย่าผีได้เฒ่า หย่าเจ้าไต้ยีน = เคารพยำเกรงผีก็ได้อยู่เฒ่า เคารพเจ้าที่ก็จะอายุยืน
 เอ็ดไฮเฮาสุดตา เอ็ดนาเฮาสุดเสียงฮ้อง = ทำไรทำให้สุดสายตา ทำนาทำให้
 สุดเสียงร้อง คือทำจริง

ไปหลี่เบ่งหลี่ ไปฮ้ายเบ็งฮ้าย = ควรมีการไฝ่เรียนไฝ่รู้ ใครทำอะไรให้ศึกษาทั้งเรื่องดี
 และไม่ดี

เงินอยู่ปลายก้อย ฝ่าฮ้อยอยู่ปลายตีนปลายมือ = ต้องขยันทำงานจึงจะมีเงินและมี
 ฝ่าเอาไว้ใช้

ไฟเือนอย่าเอาเฮื้อ ไฟตางเ็นะอย่าเอาเข้า = ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า
 กินแล้วนอนมะฮอนมีภัย กินแล้วไปภัยมันจี้มา = กินแล้วนอนไม่มีอันตราย กินแล้ว
 ไปภัยจะมาหา

ฮืดฮ้อมได้กินหวาน ฮืดทหนานได้กินหวานกับเช่า = อดเปรี้ยวไว้กินหวานอดทนได้
 จริงๆ จะได้กินทั้งคาวทั้งหวาน

กินเข้าต้มอย่าจมกลาง = กินข้าวต้มก้อยอย่าผลิผลามตักเต็มคำ ทำอะไรต้องถ้อยที่
 ถ้อยอาศัย

ขอหลายเซาเม่นับหน้า = ยากจนมักไม่มีคนนับหน้าถือตา

หญิงหลักมะตอจายจ่า = หญิงฉลาดก็สู้ผู้ชายที่โง่เขลาไม่ได้ อย่าประมาทชาย

มะเข้าผู้ลัก มักผู้ชวน = ไม่เข้าใครออกใคร ชื่อสัตย์ยุติธรรม

2.2.2.3 ที่อยู่อาศัยบ้านไทยทรงดำ

สถาปัตยกรรมที่เด่นชัดและเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำคือบ้านของชาวไทย
 ทรงดำ ที่มีการสืบทอดกันมา โดยจะแบ่งเป็น 2 ยุคดังนี้

บ้านยุคดั้งเดิม เป็นเรือนหลังใหญ่ ทำจากไม้ไผ่เป็นโครงสร้าง เสาทำจากต้นไม้ทั้ง
 ต้นเป็นไม้เนื้อแข็ง มีง่ามรองรับคาน พื้นบ้านทำด้วยไม้เนื้อแข็งหรือไม้ไผ่ทาบให้แบนเป็นชั้นแผ่ออกเป็น
 แผ่นติดกัน หลังคามุงด้วยแฝก คลุมลงมาเสมอพื้นบ้านกันหนาว กันแดด กันฝน ลักษณะคล้าย
 กระต่องเต่า ที่ยอดจั่วมีไม้แกะสลักคล้ายเขาควายเป็นเรียกว่า “ขอกูด” ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดของ
 บ้านเรือนไทยโซ่ง ชาวไทยโซ่งเชื่อว่าควายเป็นสัตว์ที่มีพระคุณกับมนุษย์ โดยช่วยทำนา ทำให้ชาวไทย
 โซ่งมีอยู่มีกิน พื้นบ้านจะยกขึ้นไต่สูงสำหรับเป็นที่ทอผ้า ดำข้าว เก็บเครื่องใช้ในการทำนา หรือ
 เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยงหมู เนื่องจากทุกครัวเรือนต้องใช้หมูในการเสนเรือน มีห้องกว้างห้อง
 เดียวที่ใช้เป็นที่นอน ที่ทำครัวและเก็บข้าวของต่างๆ มีระเบียงบ้านทั้งหน้าบ้านและหลังบ้าน มีบันได
 ลงจากบ้านทั้งหน้าบ้านและหลังบ้าน ลักษณะบ้านแบบนี้เรียกว่า “บ้านทรงหลังเต่า” ลักษณะบ้าน
 ทรงหลังเต่านี้มีสาเหตุจากความเชื่อของชาวไทยโซ่งว่าเต่ามีบุญคุณต่อมนุษย์โดยช่วยสอนบทสวด
 ถวายแต่ถน ทำให้มนุษย์ไม่ต้องคำสาปจากถน อีกความเชื่อหนึ่งเล่าว่า วันหนึ่งเต่าเดินทางไปตาม
 ความประสงค์แห่งตน แต่ไปเจอขอนไม้ขวางทางเอาไว้ ทำให้เต่าเข้าไปไม่ได้ พอติมนุชย์มาเห็นจึงช่วย
 ยกเต่าไปวางไว้อีกด้านหนึ่งของขอนไม้นั้น เต่าซาบซึ่งในน้ำใจนัก เมื่อเต่าได้ขึ้นไปเฝ้าถน แล้วบอกแต่
 ถนว่ามนุษย์เป็นผู้มีน้ำใจงดงาม ถนจึงบันดาลสิ่งต่างๆให้มนุษย์ได้ใช้สอยและดำรงชีวิตอยู่อย่างมี
 ความสุข เพื่อเป็นการระลึกถึงความดีของเต่า เวลาชาวไทยโซ่งสร้างบ้านจึงได้สร้างบ้านเป็นทรงหลัง

เอกสารนิเวศเอกลักรังทงวงมรดกที่บึงการเข่งนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออยู่ที่นี่เพื่อสืบเชื้อสายที่นการรัก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เต่า บางบ้านที่ปลายเสาเอกได้เอารูปแกะสลักเต่าไปแขวนหรือเกาะติดเอาไว้ เพื่อแสดงการระลึกถึง ความดีของเต่า และเพื่อความเป็นสิริมงคลด้วย วิลาวัณย์ ปานทองและคณะ (2551)

ภายในตัวบ้านกันด้วยฝาสะเก็ดหัวท้ายบ้าน ฝาด้านข้างเอนออกจากแนวตั้งเสาและ มีความสูงไม่ถึงหลังคา ปลายด้านบนฝาด้านข้างนี้จะทำเป็นห้องสำหรับไว้ของเครื่องใช้ในครัว ส่วนเตา วางไว้ใต้ห้องนี้ ภายในบ้านจะปล่อยให้เป็นที่โล่ง ไม่มีการกั้นห้อง ปล่อยให้กว้างตามขนาดตัวบ้าน สำหรับเป็นที่นอน ที่รับประทานอาหารเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ อยู่ ภายในห้อง มุมหนึ่งของเสาบ้านไว้สำหรับ เป็นที่เช่นไหว้ผีเรือน แม้ว่าในปัจจุบันรูปแบบบ้านชาวไทยโซ่งเปลี่ยนไปเป็นบ้านยุคปัจจุบัน แต่สิ่งหนึ่ง ที่ไม่เปลี่ยนแปลง คือ “กะล่อห้อง” เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการนับถือผีของชาวไทย โซ่งยังคงเข้มแข็ง และมีการถือปฏิบัติกันอยู่ในทุกครัวเรือน และทุกชุมชนไทยโซ่ง ด้วยความเชื่อว่า “ผีเรือน” มีบทบาทต่อวิถีชีวิตของชาวไทยโซ่ง กะล่อห้องเป็นห้องโล่งๆ กว้างๆ จะอยู่เป็นที่เฉพาะไว้ ทำพิธีเช่นไหว้ ถือว่าเป็นห้องให้ผีบรรพบุรุษอยู่ มิใช่ขัดทำเหมือนที่นอน มีเบาะหุ้ม มีกาน้ำ มีถ้วยไว้ สำหรับหนองก้อ คางหมูเวลาเช่นหนึ่งครั้งเขาจะเก็บหนึ่งอัน ถ้าบ้านไหนมีเยอะแสดงว่ามีการเช่นไหว้ หลายครั้ง เวลาผีเสียชีวิตต้องเชิญวิญญาณบรรพบุรุษขึ้นมาอยู่บนเรือน กะล่อห้องเป็นห้องหนึ่ง แต่ไม่มีประตูปิดมิดชิด แต่บางบ้านก็ทำเป็นห้องโล่งๆ บริเวณนั้นจะไม่มีใครเข้ามารบกวน ทุกคนใน บ้านต้องให้ความเคารพ ถ้าใครมากินเหล้าในบ้านชาวไทยโซ่ง จะต้องเอาเหล้าเทใส่ถ้วยที่มีอยู่ในห้อง กะล่อห้องก่อน เรียกว่า หนองก้อ ในถ้วยไม่ต้องเทน้ำใส่ แต่ถ้าในครอบครัวมีคนเสียชีวิตจะต้องคว่ำ ถ้วยแสดงว่าไม่ปกติ เวลาทำพิธีปาดตงต้องเทน้ำในกาทั้ง ล้างกาและเอาน้ำใหม่ใส่ทุกครั้ง ลูกสะไภ้ ห้ามเข้าในห้องกะล่อห้องถ้าไม่ได้ใส่เสื้อฮี ใส่ชุดธรรมดาเดินผ่านก็ได้ ต้องใส่เสื้อฮีก่อน ยกเว้นแต่ลูก ของตัวเอง พอลูกสะไภ้มีลูกก็จะใช้ลูกไปแทน ตัวสะไภ้จะเป็นผู้เตรียมสำรับไว้และเรียกลูกเอาไปให้ การปาดตงจะทำแต่เช้า ชาวไทยโซ่งมีความเชื่อว่าผู้ชายไทยโซ่งต้องเลี้ยงดูพ่อแม่และเป็นผู้เช่นไหว้ ลูกผู้ชายต้องทำเช่นนี้ตลอดชีวิต ถ้าไม่ทำถือว่าไม่กตัญญูต่อพ่อแม่ ชาวไทยโซ่งถือความกตัญญูเป็นสิ่ง สำคัญ เขาทำกันทุกวัน เพราะความกตัญญู รักพ่อแม่ กลัวพ่อแม่ไม่ได้กิน แต่กลัวว่าถ้าไม่ทำแล้วหาก วิญญาณพ่อแม่ บรรพบุรุษมีจริง พ่อแม่จะไม่ได้กินเหมือนคนอื่นๆ เขาเลยทำกัน ต้อง ที พงสัมภาษณ์ และสุวรรณณี แป้นโก๋ (2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางผังบ้านของชาวไทยทรงดำ แตกต่างจากคนไทยทั่วไปอย่างชัดเจน คือ ครีวไฟของชาวไทยทรงดำจะสร้างไว้ที่หัวสกัดของนอกชาวบ้าน (หรือระเบียบบ้านด้านใดด้านหนึ่ง) เพราะชาวไทยทรงดำจะมีห้อง ๆ หนึ่งอยู่ที่หัวสกัด ของตัวบ้านด้านหนึ่งเป็นห้องทำพิธีเสนเรื่อน (เช่นผีเรื่อน) ซึ่งห้องที่กล่าวนี้ถือว่าเป็นห้องที่ผีเรื่อนอาศัยอยู่ ชาวไทยทรงดำจึงไม่ตั้งครีวไฟบังห้องนี้เด็ดขาด เพราะถือว่าห้องครีวไฟนี้เป็นสิ่งสกปรก

ภาพที่ 2.40 แสดงบ้านแบบดั้งเดิมของชาวไทยทรงดำ

บ้านไทยโซ่งยุคปัจจุบันมีสองประเภท คือ บ้านยกพื้นใต้ถุนสูง และบ้านไม่ยกพื้นบ้านที่ยกพื้นเป็นบ้านที่พัฒนาให้เป็นบ้านไทยทั่วๆไปมากขึ้น แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของชาวไทยโซ่ง คือยกพื้น หลังค่อมด้วยกระเบื้องซึ่งหาซื้อได้ทั่วไปตามท้องตลาด ฝาเรือนเป็นไม้กระดาน บริเวณรอบบ้านนิยมทำรั้วแบบสมัยใหม่ ใช้วัสดุก่อสร้างเป็นอิฐ หิน ปูน และแบ่งสัดส่วนชัดเจนระหว่างตัวกำแพงรั้วและประตูรั้ว บางบ้านไม่นิยมทำรั้วแต่จะลาดซีเมนต์ใต้ถุนบ้านเพื่อใช้ทำงาน สำหรับบ้านไม่ยกพื้น เป็นบ้านยุคปัจจุบัน มีลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียวที่เห็นอยู่ทั่วไป และมีการตกแต่งอย่างสวยงามตามสมัยนิยม

การเปลี่ยนรูปแบบบ้านของชาวไทยโซ่ง อาจมีสาเหตุมาจาก ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป รูปแบบบ้านจะเปลี่ยนตามความต้องการ ความเหมาะสม และความสะดวกสบายของชาวไทยโซ่ง ต่อ ทึ่ง (2553: 74-75)

ยุงข้าวเป็นสิ่งที่เป็นมากในการดำรงชีวิตของชาวไทยโซ่งในอดีต เนื่องจากชาวไทยโซ่งประกอบอาชีพทำนาทำไร่เป็นหลัก ดังนั้นจะมีการปลูกยุงข้าวคู่กับบ้านไทยโซ่ง เพื่อเป็นที่เก็บข้าวเปลือกที่จะขาย หรือเก็บไว้กิน การก่อสร้างยุงข้าวจะมุงด้วยกระเบื้องมีจั่ว ใช้ต้นไม้ง่าม และวางต้นเสาแทนคานไม้บ้นง่าม เสาซึ่งดูลักษณะแล้วแข็งแรงและทนทาน ยุงข้าวจะสร้างไม่ไกลจากตัวบ้าน การปลูกยุงข้าวจะมีใต้ถุนสูงโดยพื้นยุงข้าวสูงกว่าพื้นบ้านหรือสูงเสมอเท่าพื้นบ้านจะไม่สร้างให้ต่ำกว่าพื้นบ้าน ใต้ยุงข้าวจะวางเปลา ไม่ได้ใส่ ไม่ได้เลี้ยงสัตว์ เนื่องจากถือว่ายุงข้าวต้องสะอาด ในอดีตเวลาน้ำท่วมก็เอาวุ้นขึ้นไปอยู่บนยุงข้าว ซึ่งยุงข้าวนี้แสดงถึงความมั่นคงในชีวิตเศรษฐกิจของชาวไทยโซ่ง ปัจจุบันนี้ ชาวไทยโซ่งบางครอบครัวยังคงประกอบอาชีพทำนา แต่ไม่นิยมสร้างยุงข้าวหรือใช้ยุงข้าว

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีก เนื่องจากว่าชาวไทยโศ่งจะใช้เครื่องจักรนวดข้าวเปลือกแล้วบรรจุกระสอบที่ท้องนาไปโรงสีหรือเก็บไว้ที่โรงสี ยิ่งข้าวที่ยังเหลือซึ่งถูกสร้างในสมัยอดีตก็ถูกทิ้งไว้ไม่ได้ใช้ หรือเจ้าของบ้านอาจใช้เป็นที่เก็บสิ่งของต่างๆ เป็นต้น

2.2.2.3 ความเชื่อไทยทรงดำ

ความเชื่อดั้งเดิม ความเชื่อดั้งเดิม ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโศ่งส่วนใหญ่จะมีความเชื่อและผูกพันเกี่ยวกับเรื่อง “ผี” และ “ขวัญ” เนื่องจากเชื่อว่าผีนั้นเป็นเทพเทวดาที่ให้ความคุ้มครองพิทักษ์รักษา หรืออาจให้โทษถึงตายได้ เรื่องของ “ผีเรือน” เป็นประจูดังศาสนาประจำตน ซึ่งหากทำในสิ่งที่ไม่ดี จะเป็น “การผิดผี” และถูกลงโทษได้ ผีที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโศ่งนับถือ ได้แก่ ผีแถนหรือผีฟ้า ผีบ้านหรือผีเรือน ผีบรรพบุรุษ ผีป่า ผีช่วง และผีอื่น ๆ ส่วน “ขวัญ” คือสิ่งที่อยู่ติดตัว เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวและทำงานได้ ขวัญอาจจะตกหาย จากการตกใจหรือเจ็บป่วย ขวัญจะไม่อยู่กับตัว ต้องทำพิธีเรียกขวัญ พินิตา เย็นสมุทร (2524)

ความเชื่อทางศาสนา ก่อนที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโศ่งจะมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ชาวไทยโศ่งไม่มีศาสนา มีแต่การนับถือแถนและการไหว้บรรพบุรุษ แต่อิทธิพลของวัฒนธรรมไทยที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตของชาวไทยโศ่ง ทำให้ชาวไทยโศ่งหันมานับถือศาสนาพุทธ และร่วมปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ เช่น พิธีศพมีการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมก่อนนำศพไปเผา แต่ชาวไทยโศ่งยังมีพิธีบอกทางไปเมืองแถน เชิญผีขึ้นเรือน งานขึ้นบ้านใหม่มีการนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ พิธีแต่งงานมีการตักบาตรพระสงฆ์ และนิมนต์พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ให้คู่บ่าวสาวและผู้มาร่วมงาน แม้ว่าศาสนาพุทธจะเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของชาวไทยโศ่ง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความเชื่อดั้งเดิมของชาวไทยโศ่งเลือนหายไป และยังมีพิธีกรรมอีกหลายพิธีกรรมที่ยังไม่มีพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ พิธีเสนเรือน พิธีเสนตัว พิธีเสนแก้เคราะห์ เป็นต้น สำหรับความเชื่อเรื่องศาสนาพุทธจะเน้นความเชื่อเรื่อง กรรม การชดใช้กรรมที่ก่อขึ้น กรรมจะมีผลกับชีวิตและความเชื่อเรื่องนรก-สวรรค์ ทำให้เมื่อถึงบั้นปลายชีวิตชาวไทยโศ่งทุกคนที่มีโอกาสเลือก จึงเลือกไปตามประเพณีไทยโศ่ง คือให้บอกทางไปเมืองแถนและกลับมาอยู่ในกะล่อห้อง (ตอง ที พง. 2553)

2.3 การออกแบบเครื่องประดับ

การออกแบบสร้างสรรค์วัตถุตกแต่งตามร่างกาย บางครั้งมีการถกเถียงถกกันว่า งานเครื่องประดับควรจัดเป็นงานช่างหรือศิลปะ เพราะงานช่างจะมุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความงาม ซึ่งจะผลิออกมาจำนวนมากๆ รูปแบบซ้ำกัน ส่วนงานศิลปะนั้นจะมุ่งเน้นความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย ไม่มีระยะการทำงานที่แน่นอน ลักษณะงานมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทำให้ผลงานช่างและศิลปะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่บางครั้ง ศิลปินได้ออกแบบผลงานเครื่องประดับเป็นงานศิลปะและยังผลิออกมาจำนวนมากๆด้วยซึ่งส่งผลให้ผลงานชิ้นนั้นเป็นผลงานศิลปะไปในตัว แตกต่างจากการออกแบบเครื่องประดับโดยทั่วไป แต่การที่จะจัดให้งานเครื่องประดับเป็นงานศิลปะหรืองานช่างอย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้สร้างหรือศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานและผลสำเร็จของตัวชิ้นงานที่แสดงออกมารวมด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1 ประวัติความเป็นมาของเครื่องประดับ

เครื่องประดับเป็นสิ่งหนึ่งในกระแสวัฒนธรรมที่ใช้ควบคู่มากับเครื่องแต่งกายอื่นๆ ในสมัยโบราณการตกแต่งร่างกาย ใช้วิธีสักร่างกาย หรือใช้สีเขียนบนผิวหนัง การเขียนสีบนผิวหนังพบครั้งแรกในสมัยอียิปต์ เมื่อประมาณ 2000 ปี ก่อนคริสต์ศักราช คำว่า " สัก " ในภาษาไทย ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Tattoo และคำว่า Tattoo มาจากภาษาไฮติว่า Tatau ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับการทำเครื่องหมาย การสักผิวหนัง เริ่มต้นในประเทศญี่ปุ่นก่อน ประมาณศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสต์ศักราช และได้เผยแพร่จากเอเชียเข้าไปใน เกาะทะเลใต้ สื่อตลใจในการสักร่างกาย ส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับความเชื่อทางอภินิหาร และศาสนา และพวกนิยมสักผิวหนัง ก็มักจะ เป็นพวกนักรบ ต่อมาการสักผิว และการเขียนสีบนร่างกาย ก็กลายมาเป็นการตกแต่งเพื่อความงาม โดยเฉพาะนักเดินทางเรือชาวยุโรป หลังคริสต์ศตวรรษที่ 15 นิยมที่จะสักบนร่างกายเป็นเรื่องราวของสถานที่ที่เขาได้เดินทางไปถึง เพื่อเก็บไว้เป็นที่ระลึกว่า เขาได้เคย เดินทางไปยังที่ใดบ้าง ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 19 พวกอเมริกันอินเดียนได้ระบายสีร่างกายก่อนที่จะออกสู้รบ และได้กลายเป็น ศิลปะที่อยู่ในความนิยม จนกระทั่งถึงประมาณสงครามโลกครั้งที่สอง ส่วนการแต่งกายด้วยวัตถุ มีการตกแต่งด้วยทองคำ พบหลักฐานการใช้ทองคำมาทำเป็นเครื่องประดับ ในสมัยอียิปต์และกรีก โบราณ เครื่องประดับเป็นสิ่งที่สามารถบอกประวัติความเป็นไปในสมัยประวัติศาสตร์ได้ เป็นสื่อสัญลักษณ์ที่บอกถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม นิสัยใจคอของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การศึกษาทางประวัติศาสตร์ศิลป์ จึงนิยมที่จะศึกษาเรื่องราวของ เครื่องประดับร่วมไปด้วย เพราะเครื่องประดับนอกจากจะใช้ประดับร่างกายเพื่อความสวยงามแล้วยังบอกตำแหน่ง ฐานะ ยศศักดิ์ได้ อเมริกันอินเดียนที่อยู่ตามเผ่าต่างๆ จะใช้สีหรือขนนกประดับประดาร่างกาย และสี หรือขนนกจะบอกตำแหน่งของผู้ใช้ ในขณะที่เดียวกัน เครื่องประดับยังบอกฐานะทางเศรษฐกิจของเจ้าของได้อีกด้วย แต่แรกเริ่ม งานเครื่องประดับเริ่มจากฝีมือช่างจากฝีมือช่างไปสู่ชนชั้นสูง งานเครื่องประดับสนองความต้องการของชนชั้นสูง มากกว่าชนชั้นต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากอำนาจ และสภาพทางเศรษฐกิจนั่นเอง สาเหตุที่งานเครื่องประดับเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เพราะ ลักษณะงานเครื่องประดับในยุคนั้นทำจากวัสดุที่มีราคาแพง เช่น ทองคำ เพชร พลอย เป็นต้น และจนปัจจุบันนี้งานเครื่องประดับ ก็ยังเป็นลักษณะงานที่ทำจากวัสดุที่มีราคาแพงอยู่ แม้จะเปลี่ยนวัสดุมาใช้สิ่งของราคาถูกลงบ้างก็ตาม ทางตะวันตก ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16 การตกแต่งร่างกายอย่างเสมอภาคได้เริ่มขึ้น เครื่องประดับมีบทบาทต่อชนชั้นกลาง และจากผลงานที่ทำด้วยมือเริ่มเปลี่ยนเป็นใช้เครื่องจักร และเริ่มเป็นอุตสาหกรรม ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปะเครื่องประดับ ในสมัยที่รับใช้ชนชั้นสูง ผู้มีอำนาจจะมีลักษณะเป็นงานฝีมือ เน้นความวิจิตรพิสดารเป็นหลัก มีรูปแบบประเพณีสืบต่อกันมา ถึงสมัยอุตสาหกรรม รูปแบบเครื่องประดับก็ถูกผลิตเหมือนๆ กัน เป็นงานตลาด ขาดความเด่นชัด และสร้างสรรค์เฉพาะชิ้นเฉพาะอัน พอถึงศตวรรษนี้ เมื่อศิลปะรอบตัวเน้นความคิดสร้างสรรค์ และบุคลิกเฉพาะของศิลปินแต่ละคน เครื่องประดับก็พัฒนาไปอีกก้าวหนึ่ง เริ่มหันมาเน้นการออกแบบเฉพาะชิ้น เน้นความคิดสร้างสรรค์ของรูปแบบโดยมีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ของศิลปินแต่ละคนเครื่องประดับในปัจจุบัน ถือกันว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ เป็นลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพ มีความงดงามสมบูรณ์ อยู่ในตัวของมันเอง และในขณะเดียวกัน ก็เป็นสื่อสัญลักษณ์ของการแต่งงาน เป็นสัญลักษณ์ของการเกิด และชัยชนะในบางครั้ง ในขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงด้วย แม้จะได้มีการวิเคราะห์กันแล้ว ว่าประโยชน์ของเครื่องประดับ จะมีอยู่น้อยมาก ก็ตาม แต่ตราบไคที่คนมีสุนทรียภาพอยู่ในจิตใจ ศิลปะเครื่องประดับก็จะยังคงมีอยู่ตลอดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเฉพาะเท่านั้น มิใช่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานที่กว้างขวาง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของการทำเครื่องประดับ ใครพอที่จะออกแบบ ได้ และชนที่จะนำสิ่งต่างๆ มาปะติดปะต่อเข้าด้วยกัน ก็สามารถที่จะสร้างสรรค์เครื่องประดับสำหรับตนเองขึ้นได้ ตามวิถีทาง เศรษฐกิจ และวิถีทางแฟชั่นปัจจุบันผลักดันให้เครื่องประดับประดารา่างกายที่ราคาแพงเช่น เพชรนิลจินดาเริ่มลดความสำคัญลง จะยังหลงเหลืออยู่ในสังคมที่เห่อเหิม ฟุ้งเฟ้ออวดความมั่งมีต่อการได้ออกแบบเอง ได้สร้างสิ่งของขึ้นใช้เอง เป็นความภาคภูมิใจ ประหยัด และงดงามอย่างมีเอกลักษณ์ (วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำ, 2535) กับเครื่องแต่งกาย คุณประโยชน์ของเครื่องประดับที่ใช้อย่างจริงจังนั้น คุณจะมีอยู่น้อยมาก ถ้าจะเปรียบคุณประโยชน์กับสิ่งของอื่นๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิต ประจำวัน แต่เครื่องประดับก็มีความสวยงามเป็นจุดประทับใจ ส่วนประโยชน์ใช้สอยเป็นผลพลอยได้ ดังนั้น การออกแบบ เครื่องประดับจึงเน้นจุดสนใจด้านความสวยงามก่อนเป็นสำคัญ ซึ่งรวมไปถึงความละเอียด ประณีตด้วย ประโยชน์ใช้สอยเป็นสิ่งรอง ลงไป ในขณะที่เดียวกันเครื่องประดับมักจะเป็นเรื่องของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ผู้ใช้เครื่องประดับควรรู้จักเลือกเสื้อผ้า ให้มีความเหมาะสมไปกันได้กับเครื่องประดับที่ใส่ด้วย หากผู้ใช้เครื่องประดับไม่มีรสนิยม ในการเลือกซื้อเลือกใช้ เครื่องประดับที่มีราคาแพงจะ ดูด้อยราคาเหมือนของราคาถูก ไม่มีคุณค่าแก่ผู้พบเห็น ทำอย่างไรจึงจะใช้ เครื่องประดับ เป็นการเลือกซื้อและการใช้เครื่องประดับนั้น อยู่ที่ความชอบ และไม่ชอบ อันเป็นรสนิยมที่มีต่อเครื่องประดับ และเครื่องแต่งกาย วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำ (2535) พื้นฐานที่ทำให้รสนิยมของผู้ใช้เครื่องประดับแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสาเหตุ 3 ประการ

2.3.1.1 พื้นฐานที่แตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจ คนที่มีเศรษฐกิจดี ย่อมมีโอกาสเลือกซื้อ และใช้ของดีมีคุณค่า มากกว่าคนที่ มี เศรษฐกิจไม่ดี

2.3.1.2 พื้นฐานที่แตกต่างกันทางด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดความคุ้นเคยเป็นเสมือนอิทธิพลที่ทำให้เกิดการคล้อยตามกัน และเมื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมใหม่ บางคน อาจจะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้เร็ว บางคนอาจปรับตัวได้ช้า หรือไม่สามารปรับตัว ให้กับสิ่งแวดล้อมได้เลย เป็นต้น

2.3.1.3 พื้นฐานที่แตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นจุดสำคัญที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนจนเสื้อผ้า เครื่องประดับ แตกต่างกันได้มาก

2.3.2 ศิลปะเครื่องประดับ

ปัจจุบันสถาบันการเรียนการสอนศิลปะในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญ ศิลปะเครื่องประดับมาก โดยเปิดสอน และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ในต่างประเทศวิชาการออกแบบเครื่องประดับ และการทำเครื่องประดับนี้เป็นวิชาเอก และวิชาเลือกในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมานาน แต่ในประเทศไทยเรานั้น เพิ่งจะได้รับความสนใจ อาจเป็นเพราะนักออกแบบเครื่องประดับ (jewelry designer) กำลังเป็นที่ต้องการในตลาดเครื่องประดับ และเครื่องประดับของไทยได้กลายเป็นสินค้าออกที่มีชื่อเสียง เช่นเดียวกับสินค้าออกอื่นๆ ความเด่นของเครื่องประดับในประเทศไทย คือความงดงาม ประณีต ละเอียดอ่อน และใช้วัสดุที่ธรรมชาติสร้างซึ่งหายากในต่างประเทศ แต่มีมากในประเทศเรา เช่น ทับทิมสยาม ไพลิน เขียวส่อง ฯลฯ สิ่งดังกล่าวนี้ คือ หินสีที่มีความสดใสเมื่อเจียรในเลนเหล็กลมแล้ว จะวาววับจับตา ซึ่งราคาสูงมากเพราะหาได้ยาก มีไม่มากนัก ก่อนหน้าที่เครื่องประดับในประเทศไทย จะก้าวไปสู่การเป็นสินค้าส่งออกนั้น การออกแบบเครื่องประดับยังคงอยู่ ในรูปแบบซ้ำๆ ที่เคยมีมาแต่ในอดีตยังไม่มีรูปแบบเครื่องประดับ ที่แสดงออก

ถึงความคิดแปลกใหม่ ในงานเครื่องประดับ แต่ในปัจจุบันการออกแบบเครื่องประดับได้กลายเป็นสิ่ง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำคัญยิ่งต่อการสร้างสรรค์งานเครื่องประดับออกแบบจะต้องเรียนกฎเกณฑ์ ทฤษฎี ของการออกแบบ ก่อน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดความสวยงาม ความกลมกลืน ฯลฯ สำหรับรูปแบบที่จะเป็นโครงสร้างของ เครื่องประดับชิ้นนั้นๆ นักออกแบบเครื่องประดับจะต้องรู้ว่า เครื่องประดับชิ้นนั้น ใช้วัสดุอะไรทำ และมีกระบวนการทำอย่างไร การออกแบบใช้จะเพียงเขียนภาพระบายสีสวยงาม เพราะแบบบาง แบบ ออกแบบได้สวยงามแต่ไม่อาจทำอะไรได้ตามแบบ เพราะนักออกแบบออกแบบได้แต่ไม่รู้ กระบวนการทำนั้นเอง เช่นเดียวกับนักออกแบบเสื้อผ้า ที่เขียนรูปเสื้อผ้าสวยๆได้ ออกแบบตามที่ตน จินตนาการ แต่ไม่รู้โครงสร้างของเสื้อผ้า แบบที่ออกไป จึงไม่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง เป็นเพียง ภาพประกอบเท่านั้น ซึ่งคุณค่าของงานก็แตกต่างกันด้วยการศึกษาด้วยการดูหลายๆ พิจารณาการ ออกแบบจากของจริง จากหนังสือการออกแบบเครื่องประดับ มีส่วนช่วยให้เห็น ข้อดีข้อเสียจากการ ออกแบบเครื่องประดับได้อย่างมาก วรณรัตน์ อินทร์อำ (2535)

2.3.2.1 ศึกษาการออกแบบเครื่องประดับ

งานประดิษฐ์เครื่องประดับ เป็นงานศิลปะร่วมกับงานช่าง แต่การที่จะจัดให้ งานเครื่องประดับเป็นงานศิลปะ หรืองานช่าง อย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออย่างหนึ่งน้อย ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้สร้าง และผลสำเร็จของงานที่แสดงออกมา เป็นสำคัญ ถ้าผู้สร้างหวังผล ทางด้านเศรษฐกิจ จำเป็นอยู่ที่ต้องศึกษาความต้องการของตลาด และสร้างงานตามความต้องการ ของตลาด ยึดหลักความชอบ และไม่ชอบของกลุ่มชนเป็นหลัก และผลงานจะมีจำนวนมากขึ้น เหมือนๆ กันได้ ส่วนงานเครื่องประดับที่มีลักษณะงานศิลปะ มักจะมีรูปทรงแปลกใหม่เน้นความงาม ไม่คำนึงถึงความชอบ หรือไม่ชอบของใคร และผลงานจะไม่ซ้ำกับใครมักจะเป็นงานชิ้นเดียว เช่นเดียวกับงานประติมากรรม ผู้สร้างสรรค์สร้างตามอุดมคติ ความงาม ของตนเป็นหลัก ใส่ความคิด ตามความพอใจแปลกใหม่ ไม่หวังผลการค้าโดยตรง งานเครื่องประดับนั้นก็จัดเป็นงานศิลปะได้ ออกแบบเครื่องประดับอย่างไรจึงจะได้งานที่มีคุณค่า ก่อนอื่นนักออกแบบจะต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์โดยส่วนรวม เมื่อมองส่วนรวมทั้งหมด งานจะมีลักษณะเป็นเอกภาพแม้จะใช้วัสดุต่าง ชนิดกันก็ตาม ไม่รู้สึกแบ่งแยก หรือกระจัดกระจาย มีความกลมกลืนกันระหว่างความงาม และ ประโยชน์ใช้สอย ก่อนอื่นเมื่อพบสิ่งใดที่มีความประทับใจ ให้ถามตัวเองก่อน ว่าทำไมจึงชอบ อะไรคือ จุดดลใจประทับใจให้เกิดความชอบใจในสิ่งที่มองเห็นนั้น เป็นรูปทรง พื้นผิว หรือเส้นรอบนอก หรือ ความเรียบง่ายในรูปทรง ความหรูหรา สีสิ้น หรือความมีค่าของวัสดุที่ทำให้เวลาสำหรับตัวเองที่จะ ศึกษาสิ่งที่ชอบนั้น และเริ่มหัดที่จะเขียนภาพเกี่ยวกับเครื่องประดับ โดยยึดแนวทางที่เคยเห็น และ ชอบก่อน และค่อยๆ ดัดแปลง แก้ไข ไปเรื่อยๆ โดยใช้หลักเกณฑ์ความงามทางด้านการออกแบบเป็น แนวทางประสบการณ์จากการได้ดูมาก ค้นคว้ามาก จะช่วยให้ เข้าใจง่ายขึ้น อย่าฝืนความรู้สึกเมื่อรู้ตัว ว่าเป้าหมายงานที่ทำโดยปราศจากใจรักไม่อาจถึงจุดมุ่งหมายที่ดีได้ ความแตกต่างของการออกแบบ เครื่องประดับในปัจจุบัน และเครื่องประดับในอดีต จะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดในเรื่อง รูปทรง วัสดุ ที่นำมาใช้ เครื่องประดับในอดีตการออกแบบจะมีความหรูหรา โครงสร้างซับซ้อน วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่ เป็นวัสดุที่มีราคาแพง มีความประณีต และละเอียดอ่อนอย่างชัดเจน เป็นงานที่ต้องใช้ความประณีต อย่างจริงจัง ส่วนงานเครื่องประดับ ในปัจจุบันรูปทรงเรียบง่าย รูปแบบสัมพันธ์กับวัสดุและโครงสร้าง มีความสำคัญมากกว่าลวดลายปลีกย่อย

2.3.2.1.1 ส่วนประกอบกรออกแบบ

1) เส้น (Line) เส้นในการออกแบบเครื่องประดับ หมายถึง เส้นที่มีความยาว ความกว้าง ความหนา ซึ่งมองเห็นด้วยตาเปล่า และมีเนื้อที่ เส้นมีหลายลักษณะ เช่นเส้นตรง ซึ่งมี ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความกว้าง ความยาว และความราบเรียบ ถ้าจะเปรียบเทียบกับเสียงดนตรี เส้นตรงก็จะให้ ความเสมอต้นเสมอปลาย ไม่มีสูงต่ำเส้นคลื่น เป็นเส้นที่ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไร้ความสนใจ เส้นโค้งให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว อ่อนโยน ไม้ผู้จบสิ้น เส้นประ ให้ความรู้สึกขาดเป็นช่วง หยุดชะงัก ไม้คงที่ เส้นมุมแหลม ให้ความรู้สึกแตกหัก เจ็บปวดรุนแรง การนำเส้นต่างๆ มาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ ต้องพิจารณาถึงโครงสร้างของส่วนรวมทั้งหมด และผู้ออกแบบจะต้องระบุให้ชัดเจนว่า จะใช้วัสดุอะไร เทคนิคของการผลิตสามารถช่วยให้เส้นมีการเคลื่อนไหว ได้แก่ เส้นลวด เส้นโลหะอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นเส้น หรือจะใช้วิธีการหล่อเข้าช่วยก็ได้ ก่อนนำเส้นมาใช้ จะต้องมีการออกแบบให้ชัดเจน อาจมีการทดลองออกแบบเส้นชนิดต่างๆ ไว้ก่อน และเลือกเส้นที่มีความเหมาะสมกับแบบไปส่งไป

2) รูปร่าง รูปทรง และบริเวณว่าง (Shape, Form, and Space) รูปทรง และรูปร่าง เมื่อนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ มีความหมายใกล้เคียงกันมาก ความหมายของรูปทรงคือ ส่วนรวมทั้งหมดของงานมีทั้ง ความกว้าง ยาว และสูง ส่วนบริเวณว่างหมายถึงพื้นที่ว่างซึ่งสัมพันธ์อยู่กับรูปร่าง และรูปทรง รูปทรงที่ใช้ในงานออกแบบเครื่องประดับ มีทั้งรูปทรงที่เลียนแบบธรรมชาติ และรูปทรงเรขาคณิต รูปทรงที่นักออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นเอง รูปทรงเลียนแบบธรรมชาติ เช่น รูปทรงคน รูปทรงสัตว์ รูปทรงพืช รูปทรงที่ได้จากการส่องกล้องจุลทรรศน์ รูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปทรงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และรูปทรงสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงนามธรรม (Abstract Form) การออกแบบเครื่องประดับ รูปทรงธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เน้นการเลียนแบบหรือลดตัดทอน ให้ง่ายขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ โดยคำนึงถึงวัสดุที่จะนำมาใช้ ให้มีความสัมพันธ์กับการออกแบบให้มากที่สุด ดังนั้น การออกแบบจะต้องเน้นเรื่อง สี วัสดุ การผลิต อาจจะทำลวดแบบทำเป็น หุ่นจำลองก่อนก็ได้ ขนาดของหุ่นจำลองควรมีลักษณะเท่าของจริง การออกแบบเครื่องประดับที่เป็น รูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงเสรี จะเน้นความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับรูปทรงใหม่ๆ ขึ้นมา ในวงการ ประดิษฐ์เครื่องประดับในปัจจุบันที่เป็นงานศิลปะเครื่องประดับ ไม่ใช่ช่างหรือมวลผลิตเพื่อการค้า นิยมการออกแบบรูปทรงเสรี และออกแบบเฉพาะผลงานแต่ละชิ้น เพราะทำให้ได้ผลงานแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับรูปแบบเดิมที่มีอยู่ ผู้ออกแบบเครื่องประดับในแต่ละรูปทรง จะต้องคำนึงถึงความงดงามน่าสนใจ ในตัวของมันเอง รูปทรงจะต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนรวมทั้งหมด และควรคำนึงถึงความสัมพันธ์กับ บริเวณว่างอีกด้วย

3) สี (Color) โดยทั่วไปแล้วสีจะสร้างความประทับใจต่อผู้พบเห็นได้มากพอๆ กับการสร้างแบบการเลือกวัสดุ ตลอดจนความประณีต ในการทำงาน แต่สีเป็นสิ่งที่เรารู้สึกได้มากที่สุดที่ใช้ในเครื่องประดับจะเป็นสีจากหิน เพชร พลอย โลหะ และวัสดุประเภทต่างๆ อย่างไรก็ตามหินที่เกิดขึ้นเองจากธรรมชาติย่อมมีค่ากว่าหิน หรือพลอยที่เกิดจากการสร้างขึ้น ทางวิทยาศาสตร์การใช้สี ในการทำเครื่องประดับจึงต่างกับการใช้สีทางการเขียนภาพ เพราะสีของงานเครื่องประดับ เป็นสีจาก วัสดุซึ่งผสมผสานกันเองตามธรรมชาติ เป็นการตกผลึกที่ยาวนาน อย่างไรก็ตาม ผู้ออกแบบควรจะต้องรู้เกี่ยวกับเรื่องของสีไว้บ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบต่อไป

- ค่าของสี

สีแท้ (Hue) คือสีสดสีที่ยังไม่ได้ผ่านการผสมให้ความเข้มของสีเปลี่ยนไป เช่น สีเขียว สีแดง สีน้ำเงิน สีเหลือง สีส้ม

สีค่าอ่อน (Tint) คือสีที่ถูกผสมด้วยสีขาวหรือมีตัวละลายที่ทำให้สีอ่อนลง

สีค่าแก่ (Shade) คือสีที่ถูกผสมด้วยสีดำและทำให้เข้มและแก่ขึ้น

สีค่าคล้ำ (Tone) คือสีที่ผสมด้วยสีเทาให้ค่าของสีคล้ำลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การใช้สีให้กลมกลืนและตัดกัน

สีกลมกลืนกัน (Harmony) ได้แก่ การใช้สีที่คล้ายๆ กันมารวมกลุ่มๆไว้ด้วยกันให้เหมาะสมกลมกลืน แต่ก็ต้องไม่ให้รู้สึกจืดชืด ไม่น่าสนใจ

สีตัดกัน (Contrast) ได้แก่การใช้สีให้รู้สึกตัดกันสดใส การใช้รวมกันควรคำนึงความเหมาะสมกลมกลืนกันที่จะไปกันได้ ไม่รู้สึกตัดกันรุนแรงจนดูน่าเกลียด

- ความรู้สึกที่มีต่อสี

สีแดง (Red) ให้ความรู้สึกตื่นเต้น แสดงจุดเด่นอันน่าสนใจ สะดุดตา มีลักษณะเร้าความสนใจตลอดเวลาที่พบเห็น แต่ถ้าใช้สีแดงมากเกินไป ความรู้สึกจะเปลี่ยนเป็นฉูดฉาด สีแดงเข้ากับสีม่วง สีน้ำตาล สีดำ สีทอง สีเขียวเข้ม แต่อย่างไรก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้สีให้เหมาะสมด้วย สำหรับเครื่องประดับแล้ว สีแดงจะได้แก่ ทับทิม พลอยสีแดง สีที่เข้ากันได้แก่สีเงิน สีทอง สีดำ สีเขียว สีน้ำเงินเข้มแต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับรูปแบบด้วย

สีดำ (Black) มีลักษณะสงบเงียบ อับทึบ น่ากลัว สง่า ถ้าอยู่ในบริเวณกว้างๆ จะให้ความรู้สึกอ้างว้าง เงียบสงบ มากกว่า อยู่ในบริเวณแคบๆ สำหรับเครื่องประดับที่เป็นสีดำ ได้แก่ นิล หินประเภทข้าวตอกพระร่วงหรือหินอุกกาบาต เป็นต้น สีที่จะใช้ให้เข้ากับสีดำเมื่อเป็นเครื่องประดับ ได้แก่ สีเงิน สีทอง เป็นต้น สีเขียว (Green) มีลักษณะเป็นสีให้ความรู้สึกเย็น ให้ความรู้สึกเป็นกลาง สบายตา สดชื่น เป็นสีที่เข้ากับสีเทา สีน้ำตาล เป็นสีที่ตรงกันข้ามกับสีแดง เครื่องประดับที่เป็นสีเขียว ได้แก่ หินสีเขียวที่เรียก เขียวส่อง พลอยสีเขียว มรกต สีที่เข้ากับสีเขียวได้ดีเมื่อเป็นเครื่องประดับ ได้แก่ สีขาว สีเงิน สีดำ

สีน้ำเงิน (Blue) เป็นสีเย็น เมื่อมีความเข้มจัดจะให้ความรู้สึกเยือกเย็น สีสงบ เข้ากับสีเขียว สีเหลือง สีน้ำตาล และกลมกลืนกับสีดำ เป็นสีที่อยู่ตรงข้ามกับสีส้ม เครื่องประดับที่เป็นสีน้ำเงิน ได้แก่ หินสีน้ำเงิน พลอยหินสีน้ำเงินที่เรียกว่า ไพลิน นับว่าเป็นหินที่มีราคาแพง ชาวยุโรปใช้เป็นแหวนหมั้นราคาแพงมาก ถ้าได้รับการเจียรไนอย่างดี (วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำ, 2535)

4) การสร้างความสมดุล ความสมดุล (Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบให้สัมพันธ์กัน มีน้ำหนัก หรือความสมดุลกลมกลืนไปด้วยกัน ความสมดุลทำให้เกิดความกลมกลืน สวยงาม ความสมดุลพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะคือ สมดุลซ้ายขวาเท่ากัน (Symmetry) และสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetry) ความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน เป็นการสมดุลด้วยขนาด หรือรูปร่างที่คล้ายกัน หรือการใช้สีที่มีความกลมกลืนกัน ส่วนลักษณะสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน เป็นการสมดุลที่แตกต่างกันด้านรูปทรง เนื้อที่ สี แต่ดูแล้วรู้สึกกลมกลืนสมดุลกัน

การออกแบบ 3 มิติเช่นเครื่องประดับ ถ้าออกแบบไม่สมดุลจะเห็นสีน้ำหนักเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งได้อย่างชัดเจน วิธีแก้ปัญหาเรื่องความสมดุลในเครื่องประดับอาจจะแก้ปัญหาได้ดังนี้

- สมดุลด้วยรูปทรง แก้ปัญหาให้ขนาดรูปทรงเท่ากัน
- สมดุลด้วยสี แก้ปัญหาด้วยการใช้สีให้กลมกลืนกัน
- สมดุลด้วยลักษณะผิว ทำให้เกิดลักษณะผิวที่แตกต่างกันเล็กน้อย

5) การเลือกลักษณะผิว

ผิว (Texture) คือส่วนที่มองเห็นได้รอบๆ รูปทรงหรือรูปร่างนั้นๆ ซึ่งอาจจะ เป็นลักษณะขรุขระ มัน หยาบ ด้าน โปรงใส ฯลฯ ลักษณะผิวให้ความรู้สึกต่อการพบเห็นอย่างยิ่ง ทำให้เกิดความรู้สึกอยากจับต้อง สูดคลำ ลักษณะผิว จะให้ความรู้สึกตอบสนองต่างกัน ตามแต่ความรู้สึก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของแต่ละบุคคลว่าจะตอบสนองไปในด้านใด อย่างไร ลักษณะผิว จึงมีความสำคัญต่อรูปทรงมาก ในด้านการสัมผัสลักษณะผิวมีส่วนช่วยในการออกแบบรูปทรงเป็นอย่างยิ่ง สิ่งของเครื่องใช้ตามบริเวณที่เป็นด้าม หรือที่จับถือ มักจะออกแบบให้ผิวขรุขระ จับถือกระชับมือ และถ้าสิ่งของนั้นเป็นเครื่องประดับ ลักษณะผิวจะต้องมีความกลมกลืนกับส่วนรวมทั้งหมดของรูปทรง ผิวจะเรียบ หรือขรุขระมักจะขึ้นกับแบบ และการไปกันได้หรือไม่กับวัสดุโดยส่วนรวม ตลอดจนสี และการนำไปใช้เป็นสำคัญด้วย

การออกแบบเครื่องประดับให้ลักษณะผิวสอดคล้องตามนั้น ใ้จะเน้นที่ลักษณะผิวอย่างเดียว แต่จะต้องคำนึงถึง แบบ และวัสดุที่จะนำมาใช้ด้วย ถ้าผู้ออกแบบต้องการจะเน้นผิวของโลหะ ที่จะนำมาใช้ทำเป็นเครื่องประดับอย่างเดียว จะต้องให้สัมพันธ์กับรูปทรง ไม่ควรมีหินสีหรือสิ่งอื่นๆ มาร่วมในแบบนี้ อีก เพราะจะทำให้เครื่องประดับ มีจุดสนใจ หรือจุดเร้าสับสน แต่ในขณะเดียวกัน หากจะให้ผิวเรียบ และขรุขระต่างกัน ไม่ควรให้ปริมาณเนื้อที่ ที่จะใช้เท่ากัน

การทำเครื่องประดับ อาจทำได้โดยใช้เศษโลหะต่างชนิดมาเชื่อมติดกัน และขัดให้เกิดความสวยงาม หรือจะใช้วิธีชุบรีดให้เกิดเป็นรอยขึ้น หรือจะใช้วิธีฝังหินขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกัน ให้เกิดการขรุขระก็ได้ อย่างไรก็ตาม ต้องออกแบบเป็นภาพร่างให้ได้ลักษณะตายตัวที่ต้องการเสียก่อน วรรณรัตน์ อินทร์อำ (2535)

6) แนวคิดสำหรับการออกแบบเครื่องประดับ

แนวคิดสำหรับการออกแบบเครื่องประดับ แนวคิดที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบเครื่องประดับขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

- พื้นฐานความงามทางศิลปะด้านการออกแบบ
- ความเรียบง่ายของรูปทรงและมีความสมบูรณ์ในตัวเอง
- ความคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านการออกแบบและวัสดุ
- เทคนิคทางการผลิตที่ไม่ซ้ำของเดิม
- รักษาคุณสมบัติของโลหะ หิน และวัสดุอื่นๆ

2.3.4 การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน

การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน จะเน้นเรื่องความเรียบง่ายของรูปทรง ลักษณะงานออกแบบที่เรียบง่ายคือ งานออกแบบไม่ควรมีความซับซ้อน ไม่ต้องใช้ลวดลายมาก เหตุผลที่งานออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันเน้นเรื่องความง่าย ขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายอย่าง คือ

- งานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตใช้เครื่องมืออุปกรณ์มากขึ้น และบางชนิดผลิตด้วยเครื่องจักร
- การออกแบบให้สัมพันธ์กับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป นำเอาวัสดุราคาถูกลงมาใช้มากขึ้น
- รสนิยมในการออกแบบเกี่ยวกับเครื่องประดับที่เปลี่ยนไป จากความยุ่งยากมาสู่ความเรียบง่าย
- เสรีภาพทางความคิดสร้างสรรค์มีมากขึ้น และเพื่อให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว

การออกแบบแหวน แหวนเป็นเครื่องประดับที่ใช้กับส่วนที่เป็นนิ้วมือ ซึ่งนางแบบ หรือพวกที่ชอบทำสิ่งแปลกใหม่ อาจจะประยุกต์ ไปใช้กับนิ้วเท้าก็ได้ การออกแบบแหวน ผู้ออกแบบจะต้องนึกถึงผู้ใส่ก่อนว่าจะทำแหวนนี้ให้กับ ผู้ชาย ผู้หญิง หรือเด็ก ลักษณะ แหวนนั้นจะใช้นิ้วไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อะไร ใช้ในงานอะไร งานพิธีสำคัญๆ หรือเพื่อสวมใส่ติดนิ้วไว้ในชีวิตประจำวัน การพิจารณาเรื่องประโยชน์เป็นจุดสำคัญที่ทำให้เลือกวัสดุได้ถูกต้อง และนำหลักเกณฑ์ความงาม อันเป็นพื้นฐานทางศิลปะ มาใช้ในการ ออกแบบแหวน ลักษณะการออกแบบจะต้องมีคุณค่าทางความงาม มีจุดเด่น ประทับใจแก่ผู้พบเห็น และสามารถสวมใส่ได้ อย่างสบาย มีความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทั้งหมด ความเรียบง่ายของรูปทรงจะทำให้ใช้ได้หลายโอกาส อย่างไรก็ตาม แบบ วัสดุ และประโยชน์ ความสวยงามต้องสัมพันธ์กัน และแยกแบบแหวนที่เป็นของผู้ชาย กับแหวนที่เป็นของผู้หญิง ให้มีความแตกต่างกัน โดยยึดหลักธรรมชาติของผู้ใช้เป็นสิ่งประกอบการออกแบบ เพื่อให้ได้แบบตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ การออกแบบแหวนของผู้ชาย จะมีรูปทรงที่บิดัน มีความแข็งแรง รูปทรงเรียบง่าย ไม่มีลวดลายซับซ้อน ไม่ใช้หินสีฉูดฉาด สวมใส่สบาย และควรใช้ได้ทุกโอกาส ไม่ควรแยกเป็นแหวนที่ใช้กลางวันหรือกลางคืน ส่วนแบบของผู้หญิง รูปทรงโปร่งบาง มีความสวยงาม ลวดลายละเอียด ใช้หินสีหรือหินที่มีค่า การออกแบบแหวนผู้หญิงจะแยกลักษณะแหวนที่ใช้ในเวลากลางวันและกลางคืนจะมีความเรียบง่ายในรูปทรงสวมใส่สบาย

การออกแบบต่างหู

ต่างหูเป็นเครื่องประดับที่เน้นให้ใบหน้าสวยงามหรือไม่สวยงามก็ได้ และดูจะเป็นเครื่องประดับอย่างเดียว ที่อยู่ใกล้ชิดกับ ใบหน้ามากที่สุด ดังนั้น นักออกแบบจำเป็นต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษ และผู้เลือกใช้ ก็ต้องดูความเหมาะสม กับลักษณะของใบหน้า ประกอบด้วย รูปแบบที่นิยมใช้ในการทำต่างหู มีทั้งแบบ รูปทรงเรขาคณิต แบบรูปทรงธรรมชาติ และแบบรูปทรงอิสระ วัสดุที่นำมาใช้ เช่น หิน หรือโลหะ ควรมีน้ำหนักน้อย ที่น้ำหนักน้อย หมายความว่าควรใช้แผ่นโลหะบาง หรือกลวงข้างใน เพื่อให้น้ำหนักน้อย เมื่อเวลาใส่ไม่ถ่วงหูให้ยาวลงมา ส่วนวิธีที่ใช้ในการเครื่องประดับประเภทต่างหูนี้ มีทั้งแบบฉลุโปร่ง แบบหล่อ แบบบัดกรีต่อประกอบแบบร้อยเรียงต่อกัน ซึ่งแต่ละวิธีจะต้องดูการออกแบบเสียก่อนจึงจะรู้ว่าควรจะใช้วิธีใดผลิตได้ การนำต่างหูไปใช้ประกอบในการแต่งกาย จำเป็นต้องดูลักษณะของแบบเครื่องแต่งกายประกอบด้วย เพราะหากใช้ไม่เข้าชุดกัน หรือไปด้วยกันไม่ได้ กับสภาพส่วนรวมของเสื้อผ้าแล้วจะทำให้มองดูไม่สวยงามการออกแบบเครื่องประดับต่างหู ส่วนใหญ่นักออกแบบนิยมที่จะออกเป็นชุดเข้ากับเครื่องประดับชนิดอื่นๆ เช่น สร้อยคอ เข็มกลัด แหวน เป็นต้น แต่ถ้าจะออกแบบเป็นต่างหูอย่างเดียว ควรมีลักษณะเฉพาะตัวเหมือนกันคือ มีความสมดุล มีความเหมือนกัน ในรูปทรง แต่ในวงการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน อาจจะทำออกแบบเครื่องประดับต่างหู ให้มีรูปทรงไม่เหมือนกัน ให้ดูมีแรงถ่วงไม่เท่ากัน แต่ใช้การแต่งผมแต่งหน้าเข้าช่วยให้สภาพส่วนรวมทั้งหมดกลมกลืนกัน การออกแบบต่างหูในเชิงสร้างสรรค์ ไม่จำเป็นต้องเน้นเรื่องการใช้ที่หูเพียงอย่างเดียว อาจจะทำออกมาในรูปของการใช้ประโยชน์ ร่วมกับอย่างอื่นได้ เช่น ใส่ต่างหูแต่อาจจะโยงมาเป็นสร้อยคอได้ด้วย หรือเป็นที่ติดผมได้ด้วย อย่างไรก็ตามจะต้องนึกถึง ความสะดวกของการนำไปใช้ร่วมด้วยเสมอ

การออกแบบสร้อยคอ

เส้นอิสระมักจะเป็นเส้นที่ใช้ในการออกแบบได้ดี สำหรับเป็นแบบในการทำเครื่องประดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในงานเครื่องประดับที่เป็นงานสมัยใหม่สำหรับการออกแบบสร้อยคอ นักออกแบบมักจะคำนึงถึงความสัมพันธ์ของสร้อยคอ และจี้ที่ห้อยแขวนลงมา ความสวยงามเป็นจุดเน้นอันดับแรก และการใช้สอยเป็นอันดับรองลงมา คือคำนึงถึง ความสะดวกสบายเวลาสวมใส่เป็นสิ่งสำคัญ ส่วนใหญ่การออกแบบสร้อยคอ มักจะมีลักษณะเรียบบริ้ว ใช้ได้กับจี้ห้อยคอ

เอกสารหลายรูปแบบ และไม่ควรมี น้ำหนักมากเพื่อสบายเวลาใช้ งานนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบสร้อยคอ ถ้าใช้ในชีวิตประจำวันควรมีลักษณะเรียบง่าย แต่ถ้าใช้เพื่อแขวนพระ หรือเครื่องรางของขลัง ควรให้ความมั่นคงระหว่างข้อต่อแต่ละข้อ ไม่ควรมีลักษณะหรุหราบ การออกแบบอาจเน้นจุดสนใจเฉพาะด้านหน้า หรือตลอดทั้งเส้นก็ได้ แต่ถ้าเป็นสร้อยคอที่ใช้สำหรับงานกลางคืนจะต่างออกไป ทั้งความหรุหราบและการใช้วัสดุประกอบ แต่อย่างไรก็ตาม แบบเรียบง่ายยังเป็นที่ใช้ได้หลายโอกาส และเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องประดับในปัจจุบัน การออกแบบสร้อยคอจะให้สั้น หรือยาวขึ้นอยู่กับ การนำไปใช้เป็นสำคัญ ซึ่งการนำไปใช้นั้นต้องให้ไปกันได้กับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายด้วย

การออกแบบสร้อยข้อมือและกำไลมือ

สร้อยข้อมือและกำไลมือ มีความหมายใกล้เคียงกันมาก แม้แต่ด้านประโยชน์ใช้สอยก็เหมือนกัน คือใช้กับการตกแต่งข้อมือ เช่นเดียวกัน แต่รูปร่างเครื่องประดับไม่เหมือนกัน คือสร้อยข้อมือจะมีความอ่อนไหวทั้งตัวเช่นเดียว กับสร้อยคอ ส่วนกำไลข้อมือ จะมีลักษณะแข็งไม่ทั้งตัว เวลาใส่จะสวมเข้าไปอาจมีทั้งที่เปิดปิดซึ่งเป็นตะขอ และไม่มีตะขอ วิธีที่ใช้ในการทำกำไล มีทั้งวิธีหล่อ วิธีตีหุ้ม และวิธีฉลุ ส่วนสร้อยข้อมือคงใช้วิธีทำเช่นเดียวกันกับสร้อยคอ แต่จะสั้นสั้นกว่า ความสวยงามขึ้นอยู่กับ การออกแบบ และการเลือกวัสดุมาใช้

การออกแบบกำไลมักจะเป็นแบบเรียบ มีความสวยงามเฉพาะตัว มีความสมดุลของลวดลายต่างๆ ถ้าจะใช้เป็นโลหะล้วนๆ แต่ถ้าใช้หินประกอบเป็นหัวมักจะทำเน้นความสวยงามด้านหน้าให้เด่นชัดกว่าส่วนอื่น ซึ่งการออกแบบสร้อยข้อมือ ก็คงใช้วิธีเดียวกัน นี้ด้วย

การออกแบบเข็มกลัดติดเสื้อ

เครื่องประดับประเภทเข็มกลัด เป็นเครื่องประดับที่สุภาพสตรีมีอายุมากนิยมใช้มากกว่าสุภาพสตรีที่มีอายุน้อย แต่ในปัจจุบัน ก็เป็นที่แพร่หลายในเด็กสาววัยรุ่นเช่นกัน แต่แบบ และวัสดุที่ใช้ทำต่างกันออกไป คุณสมบัติของเครื่องประดับเข็มกลัด ช่วยทำให้เสื้อผ้ามีจุดเด่น และเพิ่มความสง่างามให้แก่ผู้ใช้ และในขณะเดียวกันเหมือนจะเป็นสิ่งบอกบุคลิกของผู้เป็นเจ้าของ ได้เป็นอย่างดีด้วย นักออกแบบเครื่องประดับประเภทเข็มกลัด นิยมที่จะออกแบบเข็มกลัดให้เหมาะกับการนำไปใช้ได้หลายๆ โอกาส และเน้นจุดเด่น เฉพาะด้านหน้าเพียงด้านเดียว อย่างไรก็ตามการออกแบบเข็มกลัดนั้น จะต้องคำนึงถึงลักษณะของงาน และจุดมุ่งหมายของ การนำไปใช้ด้วย การออกแบบเข็มกลัด ผู้ออกแบบไม่นิยมให้แบบรุนแรงและวัสดุหนักๆ มาใช้ ทั้งนี้พิจารณาจากการนำไปใช้ด้วย ถ้าเข็มกลัดหนักจะดึงเสื้อผ้ารั้งลงมาหรือย่อนเสียรูปทรง ดังนั้นการออกแบบจำเป็นที่จะให้เบา และวัสดุที่จะนำมาใช้สัมพันธ์ กันด้วย เข็มกลัดที่ดีควรดัดแปลงไปใช้ในโอกาสต่างๆ ได้

2.3.5 วัสดุเครื่องประดับ

การเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับ ถ้าคิดในด้านประโยชน์อย่างจริงจังแล้ว เครื่องประดับจะให้ประโยชน์น้อย แต่มีประโยชน์โดยตรงด้านความสวยงาม และความสุภาพทางใจให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้นวัสดุที่นำมาใช้ส่วนใหญ่ มักจะใช้สิ่งของที่มีความสวยงามหรือมีราคาแพง แต่สิ่งของที่สวยงามบางครั้งราคาไม่แพง หรืออายุไม่คงทน สิ่งของที่มีราคาแพงเป็นสิ่งของที่มีอายุการใช้งานยืนนาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเลือกวัสดุ ข่างทำเครื่องประดับจะเลือกหิน หรือโลหะที่มีราคาแพง ไม่เปลี่ยนสภาพได้ง่าย เช่น หินที่มีอายุ การตกผลึกนาน ได้แก่ เพชร บุษราคัม โกลเมน ทับทิม มรกต พลอยสีต่างๆ เป็นต้น ในบรรดาหินทั้งหลาย เพชรจะมีราคาแพงที่สุด ทั้งนี้เมื่อทำการเจียรระไนแล้ว มีความสวยงาม เมื่อกระทบกับแสงไฟ หรือแสงสว่างจะเกิดเป็นประกายแสงวูบวาบชวนมอง นอกจากนี้ หินดังกล่าวแล้วยัง ใช้โลหะมาผสมทำเป็นเครื่องประดับได้อีกด้วย โลหะที่นิยมและราคาแพงมาก ไม่ว่าจะเป็นใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ ทองคำ นาก เงิน โลหะที่เกิดจากการผสมทางวิทยาศาสตร์ และจัดว่าเป็นโลหะที่มีราคาสูงมากเช่นกัน ได้แก่ ทองคำขาว ส่วนโลหะที่นำมา ใช้เป็นส่วนผสมทำเทียมโลหะอื่นๆ และมีราคาไม่สูง ได้แก่ ทองเหลือง อะลูมิเนียม เป็นต้น การเลือกโลหะมาใช้ทำเครื่องประดับ นักออกแบบจะพิจารณาโลหะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติก่อน และให้ราคาสูงมากกว่า โลหะอื่นๆ และถ้าโลหะที่ทำเทียมชนิดใดมีส่วนผสมของทองคำ นาก หรือเงินแล้วจะมีราคาสูงขึ้นอีก

ในปัจจุบันนี้ค่านิยมในการเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับเปลี่ยนไปมากประกอบกับนักวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้า มีการสังเคราะห์วัสดุต่างๆ ขึ้นใช้บางครั้งเลียนแบบของจริงจนใกล้เคียงเกือบจะดูไม่ออกต้องใช้เครื่องมือกล้องขยายและความชำนาญพิเศษในการพิจารณาจึงจะรู้ได้ เช่น เพชรรัสเซีย ทับทิมอัด มรกตอัด และหินอัดชนิดอื่นๆ อีกมากแต่เครื่องประดับที่ทำปลอมเหล่านี้จะมีราคาถูกกว่าของจริงมากและมีอายุการใช้งานไม่นานเท่าของจริง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เครื่องประดับแพร่หลายไปสู่ชนชั้นกลางและสามัญชนมากขึ้นและในขณะเดียวกันนักออกแบบก็มุ่งมาสู่วัสดุที่ไม่มีราคาแพงขึ้นเช่น การทำเครื่องประดับจากกระดูกสัตว์ จากผิวไม้ เปลือกไม้ จากขนสัตว์ จากพลาสติก จากเมล็ดพืช ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และค่านิยมหรือรสนิยมที่เปลี่ยนไป การใช้วัสดุราคาถูก ทำให้ต้นทุน การผลิตถูก

การออกแบบให้สัมพันธ์กับวัสดุ

การเลือกวัสดุมาใช้ให้สัมพันธ์กับการออกแบบ เป็นปัญหาสำคัญมากสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการออกแบบ และการทำเครื่องประดับมาก่อน ดังนั้นจึงขอให้พิจารณาจากข้อเสนอแนะต่อไปนี้

พิจารณาจากวัสดุที่มีอยู่ก่อนเป็นสำคัญ เช่น จากหินสีอะไร รูปทรงแบบใด โลหะชนิดและสีอะไร เป็นต้น

ออกแบบให้สัมพันธ์กับวัสดุที่มีอยู่ การออกแบบควรเริ่มจากร่างแบบง่ายๆ ก่อนและเมื่อได้แบบที่ดีแล้วจึงเขียนแบบจริง

พิจารณาถึงกระบวนการผลิตเป็นอันดับสุดท้าย ว่าจะมีขั้นตอนการผลิตอย่างไร

การเลือกโลหะและหิน วิธีเลือกโลหะควรเลือกโลหะชนิดที่มีความแข็งและทรงตัวได้ดี ไม่เปลี่ยนสีเมื่อสัมผัสกับเหงื่อหรือผิวหนัง โลหะเป็นแผ่นบาง ควรคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์ด้วยไม่ควรให้บางมากเกินไปเพราะถ้ารีดโลหะให้บาง จะทำให้แผ่นโลหะไม่อยู่ตัว โลหะที่เหมาะสมนำมาใช้ทำเครื่องประดับ ได้แก่ ทองคำ นาก เงิน ทองแดง ทองเหลือง ทองเค ทองขาว ทองคำขาว เป็นต้นราคาของโลหะจะขึ้นอยู่กับความนิยมและสภาวะทางเศรษฐกิจในยุคนั้นๆ วัสดุที่หายากที่ไม่แพร่หลายจะเป็นวัสดุที่มีราคาแพงเช่นเดียวกับวัสดุที่นิยมแพร่หลาย หินที่มีราคาเป็นที่นิยมใช้ในการทำเครื่องประดับ ได้แก่ เพชร พลอย หินสี ราคาของเพชรขึ้นอยู่กับขนาดและการเจียรระโน ส่วนราคาของหินขึ้นอยู่กับความนิยม วัสดุอื่นๆ ก็นำมาใช้ในการทำเครื่องประดับได้ เช่น เปลือกไม้ ผิวไม้ แผ่นไม้ กระดูกสัตว์ งาช้าง เมล็ดพืช พลาสติก เป็นต้น

การเลือกวัสดุให้สัมพันธ์กับแบบ วัสดุที่ใช้ในการทำเครื่องประดับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทถาวร และประเภทไม่ถาวร

วัสดุประเภทถาวร ได้แก่ โลหะทุกชนิด เช่น ทองคำ ทองคำขาว เงิน ทองแดง ทองเหลือง อะลูมิเนียม หินต่างๆ เช่น เพชร มรกต ทับทิม โกเมน และพลอยต่างๆ ตลอดจนวัสดุที่หายาก เช่น งาช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุประเภทไม่ถาวร ได้แก่ วัสดุประเภทไม้ เมล็ดพืช พลาสติก และวัสดุอื่นๆ ที่แตกหัก ซ้ำรวดเร็วหายได้ง่าย

การเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับต้องพิจารณา คือ การออกแบบ เหมาะสมกลมกลืนกันโดยสภาพส่วนรวมทั้งหมด ประโยชน์ใช้สอย โดยเน้นว่าเครื่องประดับนั้นจะใช้เวลาใด เช่น เวลากลางคืนควรเลือกหิน หรือโลหะที่มีแสงเป็นประกาย รับแสงไฟ กระบวนการผลิตที่สัมพันธ์กับการออกแบบและประโยชน์ใช้สอย การบำรุงรักษา สะดวก ง่าย และรวดเร็ว ไม่ยุ่งยากเกินความจำเป็น

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการออกแบบดังนี้

กรอบแนวความคิด ลักษณะของเครื่องประดับที่ดี ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ วรณรัตน์ อินทร์อำ (2536 : 89) ทั้งหมด 7 ข้อ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบและวัสดุ
2. มีความสวยงามและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง แต่คุณประโยชน์ที่ใช้ไม่จำเจเพียงด้านเดียว สามารถดัดแปลงไปใช้กรณีอื่นๆ ได้บ้างตามความเหมาะสม
3. แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ ไม่เกะเกี้ยวเสียดผ้า ใช้สบายไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้
4. ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้
5. สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้ เสริมบุคลิกของผู้ใช้ให้ดีขึ้น
6. ทำความสะอาดง่าย วัสดุที่ใช้ทำมีความทนทาน ทนต่อดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนสภาพได้ง่ายเมื่อเปลี่ยนอุณหภูมิ

7. มีความสมดุลกันในรูปร่าง สี สันกลมกลืน มีจุดเร้าความสนใจที่ดี

กรอบแนวความคิดที่กล่าวถึงชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ ถวิล เกษมราช (2548 : 141) ที่กล่าวถึงชาวไทยทรงดำ ในแต่ละด้านที่จะทำการศึกษาดังนี้

1. ความเชื่อ
2. ที่อยู่อาศัย
3. ภาษา
4. วัฒนธรรม
5. ประเพณี

กรอบแนวคิดในการศึกษาศึกษาความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับของประชากรชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ Shel (1975: 252-268) อ้างถึงโดย กฤตนั้น อาริวัฒน์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่ระบวย้อนกลับ ความสุขที่สามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการการศึกษาและออกแบบชุดเครื่องประดับจากแนวความเชื่อไทยทรงดำ เพื่อให้เห็นลักษณะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการออกแบบเครื่องประดับ ศิลปหัตถกรรม โดยผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ศิลปะหัตถกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

ชนิษฐา สุริยะ ได้ทำการศึกษาศึกษาการศึกษาการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนครราชสีมาการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์พื้นเมืองประเภทผ้าทอในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาถึงส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์พื้นเมืองประเภทผ้าทอในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อผ้าทอพื้นเมืองโดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานี้มาใช้ประโยชน์แก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายต่อไป ทั้งนี้ตัวแปรอิสระของงานวิจัยครั้งนี้คือ สถานภาพของบุคคล พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค และส่วนประสมทางการตลาด ตัวแปรตามคือ การซื้อผ้าทอพื้นเมืองของผู้บริโภค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ กลุ่มอาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มบุคคลทั่วไป จำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน การหาค่าความสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ด้านพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคมีวัตถุประสงค์ในการซื้อเพื่อใช้เอง โดยวัตถุประสงค์การซื้อที่แตกต่างกันนั้นไม่มีความแตกต่างกันในด้านการซื้ออย่างมีนัยสำคัญ ถึงแม้ว่าทางภาครัฐยังไม่มียุบายในการรณรงค์ให้สวมใส่ผ้าทอพื้นเมืองก็ตาม เนื่องจากต้องการสนับสนุนสินค้าไทย และขึ้นชอบในหัตถกรรมไทยอีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้วย ตัวแปรด้านส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการตัดสินใจซื้อผ้าทอพื้นเมืองของผู้บริโภคในจังหวัดนครราชสีมา โดยผู้บริโภคมีระดับความต้องการเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการตัวแปรด้านราคาเป็นลำดับแรก ลำดับที่ 2, 3 และ 4 คือ การจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ และการส่งเสริมการตลาด นอกจากนี้การวิจัยพบว่าสถานภาพของบุคคลที่แตกต่างกันด้านเพศ อายุ และรายได้ มีผลต่อการซื้อผ้าทอพื้นเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อนำตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรคือ ด้านพฤติกรรม ส่วนประสมการตลาด และสถานภาพของบุคคลมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (Coefficients) และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามพบว่า ตัวแปรด้านพฤติกรรมการซื้อ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ระยะเวลาของการซื้อครั้งสุดท้าย วิธีการจ่ายเงิน มีผลต่อการซื้อผ้ามากกว่าตัวแปรด้านส่วนประสมการตลาดและสถานภาพของบุคคล ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพยายามสร้างสื่อประชาสัมพันธ์หรือการกระจายข้อมูลข่าวสารของผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อกลุ่มผู้บริโภค เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนซื้อผ้าทอพื้นเมืองมากขึ้น รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบควรหาวิธีการชำระเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มนู อุทุมเวช ได้ศึกษาเรื่องผ้าไทดำกับการอพยพ : กรณีตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างการย้ายถิ่นที่อยู่กับความเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การผลิตผ้า เป็นวิถีชีวิตของชาวไทดำ โดยทั่วไป หญิงไทดำจะมีบทบาทในการผลิตผ้ามาเป็นพิเศษ ฝ่ายชายมีส่วนช่วยได้เฉพาะในเรื่องการผลิตเครื่องมือเท่านั้นผ้าไทดำผลิตจากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ด้วยเครื่องมือและวัตถุดิบง่าย ๆ และอาศัยภูมิปัญญา ประกอบกับทักษะส่วนบุคคล ทำให้การผลิตผ้าได้ผลสนอง ตอบความต้องการใช้สอยทั้งในด้านวัตถุและจิตใจได้เป็นอย่างดี ชาวไทดำคงจะไม่สามารถรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมของตนไว้ได้ หากขาดผ้าานาชนิด ที่ผลิตขึ้นชาวไทยดำพยายามสืบสานวัฒนธรรมผ้าไปยังชนรุ่นหลังต่อไปอีก. ในด้านการผลิตผ้า เทคโนโลยีใหม่ ๆ กำลังเข้ามาทดแทนการผลิตผ้าด้วยมือ. การอพยพ มิได้ทำให้ชาวไทดำลดการใช้ผ้าเป็นอุปกรณ์ในกระแสวัฒนธรรมแต่ในบางด้านมีความเปลี่ยนแปลง เช่น ความรู้ ความเชื่อ เกี่ยวกับตำนาน นิทาน ที่เกี่ยวกับผ้า ความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทยดำเกี่ยวกับผ้า อันเนื่องจากการปะทะแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมอื่น ในสิบสองจุหนมีน้อยแต่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยามีมาก การปะทะกับวัฒนธรรมอื่น ทำให้ชาวไทดำรับเสื้อผ้าต่างวัฒนธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะหาซื้อได้ง่ายและราคาถูก จากการวิจัยพบว่าความคิด ความเชื่อ เรื่องราว ที่เป็นนามธรรมทั้งหลายเป็นสิ่งที่อาจเลือนหายไปจากความทรงจำได้ภายหลังการอพยพหากจะมีการรักษาวัฒนธรรมชนเผ่าใดให้คงอยู่ยืนยาวแล้วสิ่งแรกที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์ คือวัฒนธรรมทางความคิดความเชื่อเพราะส่วนนี้เป็นวัฒนธรรมส่วนที่จะสูญหายไปง่ายที่สุด ควรมีการวิจัยวัฒนธรรมไทยดำในด้านอื่น ๆ เพื่อหาความสัมพันธ์กับการอพยพหรือกับปัจจัยอื่นๆควรศึกษาวิจัยวัฒนธรรมผ้าของชาวไทดำในท้องถิ่นอื่นๆและควรมีการจัดพิพิธภัณฑ์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมรวมทั้งการผลิต ภูมิปัญญา การใช้และความเชื่อ เกี่ยวกับเรื่องผ้าของชาวไทดำในท้องถิ่นต่างๆ

วรรณภา วุฒทะเลกุลและยุรารัตน์ พันธุ์ยุรา ได้ศึกษาเรื่องผ้าทอกับวิถีชีวิตของชาวไทยผลการศึกษาพบว่าประเภทของผ้าทอสามารถแบ่งได้ ๒ ประเภท คือ แบ่งตามวัตถุดิบที่ใช้ในการทอ แบ่งตามกรรมวิธีในการทอผ้าทอมีความสำคัญเพื่อสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิตเพราะผ้าทอเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่เพื่อแสดงถึงฐานะของผู้สวมใส่ เป็นการแบ่งหน้าที่ระหว่างชายและหญิง อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความเป็นหญิงอย่างเด่นชัดเพราะการทอผ้าต้องใช้ ความขยัน ความอดทน ความพยายาม ความประณีตละเอียดอ่อน ซึ่งเป็นอุปนิสัยของผู้หญิง การทอผ้าเป็นเครื่องแสดงถึงความพร้อมในวัยที่จะมีครอบครัว ประโยชน์ของผ้าทอเป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและใช้ในพิธีกรรมตั้งแต่เกิดจนตาย เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ยุติลงปรากฏว่าอุตสาหกรรมการทอผ้าของยุโรปซึ่งเจริญก้าวหน้า ได้เผยแพร่ขยายเข้ามาสู่สังคมไทย ผ้าทอดังกล่าว มีเนื้อแน่น สีไม่ตก มีราคาถูก ซื้อมาได้ง่าย ประหยัดเวลา ไม่ต้องเสียเวลา ในการทอด้วยมือชาวบ้าน จึงนิยมใช้ผ้าทอจากเครื่องจักรแทนผ้าทอด้วยมือ

ทิพย์มณฑา พุ่มแดง ได้ศึกษาเรื่องการสืบทอดงานศิลปผ้าทอของกลุ่มชนไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1 ทางด้านการสืบทอดงานศิลปผ้าทอของไทยทรงดำ มารดาเป็นผู้สอนให้แก่บุตร ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ผู้เรียนด้วยวิธีการฝึกหัดทำ ด้วยการสังเกตจากของจริง ที่เป็นตัวอย่างหรือซักถามผู้รู้ มีการแลกเปลี่ยน การทอลดทอนกับเพื่อนบ้าน ซึ่งทำให้ได้ลดทอนเปลี่ยนแปลงใหม่ การสืบทอดการทอผ้าจึงเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษสืบทอดสู่คนรุ่นต่อไป

รัชพล ปัจพิบูลย์ ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ้าของชาวไทยทรงดำการศึกษาครั้งนี้พบว่า ชาวไทยทรงดำ มีกระบวนการถ่ายทอดการทอผ้าสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในเอกสารกระบวนการสอนการทอผ้า ได้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอด คำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำให้ผู้ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงไว้ได้อีกด้านหนึ่ง ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการถ่ายทอดได้แก่ พ่อแม่ และญาติพี่น้องที่มีความรู้เป็นผู้ให้การถ่ายทอดต่อบุตรหลานที่ยังไม่ได้รับการเรียนรู้ตามขั้นตอน จนสามารถปฏิบัติเองได้ เพื่อจะได้มีผ้าทอของไทยทรงดำไว้ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมของชุมชน วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอดการทอผ้าประกอบด้วย ค่านิยม ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งในการประกอบกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ผ้าที่ทอเองมาประดิษฐ์เป็นเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์เครื่องใช้เพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ จะนำผ้าที่ซื้อจากตลาดมาใช้แทนไม่ได้ จึงทำให้เกิดความจำเป็นจะต้องมีการถ่ายทอดการทอผ้าสืบต่อกันมา มิเช่นนั้นจะไม่สามารถเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมตามวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำได้

วันชัย สีสากวิวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องสถานภาพปัจจุบันและประเมินขีดความสามารถของ SME ในภาคอุตสาหกรรมเครื่องประดับเงิน-ทอง การศึกษาครั้งนี้พบว่าในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา อุตสาหกรรมเครื่องประดับไทยได้มีการขยายตัวและพัฒนาจากการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศไทย ไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออกยังต่างประเทศ จากประเด็นดังกล่าว จะพบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องประดับขนาดกลางและขนาดย่อมดำเนินกิจการแบบอุตสาหกรรมในครอบครัว ซึ่งเดิมผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้พบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ต่อการพัฒนาและปรับปรุง ประกอบกับสภาพปัจจุบันประเทศไทยประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความพยายามเพื่อการส่งออกของสินค้ามากขึ้น ในทางกลับกันตลาดโลกมีการแข่งขันทางการค้ามากขึ้นด้วย การแข่งขันทางการค้าในโลกปัจจุบันได้มีมาตรการต่างๆ นำมาใช้เพื่อกีดกันทางการค้า อาทิ เช่น มาตรฐาน ISO9000 ฯลฯ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องประดับเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีการส่งออก เพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทย และมีการจ้างแรงงานภายในประเทศ จึงเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้ แต่การแข่งขันสูง ทำให้การพัฒนาต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ร่วมกับการจัดระบบการบริหาร/จัดการผลิต เพื่อนำไปสู่การแข่งขันทางด้านคุณภาพและราคา นั่นคือ การลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งการศึกษาขั้นต้นผู้วิจัยพบว่า อุตสาหกรรมนี้มีความต้องการในการพัฒนาอุตสาหกรรมของโรงงานมาก ประกอบกับได้เกิดกิจกรรมความร่วมมือของภาค-รัฐกับภาคเอกชน ซึ่งเป็นนิมิตหมายที่ดี แต่อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งคือ ขาดข้อเสนอแนะทางด้าน สถานภาพ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคของอุตสาหกรรม สำหรับการกำหนด ทิศทางหรือเป้าหมายของการพัฒนาและความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์เป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.2 ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.1.1 แหล่งข้อมูล

3.1.1.1 เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.1.1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2.1 แบบบันทึก

3.1.2.2 แบบสัมภาษณ์

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือไว้ 2 ขั้นตอนดังนี้

1) แบบบันทึก ศึกษา เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมี ขั้นตอนดังนี้

(1.1) ศึกษา เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

(1.2) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1.3) กำหนดรูปแบบของแบบบันทึกที่ต้องการให้ตรงตามจุดประสงค์

(1.4) วางโครงสร้างของแบบบันทึก

(1.5) ทบทวนความถูกต้องของแบบบันทึกในแง่ความถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

(1.6) จัดพิมพ์แบบบันทึก

(1.7) นำแบบบันทึกที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

(1.8) ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(1.9) จัดพิมพ์แบบบันทึกที่สมบูรณ์ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของงานวิจัยการศึกษานี้ เป็น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.0) นำแบบบันทึกไปใช้ในการบันทึกข้อมูล

2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ มีขั้นตอนดังนี้

- (2.1) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2.2) กำหนดวัตถุประสงค์ของข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ
- (2.3) ร่างคำถาม
- (2.4) ตรวจสอบความถูกต้องให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- (2.5) จัดพิมพ์คำถามที่จะสัมภาษณ์ในรูปแบบของเอกสาร
- (2.6) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

ความถูกต้อง

- (2.7) ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- (2.8) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ถูกต้อง
- (2.9) นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากหนังสือ เอกสารรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของการบันทึกและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยวิธีการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตัวเอง

3.1.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตัวเอง จากการศึกษาทั้งหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงจากแบบบันทึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำการวิเคราะห์และสรุปในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.2.1 แหล่งข้อมูล

3.2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญการออกแบบและการผลิตเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในด้านรูปแบบและการผลิตของชุดเครื่องประดับจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านได้แก่

- 1) นางหลอด ทองเชื้อ ประธานกลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน หมู่ 4 ดอนมะเกลือ
- 2) นายดนุพล จันทรศิริ หัวหน้าแผนกส่งออกและออกแบบเครื่องประดับ บริษัท I.O. & MEO JEWELLERY
- 3) นายธรรมรัตน์ ศิริกรธนโชติ เจ้าหน้าที่ออกแบบเครื่องประดับ บริษัท I.O. & MEO JEWELLERY

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือไว้ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2.2 กำหนดรูปแบบของแบบประเมินที่ต้องการให้ตรงตามจุดประสงค์

3.2.2.3 วางโครงสร้างของแบบประเมิน

3.2.2.4 ทบทวนความถูกต้องของแบบประเมินในแง่ความถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.2.2.5 จัดพิมพ์แบบประเมิน

3.2.2.6 นำแบบประเมินที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

3.2.2.7 ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.2.8 จัดพิมพ์แบบประเมินที่สมบูรณ์ถูกต้อง

3.2.2.9 นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแบบร่าง (Sketch Design)

3.2.3 การออกแบบและการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนการออกแบบ

การศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบโดยมีขั้นตอน 2 ขั้นตอนดังนี้

3.2.3.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านเครื่องประดับ

3.2.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างแบบร่างชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยใช้แนวความคิด 5 ด้านคือ

ด้านที่ 1 ใช้แนวความคิดด้านความเชื่อของชาวไทยทรงดำ

ด้านที่ 2 ใช้แนวความคิดด้านที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำ

ด้านที่ 3 ใช้แนวความคิดด้านภาษาของชาวไทยทรงดำ

ด้านที่ 4 ใช้แนวความคิดด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ด้านที่ 5 ใช้แนวความคิดด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ

3.2.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

3.2.4.1 นำแบบร่างชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแบบความเป็นไปได้ในด้านรูปแบบและการผลิตจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1) อาจารย์สาริตา พูลเกื้อ อาจารย์ประจำคณะออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง

2) นายดนุพล จันทร์ศิริ หัวหน้าแผนกส่งออกและออกแบบเครื่องประดับ บริษัท I.O. & MEO JEWELLERY

3) นายธรรมรัตน์ ศิริกรธนโชติ เจ้าหน้าที่ออกแบบเครื่องประดับ บริษัท I.O. & MEO JEWELLERY

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า โดยมีเงื่อนไขในการประเมิน คือ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

3.2.4.2 วิเคราะห์ผลการประเมินแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบที่เหมาะสมที่สุดในการนำมาสร้างหุ่นจำลอง

3.2.4.3 สร้างหุ่นจำลองชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 4 แบบ

3.2.4.4 ตรวจสอบแบบหุ่นจำลองชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3.2.4.5 ทำการปรับปรุงแบบจำลอง ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2.4.6 ได้ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 1 ชุด

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบของการบรรยายและคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

3.3.1 แหล่งข้อมูล

ประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน โดยเลือกเฉพาะประชาชนชาวไทยเท่านั้นและอยู่ในช่วงอายุ 20-60 ปี และยึดความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอยู่ที่ ร้อยละ 70 โดยแบ่งการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

3.3.1.1 ประชากรชาวไทยทรงดำ 50 คน จาก 5 จังหวัดภาคกลาง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดลพบุรี จังหวัดละ 10 คน

3.3.1.2 นักท่องเที่ยว 50 คน จาก 5 จังหวัดภาคกลาง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดลพบุรี จังหวัดละ 10 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2.1 แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยทำการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Rating scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

3.3.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

การศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับ ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำจาก 5 จังหวัดภาคกลาง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือไว้ 12 ขั้นตอนดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.3.2 กำหนดรูปแบบของคำถามที่ต้องการใช้ในแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมกับผู้ที่ จะตอบ

3.3.3.3 ร่างคำถาม และวางโครงสร้างของคำถาม

3.3.3.4 สร้างคำถาม

3.3.3.5 ทบทวนแบบสอบถามในแง่ความชัดเจนและความครบถ้วนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3.3.6 ปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบสอบถาม

3.3.3.7 นำแบบสอบถามที่จัดพิมพ์แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมงานวิจัยเพื่อ ตรวจสอบ ความความถูกต้องและสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.3.3.8 ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่สมบูรณ์ถูกต้อง

3.3.3.10 นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบหาความ สอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent: IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
-1	หมายถึง	แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง นำผลที่ได้คือ การปรับคำถามให้มีความกระชับ รัดกุม เข้าใจง่ายและตัดคำถามที่ไม่มีความจำเป็นออกไป ผู้วิจัยได้ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบประเมินที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์

3.3.3.11 นำแบบสอบถามที่ได้ไปสอบถามประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว จากจาก 5 จังหวัดภาคกลาง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และ จังหวัดลพบุรี จำนวน 100 คน

3.3.3.12 รวบรวมและสรุปข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามจากแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 4.1 ชั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ
- 4.2 ชั้นตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ
- 4.3 ชั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว

4.1 ชั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจาก เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งข้อมูลได้ ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลด้านความเชื่อของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ความเชื่อไทยทรงดำดั้งเดิม คือ ความเชื่อเรื่องผี ได้แก่ ผีแถนหรือผีฟ้า ผีบ้านหรือผีเรือน ผีบรรพบุรุษ ผีป่า ผีช่วง และผีอื่น ๆ และความเชื่อเรื่องขวัญ ความเชื่อทางศาสนา คือการนับถือแถน โดยความเชื่อของชาวไทยทรงดำที่นำมาออกแบบคือ ความเชื่อเรื่องการสวมใส่เสื้อฮี ที่สามารถสวมได้ทั้ง 2 ด้าน และจะไม่นำสวตลายสวยงามออกมาข้างนอก

4.1.2 ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ที่อยู่อาศัย การก่อสร้างบ้านเรือนโดยใช้ไม้ไม่ใช้แปกมุงหลังคาแบบกระโจมคลุมลงมาเสมอพื้นเรือนคลุมผนังทุกด้าน ปลายจั่วประดับด้วยไม้แกะสลักเรียกว่าชอกูด ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบ้านไทยทรงดำ ใต้ถุนสูง มีการจัดแบ่งห้องสำหรับผีบรรพบุรุษเรียกว่า กะลื้อห้อง โดยที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำที่นำมาใช้ในการออกแบบคือ ชอกูด

4.1.3 ข้อมูลด้านภาษาของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ยังมีการใช้ภาษาพูดของตนเองในการติดต่อในกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกันเองแต่ภาษาเขียนนั้นไม่มีการใช้กันแล้ว โดยภาษาของชาวไทยทรงดำที่นำมาใช้ในการออกแบบคือ ภาษาเขียนคำว่า โห่ง

4.1.4 ข้อมูลด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ มีผ้าซิ่นลายแดงโม เสื้อฮี เครื่องประดับที่ทำจาก ได้แก่ สร้อย ต่างหู กำไลข้อมือ กระดุมเงิน ปิ่นปักผม แหวน เข็มขัด วัฒนธรรมที่นำมาใช้คือวัฒนธรรมการทอผ้า โดยวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำที่นำมาใช้ในการออกแบบคือ สวตลายที่ผ้าซิ่นลายแดงโม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่นำมาใช้เผยแพร่โดยไม่หวังผลกำไร หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.5 ข้อมูลด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับผี ได้แก่ ประเพณีเสนต่างๆ ประเพณีการเกิด ขั้บมด ประเพณีวัยหนุ่ม กินดองน้อย พิธีตงหรือกินดองใหญ่ ประเพณีการตาย พิธีศพ ประเพณีบวช ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และประเพณีการละเล่น เช่น ประเพณีอันก่อนฟ้อนแกน โดยประเพณีที่นำมาใช้ในการออกแบบคือ ประเพณีการละเล่นมักพบลวดลาย ลายดอกแปด

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

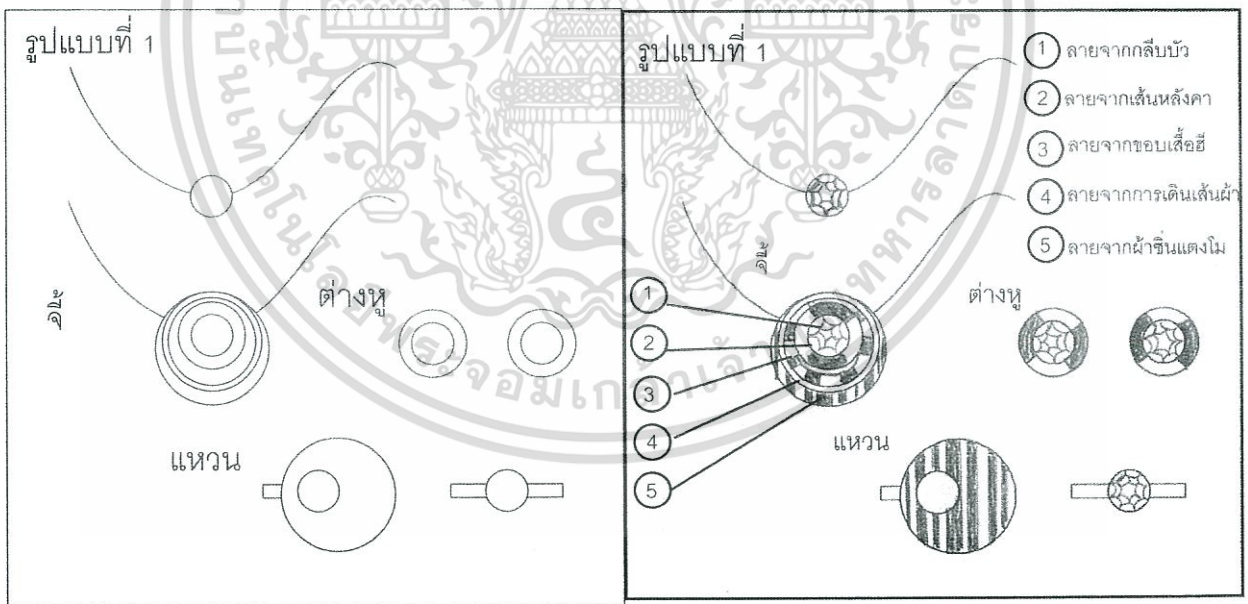
ปัจจุบันเครื่องประดับที่นิยมใส่กันคือ จี้ แหวน และต่างหู ซึ่งจะออกแบบมาเป็นชุดเครื่องประดับ ที่สามารถนำมาสวมใส่เข้าชุดกันได้ โดยมาตรฐานของเครื่องประดับแต่ละชิ้นจะมีขนาดที่ต่างกัน แหวน ต่างกัน ชุดเครื่องประดับมาตรฐาน ควรมีประมาณ 3 ชิ้น คือ ต่างหู 1 คู่ จี้ 1 ชิ้น และแหวน 1 วง วัสดุที่เหมาะสมกับรูปแบบของเครื่องประดับสอดคล้องกับแนวความคิด สามารถขึ้นรูปด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ได้และสามารถสร้างลวดลายต่างๆลงบนชิ้นงานได้รวมถึงลวดลายที่ได้แนวความคิดมาจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ สื่อถึงประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อเป็นไปตามแนวความคิดและวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจาก เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาทำการออกแบบร่างเป็นชุดเครื่องประดับโดยแบ่งออกตามแนวความคิด 5 ด้านได้แก่

- ด้านที่ 1 ใช้แนวความคิดด้านความเชื่อของชาวไทยทรงดำ
- ด้านที่ 2 ใช้แนวความคิดด้านที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำ
- ด้านที่ 3 ใช้แนวความคิดด้านภาษาของชาวไทยทรงดำ
- ด้านที่ 4 ใช้แนวความคิดด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ
- ด้านที่ 5 ใช้แนวความคิดด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ

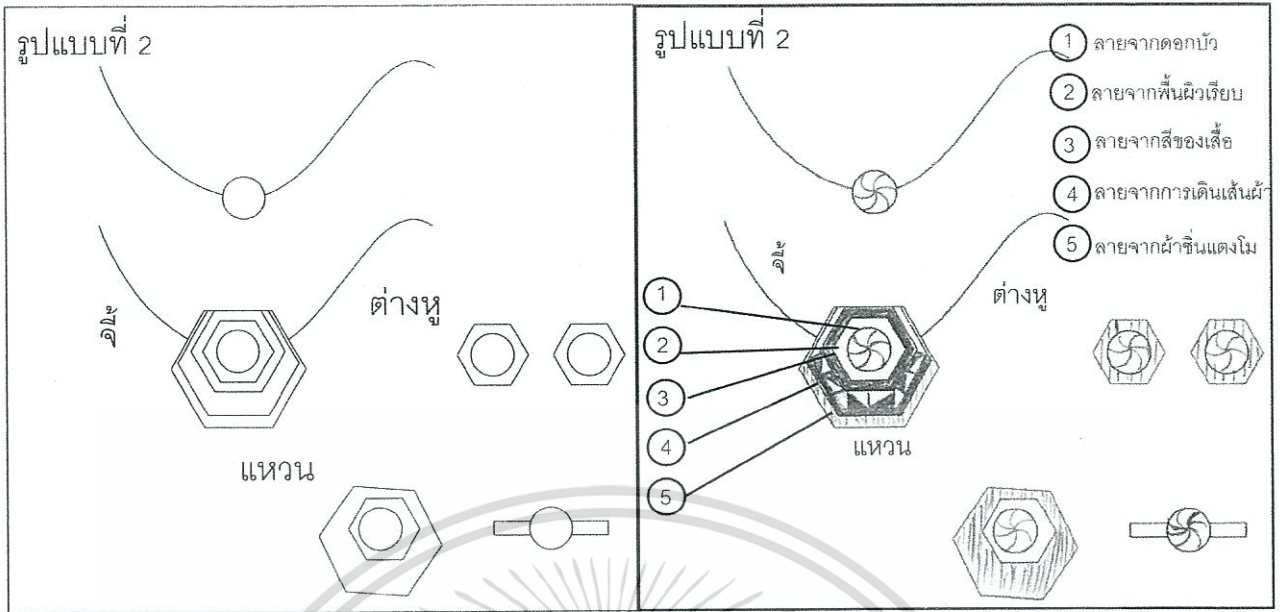

ภาพที่ 4.1 แสดงภาพขั้นตอนการพัฒนาแบบร่าง

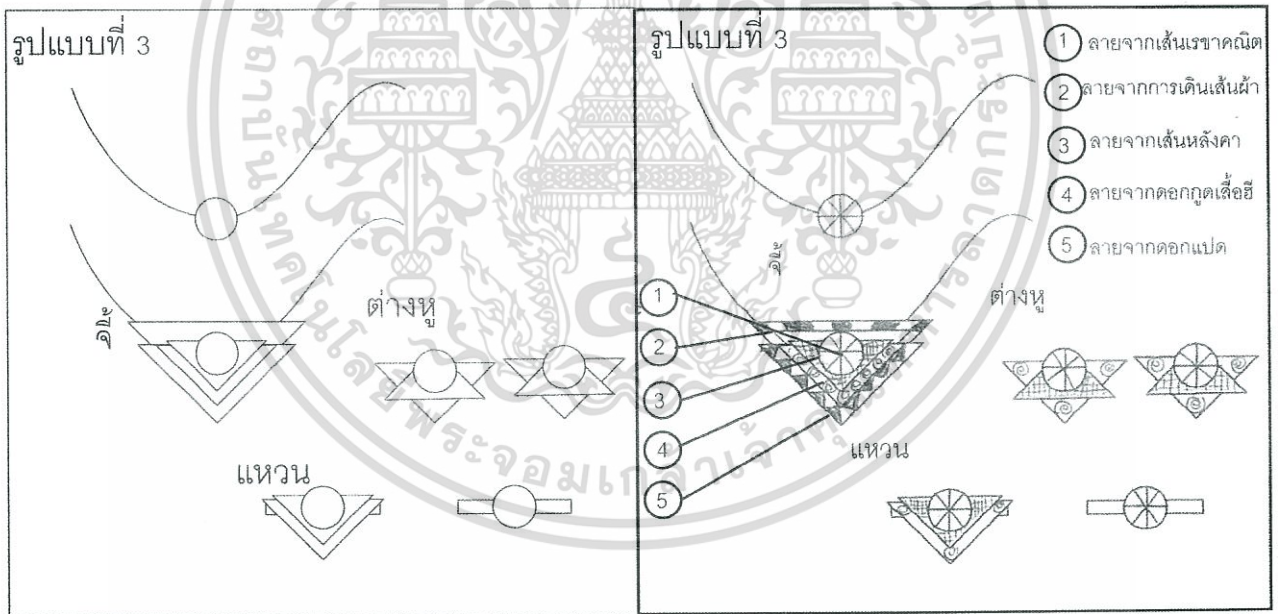

ภาพที่ 4.2 แสดงภาพแบบร่างที่ 1 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

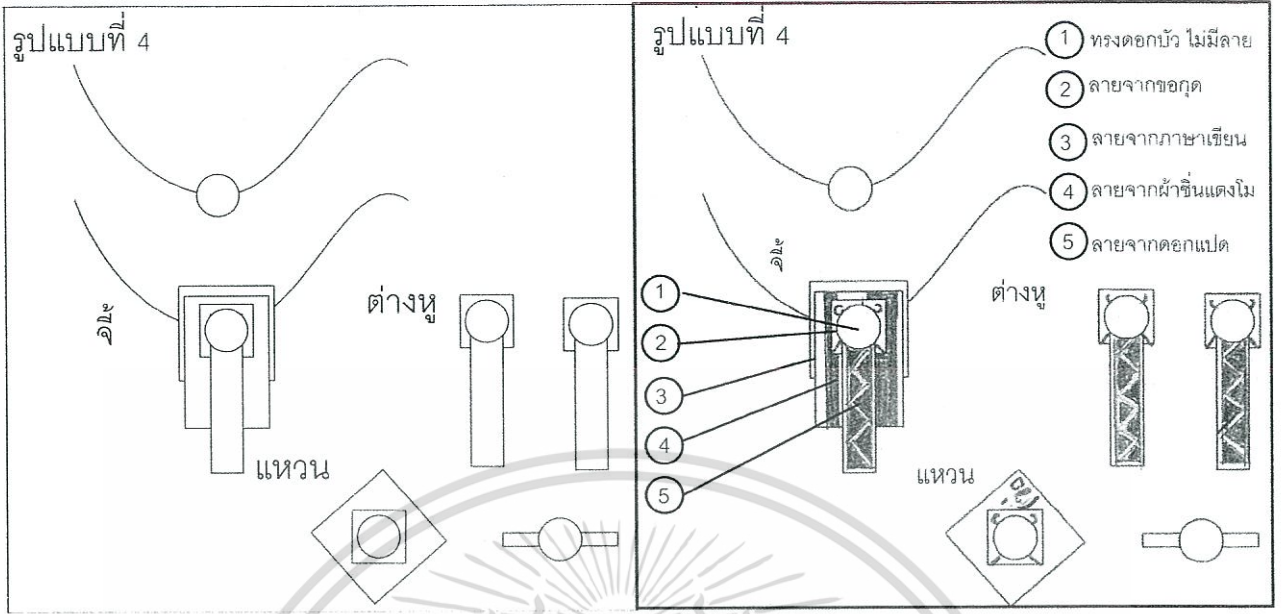

ภาพที่ 4.3 แสดงภาพแบบร่างที่ 2 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

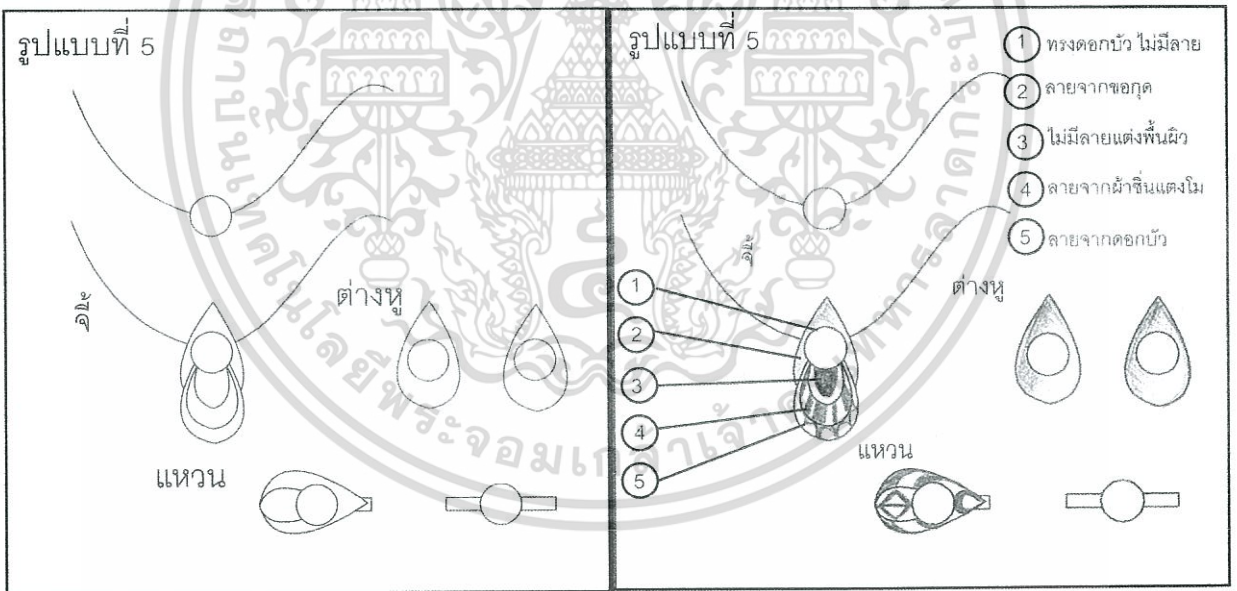

ภาพที่ 4.4 แสดงภาพแบบร่างที่ 3 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 แสดงภาพแบบร่างที่ 4 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ภาพที่ 4.6 แสดงภาพแบบร่างที่ 5 จากแนวความคิดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

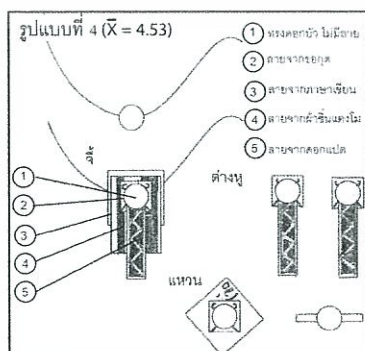
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลของจากประเมินแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 5 รูปแบบ

รายด้าน	แบบร่างที่ 1		แบบร่างที่ 2		แบบร่างที่ 3		แบบร่างที่ 4		แบบร่างที่ 5	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ	4.33	0.81	3.00	0.00	3.33	0.47	5.00	0.00	4.33	0.47
2. แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ	4.66	0.47	3.66	0.47	3.66	0.47	4.33	0.47	3.66	0.47
3. ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้	4.00	0.81	4.00	0.81	3.33	0.47	4.66	0.47	4.33	0.47
4. สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้	3.00	0.00	3.66	0.47	3.33	0.47	4.33	0.47	3.66	0.47
5. มีความสวยงาม	3.66	0.47	3.66	0.47	4.00	0.00	4.33	0.47	4.33	0.47
เฉลี่ยรวม	3.93		3.59		3.53		4.53		4.06	

จากตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.53$) คือแบบร่างที่ 4 รองลงมาคือรูปแบบที่ 5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) รองลงมาคือรูปแบบที่ 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.59$) และ รูปแบบที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$)

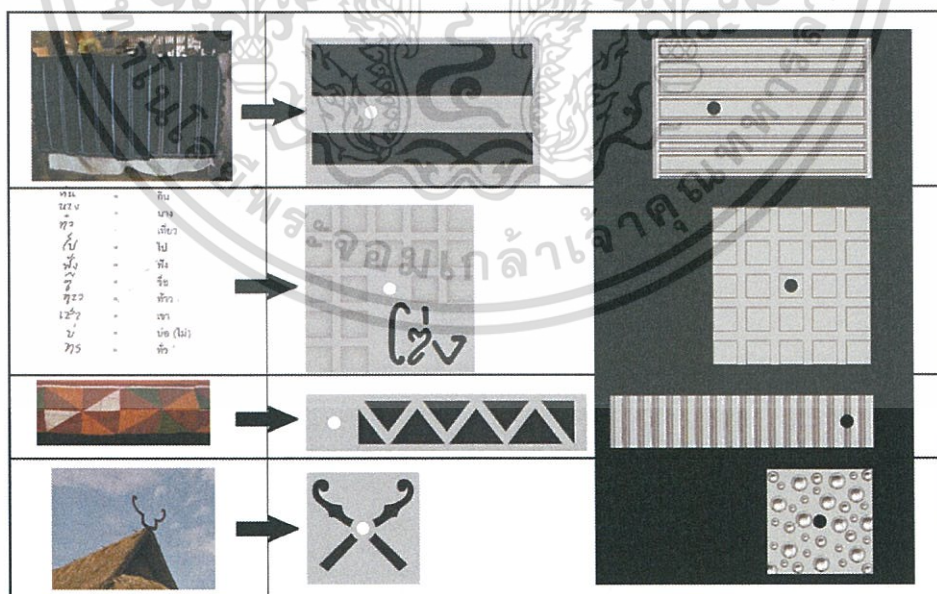
จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่ารูปแบบชุดเครื่องประดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือรูปแบบที่ 4 รูปแบบที่มีรูปทรงมาสีเหลี่ยมและลวดลายที่มาจากเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของไทยทรงดำเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาผลิตเป็นต้นแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.7 แสดงภาพแบบร่างที่ 4 แบบที่ได้นำมาขึ้นต้นแบบ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงการใช้งานและการประกอบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ภาพที่ 4.9 แสดงภาพที่มาของลวดลายของแบบร่างที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่นำมาผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 แสดงกระบวนการผลิต

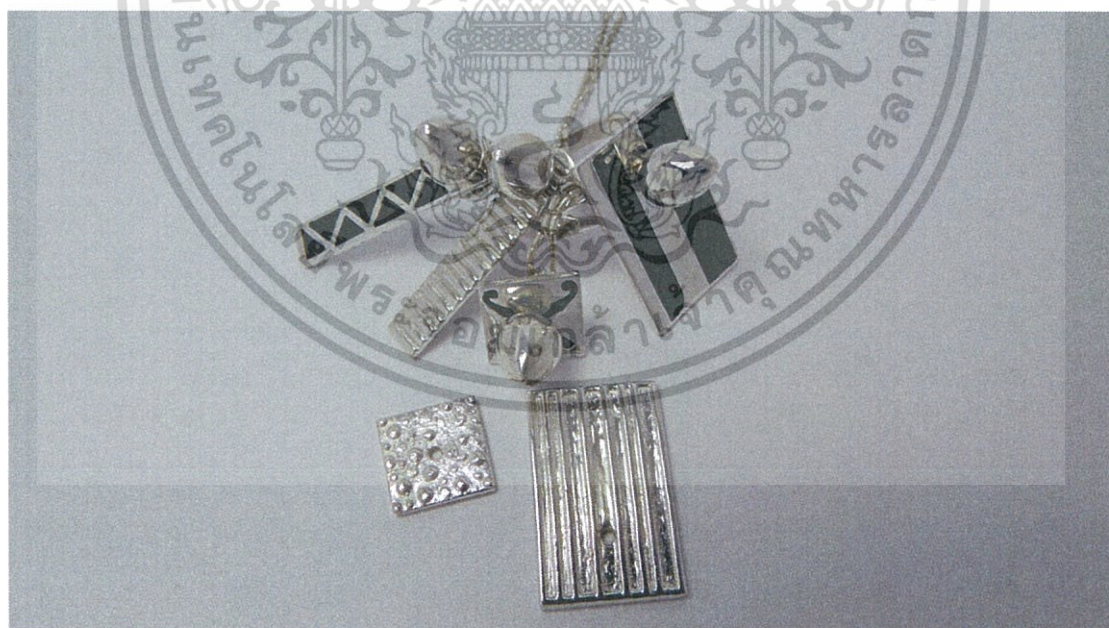

ภาพที่ 4.11 แสดงแม่พิมพ์ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

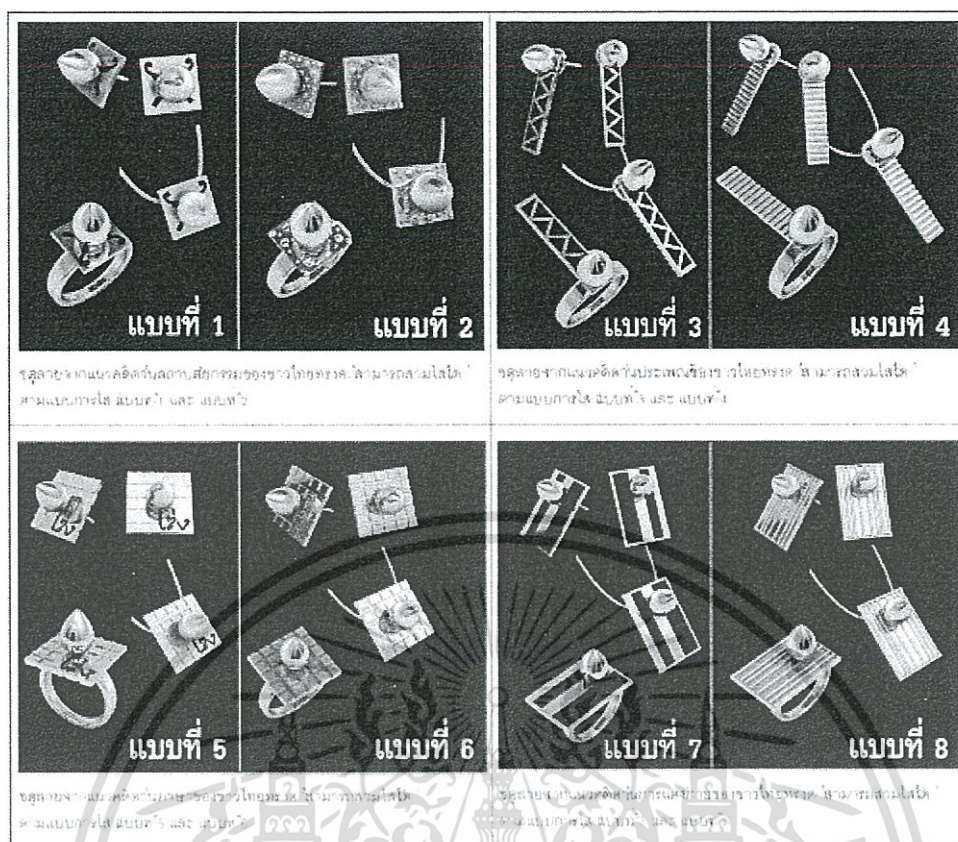

ภาพที่ 4.12 แสดงต้นแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ภาพที่ 4.13 แสดงชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.14 แสดงแบบที่สามารถเลือกสวมใส่ได้

4.3 ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว

สถานภาพ	รายละเอียด	จำนวน 100 คน	ร้อยละ
1 เพศ	ชาย	18	18
	หญิง	82	82
2 อายุ	น้อยกว่า 25 ปี	31	31
	25 - 34 ปี	32	32
	35 - 44 ปี	16	16
	45 - 54 ปี	12	12
	55 ปีขึ้นไป	9	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานภาพ	รายละเอียด	จำนวน 100 คน	ร้อยละ
3.อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	24	24
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	15	15
	ลูกจ้าง/พนักงาน	27	27
	ธุรกิจส่วนตัว	29	29
4 รายได้ / เดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	20	20
	10,000 – 20,000 บาท	24	24
	20,000 – 30,000 บาท	22	22
	มากกว่า 30,000 บาท	34	34
5.ระดับวุฒิการศึกษา	ระดับประถมศึกษา	10	10
	ระดับมัธยมศึกษา	14	14
	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	15	15
	ปริญญาตรี	51	51
	ปริญญาโทขึ้นไป	10	10
6 ท่านเคยซื้อผลิตภัณฑ์จาก เครื่องประดับหรือไม่	เคย	91	91
	ไม่เคย	9	9
7.ความถี่ในการซื้อบ่อยขนาดไหน		(N=91)	
	ทุกวัน	9	9.89
	ทุกสัปดาห์	23	25.27
	ทุกเดือน	38	41.75
	อื่น ๆ	21	23.07
8.ท่านซื้อเครื่องประดับเพื่อ วัตถุประสงค์ใด		(N=91)	
	ซื้อเพื่อใช้เอง	66	72.52
	ซื้อเพื่อเป็นของที่ระลึกซื้อเพื่อนำไปจำหน่าย	21	23.07
		4	4.40

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18 เพศหญิง 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ด้านช่วงอายุพบว่าอายุ 25-34 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาคือ อายุ 35-44 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 รองลงมาคือ อายุ 45-54 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ด้านอาชีพพบว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็น

ร้อยละ 29 รองลงมาคือ ลูกจ้าง/พนักงาน มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมาคือ รองลงมาคือนักเรียน นักศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 0 ด้านรายได้ต่อเดือนพบว่า รายได้มากกว่า 30,000 บาท มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาคือ ช่วงรายได้ 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมาคือ ช่วงรายได้ 20,000 - 30,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และช่วงรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านระดับวุฒิการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ด้านเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากเครื่องประดับหรือไม่ พบว่าเคย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 91 และไม่เคยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ด้านความถี่ในการซื้อ พบว่าความถี่ในการซื้อทุกเดือน มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมาคือทุกสัปดาห์จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.27 รองลงมาคือความถี่ในการซื้ออื่นๆจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 และทุกวันจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.89 ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อเครื่องประดับ พบว่าซื้อเพื่อใช้เอง มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 72.52 รองลงมาคือซื้อเพื่อเป็นของขวัญที่ระลึก(ของฝาก)จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 และซื้อเพื่อไปจำหน่ายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.39 ด้านลักษณะการซื้อพบว่า ซื้อสินค้าปลีกจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 95.60 และซื้อสินค้าส่งจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ด้านเหตุผลในการซื้อเครื่องประดับพบว่า เหตุผลในการซื้อเครื่องประดับมากที่สุดมีความถี่ 73 คิดเป็นร้อยละ 33.03 รองลงมาคือราคาที่เหมาะสมความถี่ 63 คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมาคือราคาที่คุณภาพของสินค้าความถี่ 44 คิดเป็นร้อยละ 19.9 รองลงมาคือมีเอกลักษณ์เฉพาะความถี่ 25 คิดเป็นร้อยละ 13.31 รองลงมาคือมีแหล่งจำหน่ายที่เหมาะสมความถี่ 10 คิดเป็นร้อยละ 4.52 และเป็นกรช่วยเหลือเกษตรกรความถี่ 6 คิดเป็นร้อยละ 2.71

ตารางที่ 4.3 แสดงความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำของประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว 100 คน

รายด้าน	ประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว 100 คน					
	ประชากรชาวไทยทรงดำ 50 คน		นักท่องเที่ยว 50 คน		ประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว 100 คน	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านความสวยงาม						
(1) สวย	3.86	1.07	3.62	0.96	3.74	1.20
(2) รูปแบบมีความโดดเด่น	3.82	1.10	3.92	1.07	3.87	1.08
(3) ความสอดคล้อง	3.64	1.16	3.62	1.16	3.63	1.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายด้าน	ประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว 100 คน					
	ประชากรชาวไทย ทรงดำ 50 คน		นักท่องเที่ยว 50 คน		ประชากรชาวไทยทรง ดำและนักท่องเที่ยว 100 คน	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านความสวยงาม						
(1) สวย	3.86	1.07	3.62	0.96	3.74	1.20
(2) รูปแบบมีความ โดดเด่น	3.82	1.10	3.92	1.07	3.87	1.08
(3) ความสอดคล้อง ของการใช้วัสดุกับรูปแบบ	3.64	1.16	3.62	1.16	3.63	1.15
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย						
(1) ส่งเสริมบุคลิกผู้สวม ใส่	3.68	1.15	3.76	0.96	3.72	1.06
(2) เหมาะสำหรับผู้สวม ใส่ ไม่เกี้ยวเสื้อผ้า หรือทำให้ เกิดความรำคาญ	3.78	1.02	3.44	1.30	3.61	1.18
(3) มีขนาดเหมาะสม กับการสวมใส่	3.82	1.10	3.44	1.25	3.63	1.18
(4) ราคาไม่แพงจนก่อ ความเป็นอันตรายต่อผู้ใช้	3.68	0.96	3.74	0.99	3.71	0.69
3. ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของ ไทยทรงดำ						
(1) บ่งบอกถึงความ เป็นไทยทรงดำด้านประเพณี ของชาวไทยทรงดำ	3.74	0.99	3.82	1.04	3.78	1.01
(2) บ่งบอกถึงความเป็น ไทยทรงดำด้านวัฒนธรรม ของชาวไทยทรงดำ	3.84	1.08	3.64	1.03	3.74	1.04

จากตารางที่ 4.3 พบว่าประชากรชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวทั้ง 100 คน จาก 5 จังหวัดมีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{x} =3.72) โดยประชากรชาวไทยทรงดำ จำนวน 50 คนมีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{x} = เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.76) และนักท่องเที่ยวจำนวน 50 คนมีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{x} =3.68)

ตารางที่ 4.4 แสดงความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 50 คน

รายด้าน	5		4		3		2		1		ความถี่รวม	x̄	S.D
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ			
1. ด้านมีความสวยงาม	18	9	11	5.5	11	5.5	3	1.5	6	3	50	3.86	1.07
(1) สวย													
(2) รูปแบบมีความโดดเด่น	19	9.5	14	7	11	5.5	4	2	2	1	50	3.82	1.10
(3) ความสอดคล้องของการใช้วัสดุกับรูปแบบ	15	7.5	12	6	13	6.5	9	4.5	1	0.5	50	3.64	1.16
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย	12	6	20	10	12	6	6	3	0	0	50	3.68	1.15
(1) ส่งเสริมบุคลิกผู้สวมใส่													
(2) เหมาะสำหรับสวมใส่ไม่เกี้ยวเสื่อผ้าหรือทำให้เกิดความรำคาญ	13	6.5	14	7	9	4.5	10	5	4	2	50	3.78	1.02
(3) มีขนาดเหมาะสมกับการสวมใส่	13	6.5	12	6	13	6.5	10	5	2	1	50	3.82	1.10
(4) ราคาไม่แพงจนก่อความเป็นอันตรายต่อผู้ใช้	12	6	20	10	11	5.5	7	3.5	0	0	50	3.68	0.96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายด้าน	5		4		3		2		1		ความถี่รวม	x̄	S.D
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ			
3 ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของไทย ทรงดำ (1) บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ	16	8	16	8	11	5.5	7	3.5	0	0	50	3.74	0.99
(2) บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ	11	5.5	19	9.5	11	5.5	9	4.5	0	0	50	3.84	1.08
เฉลี่ยรวม												3.76	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าประชากรชาวไทยทรงดำจำนวน 50 คนจากทั้ง 5 จังหวัดมีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$) เมื่อมองภาพของแต่ละรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64-3.86

ตารางที่ 4.5 แสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ จำนวน 50 คน

รายด้าน	5		4		3		2		1		ความถี่รวม	x̄	S.D
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ			
1. ด้านมีความสวยงาม (1) สวย	18	9	13	6.5	14	7	4	2	1	0.5	50	3.62	0.96
(2) รูปแบบมีความโดดเด่น	16	8	18	9	8	9	7	3.5	1	0.5	50	3.92	1.07
(3) ความสอดคล้องของการใช้วัสดุกับรูปแบบ	16	8	11	5.5	12	6	11	5.5	0	0	50	3.62	1.16

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายด้าน	5		4		3		2		1		ความถี่รวม	x̄	S.D
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ			
2. ด้าน ประโยชน์ใช้สอย (1) ส่งเสริม บุคลิกผู้สวมใส่	15	7.5	15	7.5	10	5	9	4.5	1	0.5	50	3.76	0.96
(2) เหมาะ สำหรับสวมใส่ ไม่เกี้ยวเสี้ยว หรือทำให้เกิด ความรำคาญ	15	7.5	15	7.5	14	7	6	3	0	0	50	3.44	1.30
(3) มีขนาด เหมาะสมกับการ สวมใส่	17	8.5	15	7.5	11	5.5	6	3	1	0.5	50	3.44	1.25
(4) ราคาไม่ แพงจนก่อความ เป็นอันตรายต่อ ผู้ใช้	10	5	21	10.5	12	6	7	3.5	0	0	50	3.74	0.99
3 ด้านเอกลักษณ์ เฉพาะของไทย ทรงดำ (1) บ่งบอก ถึงความเป็นไทย ทรงดำด้าน ประเพณีของชาว ไทยทรงดำ	11	6.5	23	12.5	8	4	8	4	0	0	50	3.82	1.04

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวจำนวน 50 คนจากทั้ง 5 จังหวัดมีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) เมื่อมองภาพของแต่ละรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.44-3.92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลความพึงพอใจของประชากรชาวไทย
ทรงดำและนักท่องเที่ยวรวม 100 คน

รายด้าน	n =100 คน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. มีความสวยงาม	3.75	1.11	มาก
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย	3.67	1.09	มาก
3. ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ	3.75	1.05	มาก
รวม	3.72		มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวและประชากรชาวไทยทรงดำทั้งหมด
จำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของ
ชาวไทยทรงดำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนวิจัยไว้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.1.3 ผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

5.1.1.2 เพื่อออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

5.1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

5.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

โดยผู้วิจัยกำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัยได้ดังนี้

5.1.2.1 ขั้นตอนการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร หนังสือรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 3 ท่าน และด้านเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน

5.1.2.2 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องการออกแบบและการผลิตและประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 3 ท่าน

5.1.2.3 ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 100 คน ได้แก่ ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คนจาก 5 จังหวัด จังหวัดละ 20 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบสอบถามสรุปตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3.1 ขั้นตอนการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ ในการสอบถามข้อมูลประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำและเครื่องประดับโดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ /ข้อมูลด้านเครื่องประดับ

ตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะ

5.1.3.2 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมิน ในการประเมินแบบร่างเพื่อนำไปผลิตเป็นชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 คือ ความคิดเห็นที่มีต่อแบบร่างชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะ

5.1.3.3 ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คือ ความคิดเห็นที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.4.1 ขั้นตอนการศึกษาศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยการบันทึก และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำและด้านเครื่องประดับ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจากแบบสัมภาษณ์

5.1.4.2 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยทำออกแบบร่างโดยใช้ข้อมูลในการออกแบบจากขั้นตอนที่ 1 มาทำการออกแบบ และนำแบบร่างที่ได้มาทำการประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาผลิตเป็นชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการผลิตจำนวน 3 ท่าน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจากแบบประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4.3 ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยนำชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้น ที่ได้จากการผลิตมาทำการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ 100 คน โดยใช้แบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจากแบบสอบถาม

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

5.5.1 ขั้นตอนการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึก ในส่วนของ เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ในส่วนของ การสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ

5.5.2 ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบและนำผลที่ได้จากการประเมินมาหาค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

5.5.3 ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจากประชากรชาวไทยทรงดำต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำและนำผลที่ได้จากแบบสอบถาม มาหาค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.1.6 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยผู้วิจัยทำการสรุปผลการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.6.1 การศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจาก เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งข้อมูลได้ ดังนี้

- ข้อมูลด้านความเชื่อของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ มีความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผี เป็นสำคัญ เช่น ประเพณี เสนเฮือน คือการบูชาผีบรรพบุรุษ

- ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ ที่อยู่อาศัยการก่อสร้างบ้านเรือนโดยใช้ไม้ไผ่ ใช้แฝกมุงหลังคาแบบกระโจมคลุมลงมาเสมอพื้นเรือนคลุมผนังทุกด้าน ปลายจั่วประดับด้วยไม้แกะสลักเรียกว่าชอกูด ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบ้านไทยทรงดำ ใต้ถุนสูง มีการจัดแบ่งห้องสำหรับผีบรรพบุรุษเรียกว่า กะลื้อห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ข้อมูลด้านภาษาของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ใช้ภาษาพูดของตนเองในการติดต่อในกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกันเอง

- ข้อมูลด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมีดังนี้ วัฒนธรรมการแต่งกายได้แก่ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ ผ้าขึ้นลายแดงโม เสื้อฮี เครื่องประดับที่ทำจากเงิน เช่น ปิ่นปักผม ปลายกำไล ต่างหู และยอดกระดุมเงิน

- ข้อมูลด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ

สามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ ประเพณีของชาวไทยทรงดำมีดังนี้ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับผี ได้แก่ ประเพณีเสนต่างๆ ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการเกิด ขั้มมัด ประเพณีวัยหนุ่ม กินตองน้อย พิธีตั้งหรือกินตองใหญ่ ประเพณีการตาย พิธีศพ ประเพณีบวช ประเพณีการละเล่น เช่น ประเพณีอื่นกอนพ็อนแกน

5.1.6.2 ผลการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผลการออกแบบและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ สรุปได้จากการออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ แบ่งออกตามแนวความคิด 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ใช้แนวความคิดด้านความเชื่อ

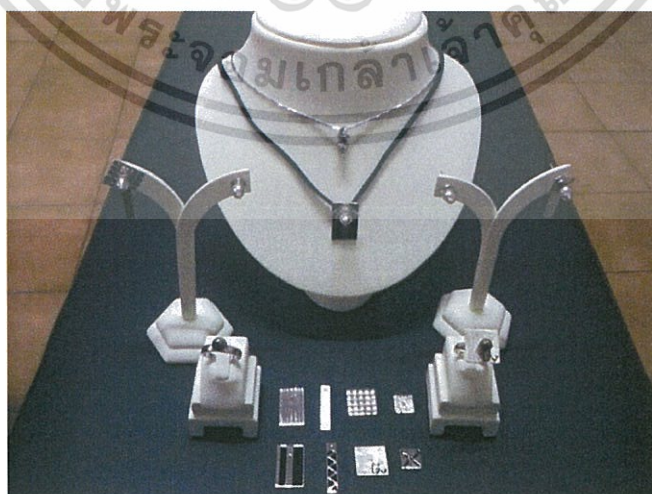
ด้านที่ 2 ใช้แนวความคิดด้านที่อยู่อาศัย

ด้านที่ 3 ใช้แนวความคิดด้านภาษา

ด้านที่ 4 ใช้แนวความคิดด้านวัฒนธรรม

ด้านที่ 5 ใช้แนวความคิดด้านประเพณี

จากชั้นที่กล่าวมาทั้งหมดจะได้ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ภาพที่ 5.1 แสดงภาพต้นแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่ารูปแบบชุดเครื่องประดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่มีรูปทรงมาสีเหลี่ยมและลวดลายที่มาจาก เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของไทยทรงดำ เหมาะสมที่สุดที่จะนำมาผลิตเป็นต้นแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำโดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5.1.6.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ผลการประเมินความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำนั้น พบว่า จากตารางที่ 4.4 พบว่าโดยภาพรวมนักท่องเที่ยวและประชากรชาวไทยทรงดำทั้งหมดจำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อชุดเครื่องประดับเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$)

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำเป็นการนำประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำและชุดเครื่องประดับมาผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยการดึงเอาจุดเด่นของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำในเรื่อง เอกลักษณ์ในด้านต่างๆที่ไม่เหมือนใคร สามารถออกแบบได้อย่างกว้างขวาง เครื่องประดับที่ได้พัฒนามาจากความเชื่อในสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ การใส่เครื่องประดับประเภท มักจะใช้เพื่อความสวยงาม เป็นสัญลักษณ์บอกสถานะ ยศ ตำแหน่งและความเป็นตัวตน เครื่องประดับในปัจจุบัน ถือกันว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ แต่ตราบใดที่คนมีสุนทรียภาพอยู่ในจิตใจ ศิลปะเครื่องประดับก็จะยังคงมีอยู่ตลอดไป เป็นความภาคภูมิใจ และงดงามอย่างมีเอกลักษณ์เช่นเดียวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำที่มีเอกลักษณ์ของตัวเองสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน มีคุณค่าควรแก่การดำรงอยู่เพื่อเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์ไม่หายไปตามกาลเวลา ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำที่ โดยผู้วิจัยได้นำเอาเอกลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรม มาใช้ในการวิจัยโดยประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำนั้น มีเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีความคิดและความเชื่อดั้งเดิมสืบต่อกันเป็นเวลายาวนาน ไทยทรงดำมีลักษณะเฉพาะทางประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการแต่งกายนิยมสวมเสื้อผ้าสีดำ สวมเครื่องประดับเงิน รูปทรงเรขาคณิต มีเหลี่ยมมุมแหลม ซิ่นลายแดงไม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ ภาษาที่มีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ที่อยู่อาศัยมีขอกุดส่วนของยอดจั่วเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่เด่นของชาวไทยทรงดำ ความเชื่อมีการนับถือผีบรรพบุรุษเป็นเอกลักษณ์ ในปัจจุบันนี้ไทยทรงดำได้กระจายไปในท้องถิ่นต่างๆทั่วประเทศไทย แต่ไม่ว่าชาวไทยทรงดำจะมาจากถิ่นใด มีความเป็นมาอย่างไร ก็ยังมีภาษาพูด อักษรหนังสือ วัฒนธรรม ประเพณี เครื่องแต่งกาย เอกลักษณ์ของเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ ที่เป็นเครื่องประดับที่ผลิตจากเงิน รูปทรงเรียบง่ายเช่นทรงเรขาคณิต มีมุมเหลี่ยมที่แหลม ไม่นิยมประดับอัญมณีเนื่องจากความไม่สะดวก ความปลอดภัยต่อการสวมใส่และวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำสมณะ เรียบง่าย จะมีเพียงการตกแต่งด้วยสีดำ เป็นสีของการลงครั้ง ปัจจุบันใช้วัสดุอูลูมิเนียมแทนการใช้เงินซึ่งมีราคาถูกกว่า ด้านการออกแบบและไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำนั้นรูปแบบของชุดเครื่องประดับที่ได้เป็นรูปแบบที่มีแนวความคิดในทางที่สื่อถึงชาวไทยทรงดำ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันควบคู่กับศิลปะและความเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ผู้วิจัยได้เสนอแนะออกเป็น 2 ด้าน คือ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.2.1.1 รูปแบบของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำสามารถพัฒนารูปแบบไปตามกระแสของแฟชั่น และความนิยมได้

5.2.1.2 สามารถนำเอาไปประยุกต์สำหรับประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มอื่นๆได้

5.2.1.3 สามารถดัดแปลงโดยเพิ่มสีสัน วัสดุอื่นๆ เช่น ทอง นาค หรือ อัญมณี ลงได้เพื่อเพิ่มความหลากหลายน่าสนใจ

5.2.1.4 สามารถออกแบบชิ้นงานให้อยู่ในรูปแบบของ collection ต่างๆได้และสามารถออกแบบให้มีจำนวนชิ้นได้มากกว่า 3 ชิ้นใน 1 ชุด

5.2.1.5 สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นเครื่องประดับประเภทอื่นๆได้

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

5.2.2.1 ควรมีการศึกษาวัสดุอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมมาใช้ร่วมกับเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ เพื่อเพิ่มความหลากหลายให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ

5.2.2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆที่นอกเหนือจากเครื่องประดับให้กับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

5.2.2.3 สามารถนำหลักการไปวิจัยในกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่มีอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ได้

บรรณานุกรม

- กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2531. รายงานการวิจัย ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม.
- จิราพร เจริญสุข. 2517. พิธีศพของลาวโห่งที่ตำบลบ้านดอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. ไทย-กะไต. ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิยม ออไอศูรย์. 2539. การศึกษาการสืบทอดงานศิลปะผ้าทอของกลุ่มชนไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวรรณ สุขเกษม. 2553. หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นไทยโห่งบ้านไผ่หูช้าง ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
- ถวิล เกษมราช. 2548. ชาวไทยทรงดำ พังเคช, สิริ. ประวัติ- ลัทธิของผู้ใดทรงดำ. โดย สุลี (นามแฝง). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พนิดา เย็นสมุทร. 2524. ลาวโห่ง ภาษา คำ ความหมาย สมุทรสาคร. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาภาษาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหามนตรี ขนติสารโ ป.ธ.๙ พ.ม., พธ.บ. (ครุศาสตร์). 2538. M.A.(English).
- ไพรัช บัวบังใบ. 2547. ไทยทรงดำ 8 ชาติพันธุ์ในราชบุรี. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีและสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี : ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- เรณู เหมือนจันทร์เขย. 2542. โลกทัศน์กลุ่มชาติพันธุ์: ความเชื่อเรื่องผีของโห่ง. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมมิกจำกัด.
- เรไร สืบสุข และคนอื่นๆ. 2523. วรรณกรรมพื้นบ้านไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.
- วิลาวัลย์ ปานทอง, วรวรรธน์ ศรียาภัย, กรรณิการ์ รักษา, ภูเนตุ จันทร์จิต, และแสน ไชยบุญ. 2551. ภาษาและวัฒนธรรมไทยทรงดำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สัมปชญูญะ.
- วรรณรัตน์ อินทร์อำ. 2536. ศิลปะเครื่องประดับ. โอเรียลลิสโตร์.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2524. การเล่นละคอนของชาวโห่งที่บางกุ้ง. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุนันท์ อุดมเวช. 2534. ไทยทรงดำ ชนเผ่าในเพชรบุรี. วารสารเมืองโบราณ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สืบสุข เรไร, ยอดแก้ว สุขสมาน, และเศรษฐวัตร รัชฎาพร. 2523. วรรณกรรมพื้นบ้านไททรง
ดำ. คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
 ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 ภาคผนวก ค ภาพขนาดงานต้นแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / ๐๘๘๒ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ

ด้วย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจกประเพณี
และวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
๓๓๓ ๓๓๓ ๓๓๓

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๔๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / ๐๘๖๒ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

ด้วย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณี
และวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ขอเชิญให้ท่านตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ /๔๒๒๐ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์
เพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก

ด้วย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณี
และวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็น
ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ
และประเมินแบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์นี้มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อย
เพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

อ.อภิศักดิ์ สินธุภัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4566

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๕๒๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านออกแบบเครื่องประดับ

เรียน นายธรรมรัตน์ ศิริกรรณโชติ

ด้วยนางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจาก
ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อดัมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านออกแบบเครื่องประดับ ของ นางสาว
มณฑนา สุวรรณพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๖-๘๘๑-๙๓๙๘

นายธรรมรัตน์ ศิริกรรณโชติ

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0264

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๕๒๐

๗ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ

เรียน อาจารย์สาริตา พูลเกื้อ

ด้วยนางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจาก
ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ ของ นางสาวมณฑนา
สุวรรณพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาว สาริตา พูลเกื้อ)

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๘๘๑-๙๓๙๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ ๔๒๒๒

คณะกรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๕๒๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องประดับ

เรียน นายคุณพล จัทรศิริ

ด้วยนางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจาก
ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องประดับ ของ นางสาวมณฑนา
สุวรรณพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๖-๘๘๑-๙๓๙๘

DANIEL JUNSIK-I.

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการสงวนลิขสิทธิ์ หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ถือว่าผิดกฎหมายและต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/1442

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

/๑ เมษายน 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ

เรียน นายเล็ก แยมมณีชัย

ด้วย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การศึกษาและพัฒนาชุด
เครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์สาริบุตร เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ ของ
นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-180-6276

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(นายเล็ก แยมมณีชัย)

นายกเทศมนตรีตำบลบางกุ้ง

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๔๒
ที่ ศอ ๐๕๒๔.๐๔ / ๐๘๖๒ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

ด้วย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณี
และวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ขอแสดงความอนุเคราะห์นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4566

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๕๒๐

๗๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ

เรียน นางหลอด ทองเชื้อ

ด้วยนางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจาก
ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำของ
นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๘๘๑-๙๓๙๘

๕๖๐๑ โทงเชื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

(สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย

สัมภาษณ์ โดย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี/...../ 2555

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ/สกุล.....
ตำแหน่ง.....
ชื่อสถานที่ทำงาน.....
ประสบการณ์การทำงาน.....

ตอนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

2.1 ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำที่เป็นเอกลักษณ์มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2.2 ชาวไทยทรงดำมีค่านิยมการสวมใส่เครื่องประดับอย่างไร

.....
.....

2.3 วัสดุที่เหมาะสมสำหรับการทำเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำคือ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 เครื่องประดับที่ชาวไทยทรงดำนิยมใส่มีอะไรบ้าง

2.5 มีข้อจำกัดใดบ้างที่มีผลต่อการออกแบบและผลิตเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำ

2.6 วิธีการผลิตเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำแบบดั้งเดิมเป็นอย่างไร

2.7 เอกลักษณ์ของเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำคือ

2.8 สลวดลายที่นิยมใช้ในเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำคือ

2.9 รูปแบบของเครื่องประดับของชาวไทยทรงดำแบบดั้งเดิมเป็นอย่างไร

2.10 ท่านคิดว่าการนำประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมาประกอบใช้ร่วมกับการออกแบบชุดเครื่องประดับได้หรือไม่เพราะเหตุใด

2.11 ท่านคิดว่าประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำด้านใดเหมาะสมกับการนำมาออกแบบชุดเครื่องประดับมากที่สุด เพราะเหตุใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....
.....
.....
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและ
วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

(สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องประดับ)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย

สัมภาษณ์ โดย นางสาวมัทนา สุวรรณพงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี/...../ 2555

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชุดเครื่องประดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ/สกุล.....

ตำแหน่ง.....

ชื่อสถานที่ทำงาน.....

ประสบการณ์การทำงาน.....

ตอนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับ

2.4 ชุดเครื่องประดับประกอบด้วยเครื่องประดับประเภทไหน

.....

.....

.....

2.5 ชุดเครื่องประดับควรมีประมาณกี่ชิ้น

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้วยเอกสาร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 รูปแบบชุดของเครื่องประดับในปัจจุบันมีอะไรบ้าง

2.4 ชุดเครื่องประดับที่ดีควรควรงอิงตามประเพณีหรือทางการสวมใส่ทั่วไปในชีวิตประจำวันจะมีความเหมาะสมที่สุดเพราะเหตุใด

2.5 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับในด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ ควรเป็นอย่างไร

2.6 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับในด้านแบบเรียบง่ายไม่รุ่งรังเกะกะ ควรเป็นอย่างไร

2.7 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับในด้านราคาควรเป็นอย่างไร

2.8 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับในด้านสร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้ ควรเป็นอย่างไร

2.9 วัสดุที่มีความเหมาะสมกับการนำมาผลิตชุดเครื่องประดับคือวัสดุใด

2.10 การขึ้นรูปชุดเครื่องประดับในสมัยก่อนมีวิธีการขึ้นรูปแบบใดบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 การขึ้นรูปชุดเครื่องประดับโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถทำได้หรือไม่และจะสามารถสอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.12 วิธีการผลิตชุดเครื่องประดับมีประเภทใดบ้าง

2.13 ข้อดีของการซื้อชุดเครื่องประดับมีอะไรบ้าง

2.14 ท่านคิดว่าการนำประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมาประกอบใช้ร่วมกับการออกแบบชุดเครื่องประดับได้หรือไม่เพราะเหตุใด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย
ทรงดำ

(สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

สอบถาม โดย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

-----สอบถาม

วัน เดือน ปี/...../ 2554

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้พิจารณาประกอบกับแบบร่างชุดเครื่องประดับ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุง
ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อนำไปประเมินความพึงพอใจต่อผู้บริโภค
ในลำดับต่อไป โดยรูปแบบในการสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ประเมินผลงานการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับ

(ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ ด้านแบบเรียบง่าย ด้านราคาและด้านความภาคภูมิใจ)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ/สกุล.....

ตำแหน่ง.....ชื่อสถานที่ทำงาน.....ประสบการณ์การทำงาน.....

ตอนที่ 2 ประเมินผลงานการออกแบบชุดเครื่องประดับ

ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ

ทางด้านแบบเรียบง่าย

ทางด้านราคา

ทางด้านความภาคภูมิใจ

ทางด้านความสวยงาม

คำชี้แจง : พิจารณาแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

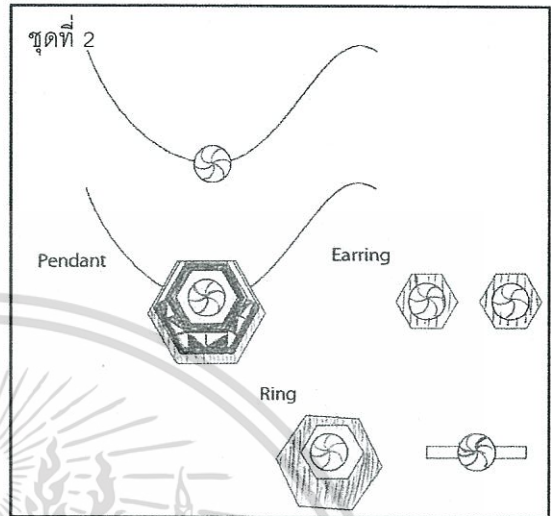
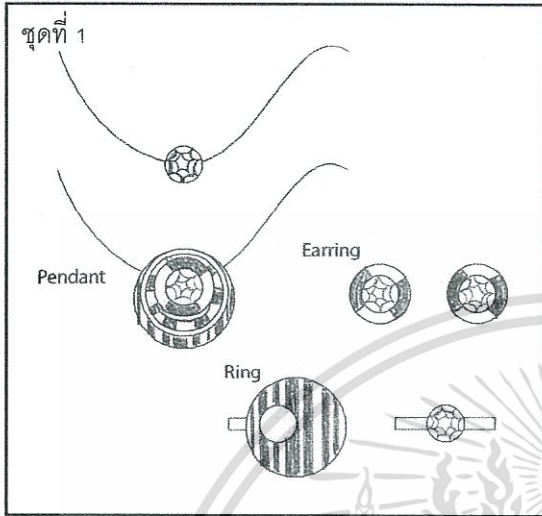
ในแต่ละรูปแบบแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นของท่านโดยระดับ
คะแนนของหมายเลขมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

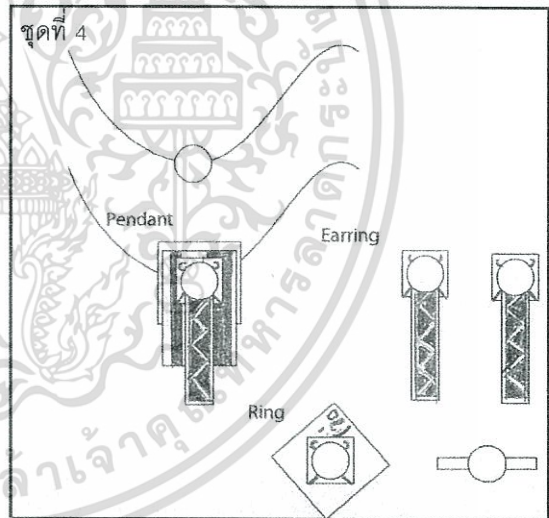
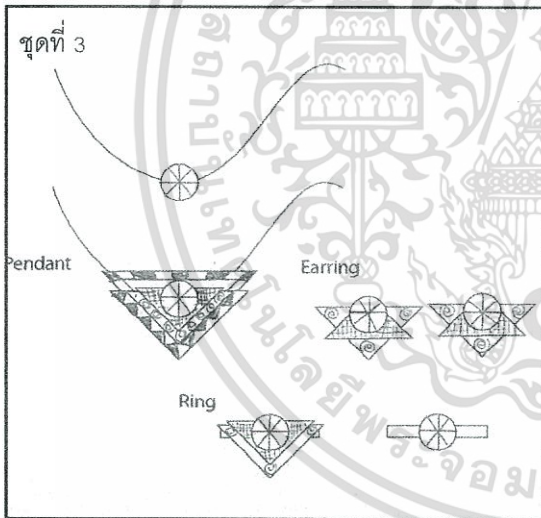
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สถานวิจัยและพัฒนาเครื่องประดับฯ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 1

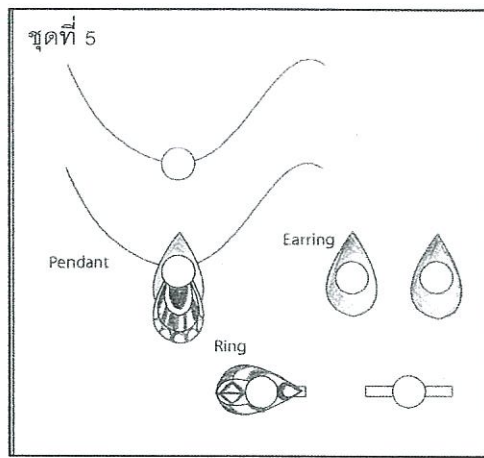
ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 2

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 3

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับจตุที่ 5

2.1 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อผลงานออกแบบชุดเครื่องประดับแต่ละรูปแบบ อยู่ในระดับใด ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลงานออกแบบชุดเครื่องประดับทั้ง 5รูปแบบ (ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ ด้านแบบเรียบง่าย ด้านราคาและด้านความภาคภูมิใจ)

รายด้าน	จตุที่1					จตุที่2					จตุที่3					จตุที่4					จตุที่5				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ																									
2.แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ																									
3.ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้																									
4.สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้																									
5.มีความสวยงาม																									

2.2 โดยภาพรวม ของผลงานการออกแบบชุดเครื่องประดับในแต่ละรูปแบบ รูปแบบใดที่ท่านคิดว่าน่าจะมี ความเหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมากที่สุด

คำชี้แจง : เลือกการจัดลำดับโดยการใส่หมายเลข 1,2และ3 ลงในช่องว่าง โดยหมายเลข 1 เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมากที่สุด

(.....) รูปแบบที่ 1

(.....) รูปแบบที่ 2

(.....) รูปแบบที่ 3

(.....) รูปแบบที่ 4

(.....) รูปแบบที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย
ทรงดำ

(สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

สอบถาม โดย นางสาวมัทนา สุวรรณพงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สอบถาม วัน เดือน ปี/...../ 2555

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้พิจารณาประกอบกับแบบร่างชุดเครื่องประดับ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุงชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เพื่อนำไปประเมินความพึงพอใจต่อผู้บริโภคในลำดับต่อไป โดยรูปแบบในการสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ประเมินผลงานการออกแบบและผลิตชุดเครื่องประดับ

(ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ ด้านแบบเรียบง่าย ด้านราคาและด้านความภาคภูมิใจ)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ/สกุล.....

ตำแหน่ง.....ชื่อสถานที่ทำงาน.....ประสบการณ์การทำงาน.....

ตอนที่ 2 ประเมินผลงานการออกแบบชุดเครื่องประดับ

ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ

ทางด้านแบบเรียบง่าย

ทางด้านราคา

ทางด้านความภาคภูมิใจ

ทางด้านความสวยงาม

คำชี้แจง : พิจารณาแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

ในแต่ละรูปแบบแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นของท่านโดยระดับคะแนนของหมายเลขมีความหมายดังนี้

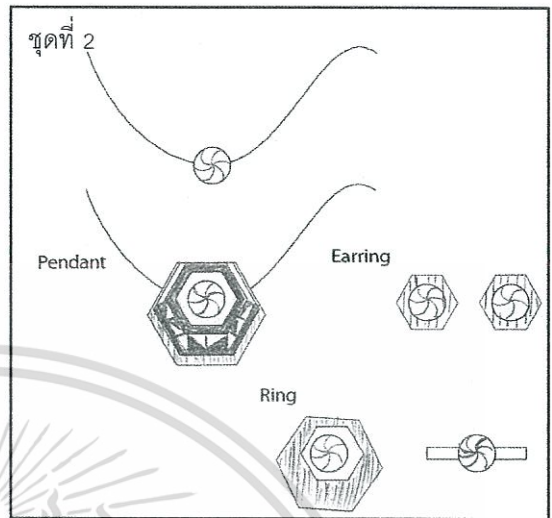
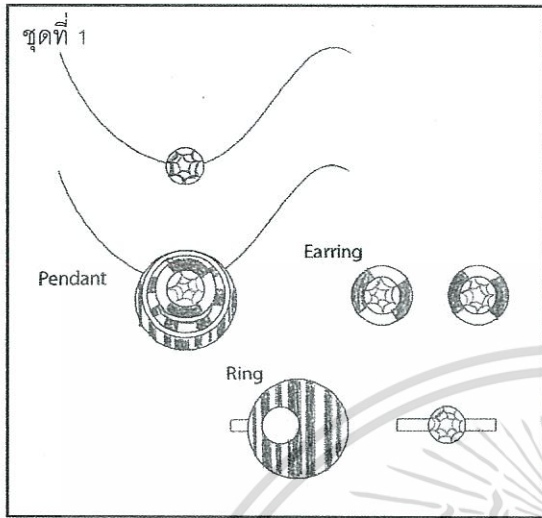
5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

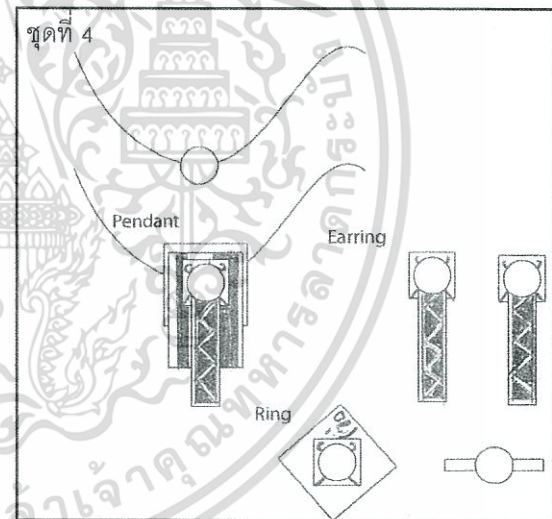
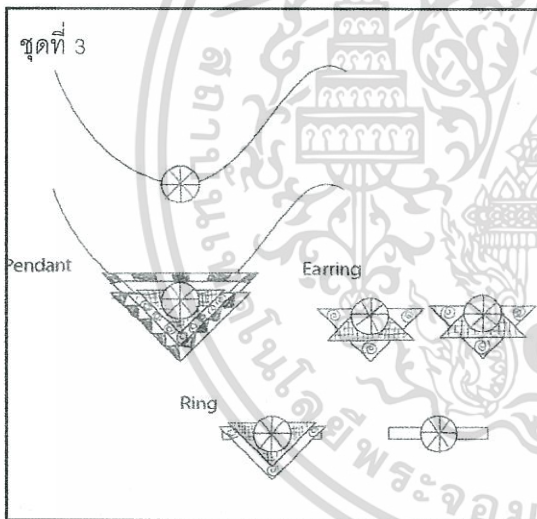
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 1

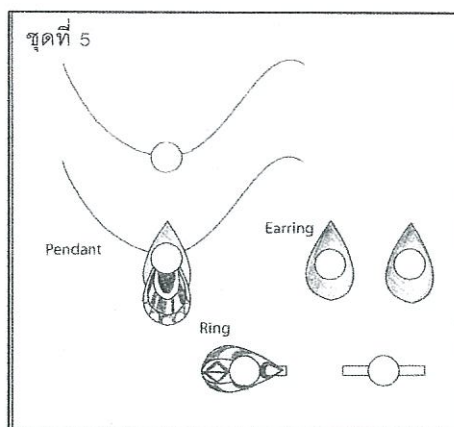
ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 2

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 3

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดง รูปแสดงแบบชุดเครื่องประดับชุดที่ 5

2.1 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อผลงานออกแบบชุดเครื่องประดับแต่ละรูปแบบ อยู่ในระดับใด ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลงานออกแบบชุดเครื่องประดับทั้ง 5 รูปแบบ (ทางด้านความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ ด้านแบบเรียบง่าย ด้านราคาและด้านความภาคภูมิใจ)

รายด้าน	ชุดที่1					ชุดที่2					ชุดที่3					ชุดที่4					ชุดที่5				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ความสัมพันธ์กันระหว่างแบบกับวัสดุ																									
2. แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ																									
3. ราคาไม่สูงหรือแพงจนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้																									
4. สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้																									
5. มีความสวยงาม																									

2.2 โดยภาพรวม ของผลงานการออกแบบชุดเครื่องประดับในแต่ละรูปแบบ รูปแบบใดที่ท่านคิดว่าน่าจะมี ความเหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมากที่สุด

คำชี้แจง : เลือกการจัดลำดับโดยการใส่หมายเลข 1,2 และ 3 ลงในช่องว่าง โดยหมายเลข 1 เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำมากที่สุด

(.....) รูปแบบที่ 1

(.....) รูปแบบที่ 2

(.....) รูปแบบที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(.....) รูปแบบที่ 4

(.....) รูปแบบที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรง
ดำ

(สอบถามผู้บริหาร)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

สอบถาม โดย นางสาวมณฑนา สุวรรณพงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สอบถาม วัน เดือน ปี/...../ 2554

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและ
วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ที่พัฒนาโดยรูปแบบในการสอบถามแบ่งออกเป็น

3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของ
ชาวไทยทรงดำ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ [] ชาย [] หญิง

1.2 อายุ

[] น้อยกว่า 25 ปี [] 25 – 34 ปี

[] 35 – 44 ปี [] 45 – 54 ปี

[] มากกว่า 55 ปี

1.3 อาชีพ

เอกสารนี้เป็นนักเรียน/นักศึกษา หรือ [กร] ำรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- [] ลูกจ้าง / พนักงาน [] ธุรกิจส่วนตัว
 [] อื่น ๆ โปรดระบุ

1.4 รายได้ / เดือน

- [] ต่ำกว่า 10,000 บาท [] 10,000 – 20,000 บาท
 [] 20,001 – 30,000 บาท [] มากกว่า 30,001 บาท

1.5 ระดับวุฒิการศึกษา

- [] ระดับประถมศึกษา [] ระดับมัธยมศึกษา
 [] อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า [] ปริญญาตรี
 [] ปริญญาโทขึ้นไป

1.6 ท่านเคยซื้อเครื่องประดับหรือไม่

- [] เคย [] ไม่เคย

1.7 ความถี่ในการซื้อบ่อยขนาดไหน

- [] ทุกวัน [] ทุกสัปดาห์
 [] ทุกเดือน [] อื่น ๆ โปรดระบุ

1.8 ท่านซื้อเครื่องประดับเพื่อวัตถุประสงค์ใด

- [] ซื้อเพื่อใช้เอง [] ซื้อเพื่อเป็นของขวัญ (ของฝาก)
 [] ซื้อเพื่อนำไปจำหน่าย [] อื่น ๆ โปรดระบุ

1.9 ลักษณะการซื้อของท่านเป็นลักษณะใด

- [] ซื้อสินค้าปลีก [] ซื้อสินค้าส่ง

1.10 ท่านซื้อเครื่องประดับเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

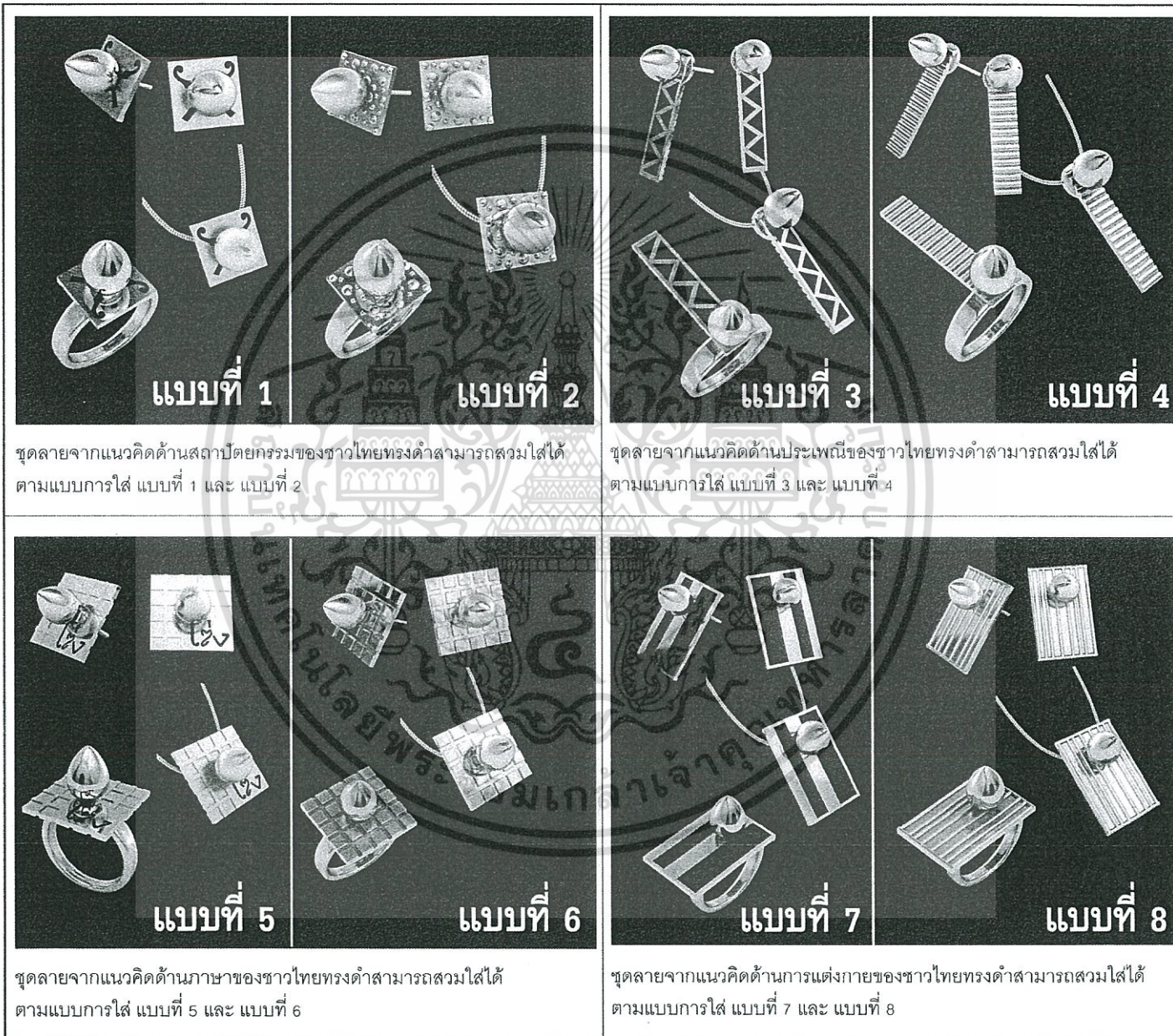
- [] คุณภาพของสินค้า [] ราคาคุ้มค่าเหมาะสม
 [] เป็นการช่วยเหลือเกษตรกร [] มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ
 [] มีรูปแบบสวยงาม [] มีแหล่งจำหน่ายที่เหมาะสม
 [] อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ประเมินผลงานการออกแบบเครื่องประดับ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ท่านมีความพึงพอใจ โดยระดับคะแนนของ
 หมายเลขมีความหมายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ชุดลายจากแนวคิดด้านสถาปัตยกรรมของชาวไทยทรงดำสามารถสวมใส่ได้ตามแบบการใส่ แบบที่ 1 และ แบบที่ 2

ชุดลายจากแนวคิดด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำสามารถสวมใส่ได้ตามแบบการใส่ แบบที่ 3 และ แบบที่ 4

ชุดลายจากแนวคิดด้านภาษาของชาวไทยทรงดำสามารถสวมใส่ได้ตามแบบการใส่ แบบที่ 5 และ แบบที่ 6

ชุดลายจากแนวคิดด้านการแต่งกายของชาวไทยทรงดำสามารถสวมใส่ได้ตามแบบการใส่ แบบที่ 7 และ แบบที่ 8

ภาพแสดง ชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อผลงานออกแบบชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทย
ทรงดำ อยู่ในระดับใด

ความพึงพอใจที่มีต่อชุดเครื่องประดับที่พัฒนา	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
(1) หน้าที่ด้านความสวยงาม					
1.1 สวย					
1.2 รูปแบบการออกแบบมีความงาม					
1.3 ความสอดคล้องของการใช้วัสดุกับรูปแบบ					
(2) หน้าที่ด้านประโยชน์ใช้สอย					
2.1 ส่งเสริมบุคลิกผู้สวมใส่					
2.2 เหมาะสำหรับสวมใส่ ไม่เกี้ยวเสื่อผ้าหรือทำให้เกิดความรำคาญ					
2.3 มีขนาดเหมาะสมกับการสวมใส่					
2.4 มีราคาที่ใช้วัสดุที่ไม่แพงจนก่อความเป็นอันตรายต่อผู้ใช้					
(3) หน้าที่ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของไทยทรงดำ					
3.1 บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำด้านประเพณีของชาวไทยทรงดำ					
3.2 บ่งบอกถึงความเป็นไทยทรงดำด้านวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ					
3.3 เมื่อผู้ใช้สวมใส่แล้วรู้สึก ภาคภูมิใจ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

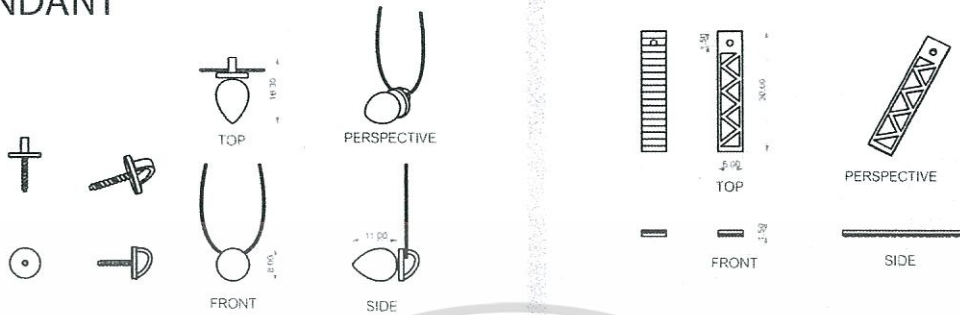
ภาคผนวก ค

ภาพขนาดงานต้นแบบ

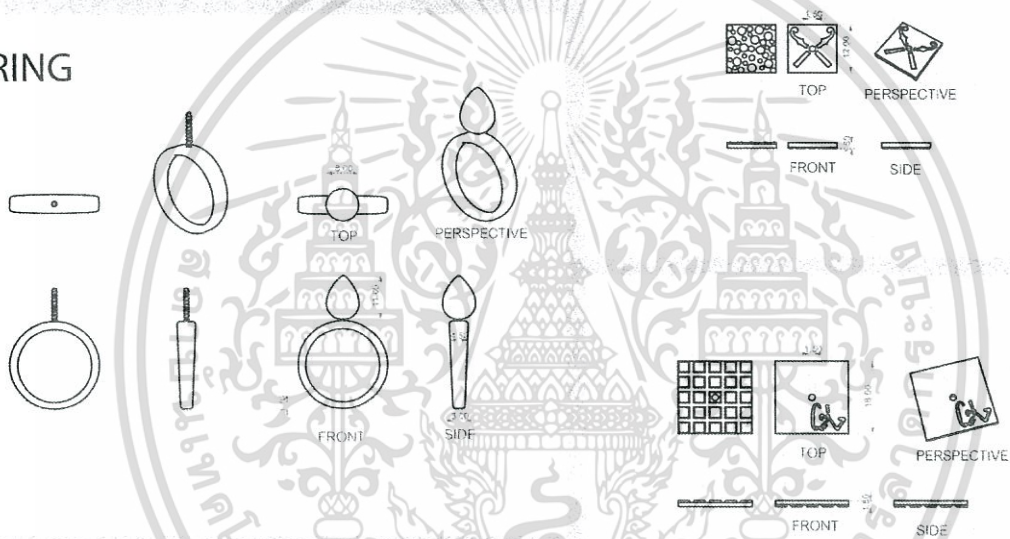
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIMENTION

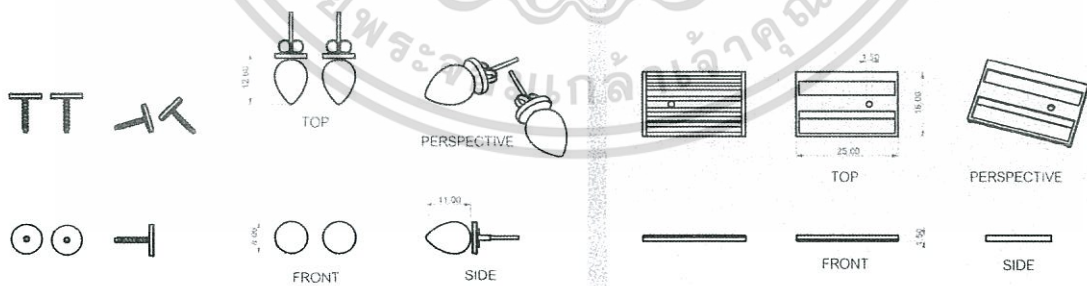
PENDANT

RING

EARRING

ภาพที่ ค1 แสดงขนาดของชุดเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้